

ใบพรก

ดิฉันเพิ่งมีโอกาสอ่านหนังสือยูโทเปีย ของโทมัส มอร์ ซึ่งอาจารย์ ดร.สมบัติ จันทรวงศ์ แปล หนังสือเล่มนี้พิมพ์เมื่อนานมาแล้ว กว่า ๒๐ ปี แต่ก็ยังทันเวลาสำหรับการสร้างสังคมที่ดี

ใครๆก็คงอยากอยู่อาศัยในสังคมที่งดงาม ผู้คนทุกยุคทุกสมัยทุกสังคมมีภาพสังคมในอุดมคติ แม้อาจจะต่างกันไปบ้าง บางคนอยากเห็นสังคมที่เจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี บางคนอยากได้สังคมที่มีธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ สิ่งแวดล้อมงดงาม บางคนปรารถนาความเสมอภาคในสังคม นานาประการที่ต่างไปสิ้น หากความฝันที่ทุกคนอยากให้เป็นจริง คือ **ความเอื้ออาทรต่อกัน**

ถ้าแต่ละคนอยากได้ให้แก่ตนน้อยลงเท่าไร ก็จะมีเหลือเกื้อกูลผู้อื่นมากเท่านั้น สังคมที่ดีมีความเอื้อเพื่อเกื้อกูลกัน จึงเกิดจากความเสียสละเป็นประการต้น

ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาผู้ทรงเกียรติ ขอท่านโปรดสำนึกให้จงหนักว่า ส.ส.

ส.ว. สมัครเข้ามาเพื่อเสียสละเลือดเนื้อวิญญาณให้แก่ประชาชน มิใช่เข้ามาดูเลือดเนื้อของประชาชน

แม้ท่านไม่เสียสละ ก็ขอได้โปรดเมตตาอย่ากอบโกยจากประชาชนมากยิ่งขึ้น ด้วยการเพิ่มเงินเดือนให้ตนเองเลย

ดินฟ้าอากาศ ธรรมชาติใดๆ ล้วนกำลังเสื่อมโทรมร่อยหรอลงทุกวัน

ขอน้ำใจจากท่าน ส.ส., ส.ว. ช่วยจรรโลงบ้านเมืองนี้ให้คงเหลือความหวังและความงามไว้บ้างเถิด

รับเชิญ

ประกวดแต่งหนังสือสอนพระพุทธศาสนาแก่เด็ก	๓
ฤดูฝน ฤดูเสรีภาพ คุณค่า บารมี	๖
ยอดคนแห่งภุษาฯ	๒๓
ความรักเจ้ากรรม	๒๕
หัวใจเด็ก	๓๒
คำอธิษฐานของดวงดาว	๓๕
ชาดก.....ต้นไทรศักดิ์สิทธิ์	๔๓
คุณยายผู้แสนดี	๕๘
ประโยชน์ของแก้วอ้อ มีก็ต่อเมื่อมันว่าง	๖๓
ที่นี่.....ไม่มีช่องว่าง	๘๕
คุณครูในดวงใจ	๙๓
ทำอย่างไรให้ใจเป็นสุข	๑๐๐

เรื่องสั้น-เรื่องยาว

โบนี่ มาร์ติน(เกือบจะ)โชคร้ายที่เกิดมารวย

โลกทัศน์-ชีวิตทัศน์

บทวิจารณ์.....ความงดงามของจิตใจ	๑๑
รอบบ้านรอบตัว.....บทบัญญัติ ๕ ประการฯ.....	๑๗
กลีกรรรมพลิกพื้นชาติ	๔๘
ถ้อยคำสิริมงคล...กินให้หมดจาน	๕๒
บันทึก	๕๖

สังคมดอกหญ้า

ปัจฉิมลิขิต

ปีที่ ๑๘ อันดับที่ ๑๐๒ ก.ค.-ส.ค.๒๕๕๕

* วัตถุประสงค์ในการจัดทำ “ดอกหญ้า”

- เพื่อยังความเป็นภราดรภาพและสามัคคีธรรมให้เกิดในหมู่สมาชิก
- เพื่อเสริมสร้างสติปัญญาและให้ตระหนักถึงคุณค่าสาระของหลักธรรมในศาสนาในส่วนที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตและสังคม

เจ้าของ สมาคมผู้ปฏิบัติธรรม

๖๗/๓๐ ถ.นวมินทร์ คลองกุ่ม บึงกุ่ม
กทม. ๑๐๒๔๐ โทร. ๐-๒๓๗๔-๕๖๓๑

บรรณาธิการ วัชรธรรม อโศกตระกูล

กองบรรณาธิการ ฟ้างาม น้อมคำ สมพงษ์

สุนัย พัชรินทร์ ฟ่านวล ชารดาว

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์มูลนิธิธรรมสันติ

๖๗/๑ ถนนนวมินทร์ แขวงคลองกุ่ม

เขตบึงกุ่ม กทม. ๑๐๒๔๐

ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา นายประสิทธิ์ พิณิจพงศ์

จำนวนพิมพ์ ๒๒,๐๐๐ เล่ม

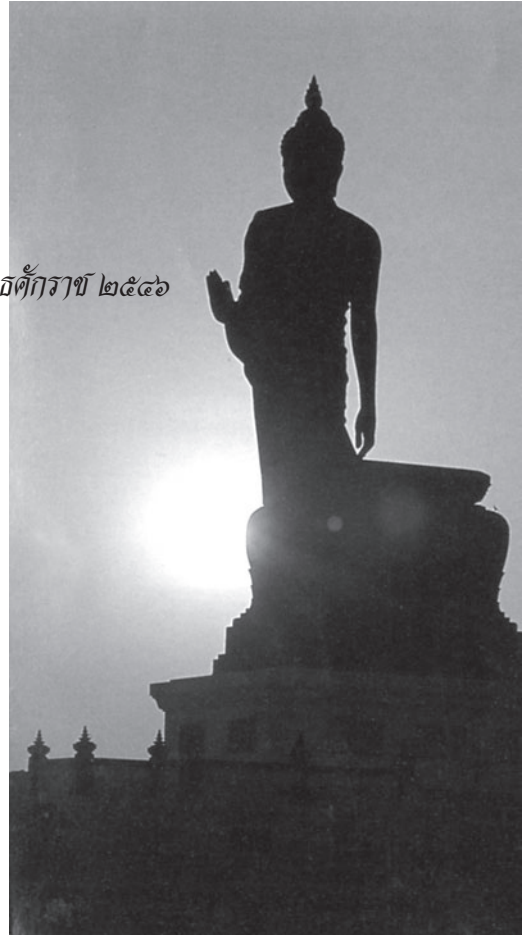
แจ้งความราชบัณฑิตยสถาน

เรื่อง

ประกวดแต่งหนังสือสอนพระพุทธศาสนาแก่เด็ก ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๖

ราชบัณฑิตยสถานจะจัดประกวดแต่งหนังสือสอนพระพุทธศาสนาแก่เด็ก ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๖ ในหัวข้อเรื่อง“ขันติบารมี” ซึ่งเป็นบารมีหนึ่งใน“ทศบารมี” เพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็กได้คุ้นเคยกับหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา ได้เข้าใจและรู้จักนำคำสอนต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งจะเป็นการรกล่อมเกลาและพัฒนาจิตใจให้รู้จักผิดชอบชั่วดีและประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในทำนองคลองธรรม ไม่ประพฤตินั้นให้เป็นปัญหาต่อพ่อแม่ครูบาอาจารย์ เพื่อน และสังคม ทั้งยังเป็นการปลูกฝังค่านิยมที่ดีและถูกต้องแก่เด็ก ซึ่งจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในภายหน้า ให้เป็นพลเมืองดีของชาติต่อไป

สำนวนที่ชนะการประกวด ราชบัณฑิตยสถานจะนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อขอรับพระราชทานรางวัลจากพระบาท-

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และจัดพิมพ์เป็นหนังสือสำหรับพระราชทานในพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลวิสาขบูชา จึงขอเชิญชวนผู้สนใจส่งเรื่องเข้าประกวด โดยมีรายละเอียดในการจัดประกวดดังนี้ :-

๑. ลักษณะหนังสือ

-แต่งเป็นภาษาไทย อธิบายความง่ายๆ เพื่อให้เด็กอายุประมาณ ๑๐ ปี อ่านเข้าใจ การยกตัวอย่างประกอบ ถ้อยคำสำนวน และภาษาที่ใช้ต้องเหมาะสม เข้ากันได้กับสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน

สามารถโน้มน้าวจิตใจเด็กหรือผู้อ่านให้เห็นคุณค่าของการประพฤติตามคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

-เรื่องที่แต่ง ต้องเป็นเรื่องการสอนพระพุทธศาสนาตามหลักธรรมในพระไตรปิฎก และมีให้อธิบายความยำยี่ลัทธิและศาสนาอื่น

-ขนาดความยาว ๒๕-๓๐ หน้ากระดาษพิมพ์ดีด(A๔) พิมพ์หรือเขียนตัวบรรจง หน้าละ ๒๘ บรรทัด

๒. ผู้มีสิทธิ์ส่งเรื่องเข้าประกวด

-บุคคลทั่วไปยกเว้นคณะกรรมการตัดสิน

-ส่งเรื่องเข้าประกวดได้คนละ ๑ สำนวน

๓. การส่งเรื่องเข้าประกวด

-ให้ส่งต้นฉบับจำนวน ๓ ชุด ไปที่ราชบัณฑิตยสถาน ในพระบรมมหาราชวังถนนหน้าพระลาน กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐ ภายในวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๕

-ต้นฉบับที่ส่งเข้าประกวดทุกสำนวน ราชบัณฑิตยสถานจะไม่ส่งคืนให้แก่ผู้แต่ง

๔. การตัดสินรางวัล

-พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ราชบัณฑิตยสถานแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นผู้ตัดสินและคัดเลือกสำนวนที่ดีที่สุดรวม ๓ สำนวน เพื่อนำขึ้นกราบบังคมทูลขอพระบรมราชวินิจฉัย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชวินิจฉัยให้สำนวนใดได้รับรางวัลที่ ๑ จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพิมพ์เป็นหนังสือพระราชทานในพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลวิสาขบูชา และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวดดังนี้:-

รางวัลที่ ๑ จำนวนเงิน ๕,๐๐๐ บาท

รางวัลที่ ๒ จำนวนเงิน ๓,๐๐๐ บาท

รางวัลที่ ๓ จำนวนเงิน ๒,๐๐๐ บาท

-ลิขสิทธิ์ของเรื่องที่ได้รับพระราชทานรางวัลที่ ๑, ๒ และ ๓ เป็นของราชบัณฑิตยสถาน

๕. กำหนดการพระราชทานรางวัล

-วันงานพระราชพิธีวิสาขบูชา ประจำปี ๒๕๔๖ (ภายหลังการตั้งเปรียญ)

ผู้สนใจติดต่อขอทราบรายละเอียดได้ที่ราชบัณฑิตยสถาน ในพระบรมมหาราชวัง ถนนหน้าพระลาน กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๒๒๑-๑๑๔๐, ๐-๒๒๒๒-๑๒๑๓ โทรสาร ๐-๒๒๒๔-๙๙๑๐, ๐-๒๒๒๑-๖๗๒๖ ในวันและเวลาราชการ

แจ้งความ ณ วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๕

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์อรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

นายกรัฐมนตรี

ฤดูฝน... เสรีภาพ คุณค่า บารมี

ชีวิต เป็นภาระ เป็นพันธนาการ เป็นกรอบกรง

กักขังจิตวิญญาณ

และเป็นนายผู้โหดร้ายทารุณ...ก็ภพก็ชาติแล้ว?

ชีวิตหากยังเป็นเช่นนั้นสืบไป

เราต่างอะไรกับทาส ต่างอะไรกับนักโทษ?

คน...หากยังโหดร้ายแม้กระทั่งกับตน คนผู้นั้นจะไปดีต่อใครอย่างจริงจังได้

มีแต่ปลดปล่อยตนให้หลุดพ้น ให้เสรี คนจึงจะไปดี ไปมีคุณค่าอย่างจริงจังต่อใครอื่นได้...

อธิษฐานเถิด เพื่อเสรีภาพของตน เพื่อเป็นคนมากคุณค่า เพื่อเกิดมาไม่สูญเปล่า

อธิษฐานเถิด เพื่อมีเป้าหมายที่ดีในชาตินี้ เพื่อสะสมบารมีไปภพชาติเบื้องหน้า

อธิษฐานเถิด เพราะเพียงตั้งใจดี... ร้อยดีพันดีต้องตามมา !

ฟ้าประทานน้ำฟ้าปานจะยังโลกหล้าให้ชุ่มเย็นแล้ว เช่นกัน พระพุทธองค์ทรงทำวาระเช่นนี้
ให้ทุกสังขารมาถึงพร้อมด้วยความชุ่มเย็น โดยให้สงฆ์สาวกรวมตัวเพื่อเรียนรู้ เพื่อขัดเกลา
และปักหลักเป็นเนืองนบุญแก่ผู้แสวงบุญ

วันต์ฤดูเช่นนี้ ผู้รักพืชไร่ย่อมไม่ละเลยเพาะปลูกฉันทใด เทศกาลเข้าพรรษา
บัณฑิตย่อมไม่ละเลยฝึกตนฉันทนั้น บอกลาธุชน...ฝึกหัดขัดเกลาตนเป็นเรื่องสำคัญ
เพราะจิตนิสัยและหัวใจดีงามเป็นทรัพย์แท้ติดตัว
เพื่อมีเวลามีใจไปเรียนรู้ขัดเกลาตน ฟังรู้ไว้เถิดว่า...

เงินทองเป็นของมายา วันเวลาและวัยที่หมดไปเป็นของจริง
ความสุขเป็นมายา แต่นิสัยใจกว้างบำเรอตนเป็นของจริง

เห็นอยู่ พี่น้องมากหลายไปเสียเวลาหาเงินที่เกินเลย ซึ่งตนจะได้ใช้หรือไม่...ไม่รู้
แต่ที่ปรากฏให้เห็นอยู่คือคนจำนวนไม่น้อยหาเงินจนป่วย แล้วรายได้ต่างๆที่ได้มา ถูกค่ายาและหมอ
...พันไปอีกที

น่าเศร้า! สติปัญญาพี่น้องเราโดนถึงกงงานปานนี้
เพราะปรารถนาสุขหรือไม่ มนุษย์เราจึงไล่ล่าหาเงิน ปานว่าไม่ได้มันเป็นหลับไม่ราบรื่น?

พระผู้รู้ท่านบอก...ทุกข์เท่านั้นที่เกิด
ขึ้น ทุกข์เท่านั้นที่ตั้งอยู่ ทุกข์เท่านั้นที่
ดับไป อื่นจากทุกข์แล้วไม่มีอะไร สัจจะวาจา
นี้เหมือนยืนยันว่าขณะไล่ล่าหาสุข แท้แล้วคือ
บำเรอทุกข์นั่นเอง ว่ากันว่า สุกรที่ได้รับบำเรอ
ย่อมเติบโตใหญ่ฉันทใด ทุกข์ที่ได้รับบำเรอย่อมเติบโตใหญ่ฉันทนั้น

ทบทวนเถอะเราจะเห็น สุขทั้งมวลล้วนปลาสนาการไปแล้ว จะเหลือก็เพียง รอยอาลัยหรือนิสัยใฝ่เสพยิ่งขึ้น ทุกข์ใหม่ละภาวะอย่างนั้น เมื่อความจริง เป็นเช่นนี้ สมควรหรือยังที่จะสับเลน ไปศึกษาทุกข์สัจของชีวิต?

การบำเพ็ญตบะเพื่อละความเห็นแก่ตัว เพื่อขัดเกลาดน

เป็นการเรียนรู้ทุกข์อริยสัจหรือทุกข์ที่ขจัดออกได้

ซึ่งทุกข์ดังกล่าวล้วนมีกิเลส ตัณหา อุปาทาน

เป็นรากเหง้าทั้งสิ้น เพื่อผ่านพรรษา

อย่างคึกคัก

เข้มคุณค่า มารู้จักกิเลส ตัณหา

อุปาทาน แล้วสมาทาน

เพื่อลด ละ เลิกกันบ้างดีไหม?

กิเลสคือสิ่งฟุ้งเพื่อฟุ้งเพื่อย เกินความจำเป็น ตัณหาคือความ

ทะเยอทะยานอยาก อุปาทานคือเป้าประสงค์ที่คนหลงต่างๆ

ลดกิเลสคือลดสิ่งฟุ้งเพื่อฟุ้งเพื่อยเกินความจำเป็น ลดตัณหาคือ

ดับปรารถนาที่เกินเลยออกบ้าง ลดอุปาทานคือถอนเป้าประสงค์

ที่คนหลงออกซะ ซึ่งทั้งกิเลส ตัณหา อุปาทาน ส่วนใหญ่มาจากกระหน่ำโฆษณา แล้วเราก็ม้าตาม

ไม่ดูหนังฟังเพลงกันสักสามเดือนดีไหม? ไม่เดินตลาดห้างร้านซื้อของเกินจำเป็น

ไม่เล่นพนัน ไม่สังสรรค์นินทา ไม่บ้าดูบอล ไม่นอนตื่นสาย ไม่ระบายโทสะ ศึกษาธรรมะให้ได้ทุกวัน

หมั่นบำเพ็ญประโยชน์ เหล่านี้บำเพ็ญสักสามเดือนดีไหม?

แน่นอน ต้องฝึกฝืนฝึกหัด เพราะเข้มแข็งไม่มีขาย เป็นคนดีข้อมไม่ได้ มาเถอะ...หมั่นฝึกหัด

จิตใจตนบ้าง เวลาใครจิตใจ ใจจะไม่หกล้ม ไม่เจ็บใจ...เพราะตนจิตใจตนจนชินแล้ว

ที่สำคัญเหล่านี้เป็นไปเพื่อความเพียร

บอกพี่น้อง...

ความเพียรน้อย เวลาชีวิตมาได้มาช่วย ก็เหมือนมีน้อย
ยิ่งอยู่นานโดยผลงานเป็นประโยชน์ต่อเหล่าชนไม่มาก
นั่นเพราะขาดตน เป็นคนสงสัยสงสัยเสียสละได้ยาก
พินิจดูเถิด ผู้เข็ดแค้นแล้วทั้งหลายสิ้น
นอนน้อย ตื่นนาน ทำงานหนัก ซักเขียนรู้ เป็นอยู่อย่างเสียสละ
และเอียงนี้แหละ พุทธิภาพสาวกพุทธะ

เทศกาลขจัดเกลามาถึงแล้ว เหล่าสาวกมากหลายแต่โบราณกาล สำเร็จอาริยผล
ในฤดูฝนเช่นนี้... พวกเราตามรอยท่านบ้างจะดีไหม? คูสัตย์รุดไปไม่แคร์เจ้าของ หากโต้ได้
เตาะเตาะ ไม่เพียงใจไม่เติบโต บารมีพลอยนิดน้อยไปด้วย

บอกพี่น้อง... เกียจคร้าน สำเร็จสำราญในเหยื่อ

พอใจในความเป็นเด็ก เหล่านี้ประจานความมัวเมา
ในการเป็นอยู่ ข้ำผลาญคุณงามความดีโดยประการ
ทั้งปวง และมนุษย์เราหากยังไม่เห็นไร้สาระ
ในเบื้องหลัง เห็นที่ควรมุ่งหวังในเบื้องหน้า
...ความเพียรปรากฏไม่ได้แล้ว
เพื่อเสรีภาพจะได้มา เพื่อมากคุณค่า
ในการเป็นอยู่ เพื่อเป็นผู้บารมีเปี่ยมล้น

...เหล่านี้ผู้รู้แล้ว ล้วนเปิดศึก ไม่...ไม่ใช่ทำศึกกับใครที่ไหน ...ใจตอนที่มิเกลส ตัดหา
อุปาทาน นั้นแหละ สู้เข้าไป...

อธิษฐานสิ...แล้วพี่น้องจะสู้ได้!

ตี๋น เซี่ยวซ่าอย่างไวยิ่งคงต้องตี๋น ไผ่นต้องฮ้อยสหรือยต์ฮอยติ่ง

ตี๋ต เซี่ยวซ่าอย่างไวยิ่งคงต้องตี๋ต ไผ่นต้องฮ้อยสหรือยต์ฮอยติ่ง

โต เซี่ยวซ่าอย่างไวยิ่งคงต้องโต ไผ่นต้องฮ้อยสหรือยต์ฮอยติ่ง

ต่าย เซี่ยวซ่าอย่างไวยิ่งคงต้องต่าย ไผ่นต้องฮ้อยสหรือยต์ฮอยติ่ง

บัณฑิตไม่เต้ตขาด ไม่ฮาขจนมาตขชิง บัณฑิตที่เต้ตขาด ย่อมเป็นปราชญ์ที่สูงยิ่ง

ระฆังควดลงจั้นแล้ว ใครยังไม่ทันชกควนยกธงขาว ผู้นั้นเป็นสาวกพุทธพันธุ์แท้ได้หรือ?

ปรารถนาดีจาก ส.ร้อยดาว

๒๒ / ๓ / ๔๕

บทวิจารณ์
ฟ้าเมือง ชาวหินฟ้า

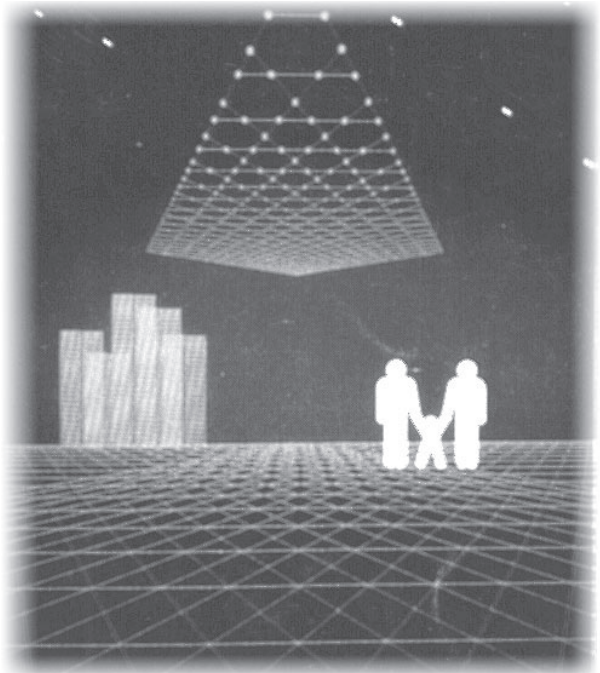
ความงัดแง่ามของจิตใจ

ได้กันว่ามีพระเซ็น ๒ รูป ถกเถียงข้อธรรมกัน เรื่องเห็นธงที่กำลังพริ้วไสวเมื่อถูกลมพัด ว่าปรากฏการณ์ที่เห็นนั้นเกิดจากธงที่กำลังเคลื่อนไหวหรือเกิดจากการปรุ่่งแต่งของจิตที่กำลังเคลื่อนไหวกันแน่

ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่ครอบงำวิถีคิดของมนุษย์ในโลกทุกวันนี้ มีรากฐานมาจากแนวคิดทางปรัชญาที่เชื่อว่า กายและจิต (Body and Mind) เป็นสิ่งที่ดำรงอยู่อย่างเป็นภาวีสัย (objective) โดยตัวของมันเอง กล่าวคือ ไม่ว่าจะไม่มีใครมารับรู้หรือไม่ก็ตาม มันก็ดำรงอยู่ได้โดยตัวของมันเองอย่างนั้น

ธงที่กำลังโบกพริ้วเป็นสิ่งที่ดำรงอยู่อย่างเป็นภาวีสัย เราจึงสามารถศึกษาปรากฏการณ์ของธงที่ถูกลมพัดดังกล่าวได้อย่างแน่นอนตายตัว โดยใครมาศึกษาก็จะได้ผลสรุปอย่างเป็นภาวีสัยตรงกันหมด หลักการเรื่องนี้เป็นพื้นฐานของศาสตร์ (Science) แขนงต่างๆ ในยุคสมัยใหม่

แม้กระทั่งตัวตนของเราที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งสามารถจะตั้งข้อสงสัยต่างๆ ถึงความดำรงอยู่อย่างเป็นภาวีสัยของมันได้ว่า ในขณะที่เราคิดว่ามีตัวตนของเราอยู่นั้น เรากำลังอยู่ในความฝันหรือเปล่า

เรากำลังถูกอำนาจของปีศาจหลอกให้คิดไปว่ามีตัวตนของเราอยู่หรือเปล่า ฯลฯ

เหมือนที่จางจื้อเคยตั้งคำถามว่า เมื่อคืนเขาฝันถึงผีเสื้อ แต่ตัวจางจื้อที่กำลังคิดถึงความฝันเกี่ยวกับผีเสื้ออยู่ในขณะนี้ แท้จริงอาจจะจะเป็นผีเสื้อที่กำลังฝันถึงตัวจางจื้ออยู่ก็ได้ (เพราะขณะที่อยู่ในความฝัน เรามักจะไม่รู้ตัวว่า ตนเองกำลังฝัน)

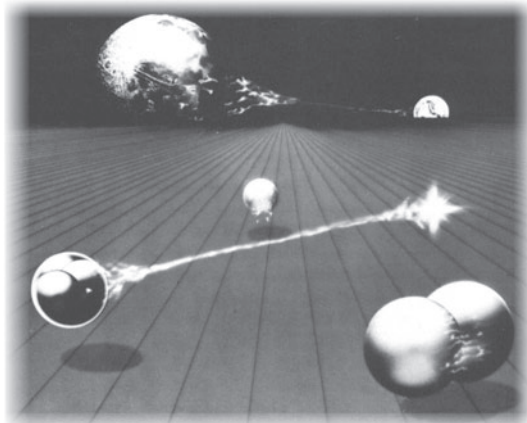
เดการ์ตส์ (René Descartes : นักปรัชญาที่มีชื่อเสียงในศตวรรษที่ ๑๗) พยายามพิสูจน์ให้เห็นว่าถึงเราจะตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับความดำรงอยู่แห่งตัวตนของเราอย่างไรก็ตาม แต่สิ่งๆ หนึ่งที่เราไม่มีทางสงสัยได้เลยก็คือ มีบางสิ่งบางอย่างที่กำลังทำหน้าที่คิดสงสัยอยู่ในขณะนี้ ซึ่งสิ่งๆ นั้นก็คือ “ตัวฉัน” ที่กำลังสงสัยเกี่ยวกับความดำรงอยู่แห่งตัวตนของตนเอง

ในที่สุดเดการ์ตส์ก็ได้ข้อสรุปถึงความดำรงอยู่อย่างเป็นทางการของมูลบทพื้นฐาน อันคือความดำรงอยู่แห่งตัวตนของฉัน ด้วยวาทะที่มีชื่อเสียงของเขาว่า “ฉันคิด ดังนั้นฉันจึงมีอยู่” (Cogito ergo seem) และจากมูลบทนี้ เดการ์ตส์ได้เชื่อมโยงไปสู่การพิสูจน์ถึงความดำรงอยู่อย่างเป็นทางการของสิ่งอื่นๆ ต่อไป เช่นเดียวกับวิธีการสร้างทฤษฎีทางเรขาคณิต ◊ จากมูลบท (axiom) ที่นำไปสู่การพิสูจน์ทฤษฎีบทต่างๆ ที่ละบทๆ

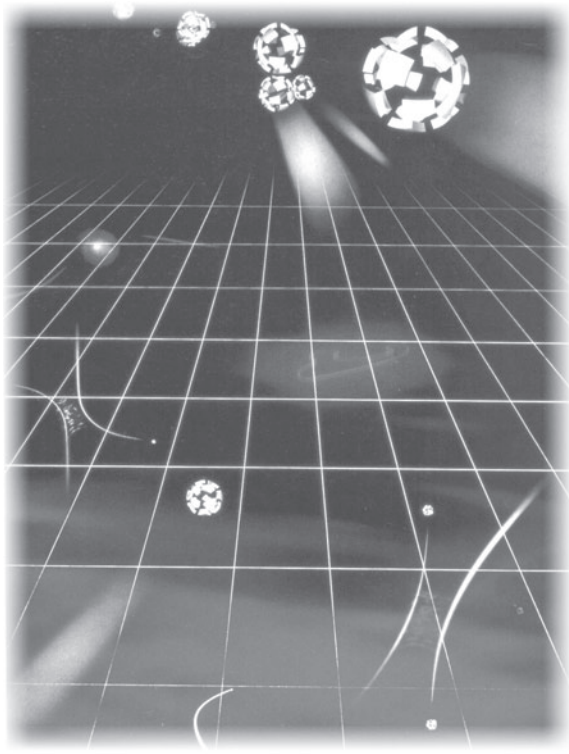
เดการ์ตส์จึงได้ชื่อว่าเป็นนักปรัชญาที่วางรากฐานไว้กับการแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่เป็นภววิสัย จนนำไปสู่ความก้าวหน้าของความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในช่วงเวลาต่อมา ซึ่งได้พลิกโฉมหน้าของโลกทั้งหมดให้เปลี่ยนไปจากอดีตอย่างสิ้นเชิง

อย่างไรก็ตาม พัฒนาการของทฤษฎีทางฟิสิกส์สมัยใหม่ที่มีความสำคัญยิ่ง ๒ ทฤษฎีหลัก ได้แก่

ทฤษฎีสัมพัทธภาพของไอน์สไตน์ กับทฤษฎีควอนตัมซึ่งนักวิทยาศาสตร์ชั้นนำกลุ่มหนึ่งร่วมกันพัฒนาขึ้น อันถือเป็นภูมิปัญญาสูงสุดของมนุษยในยุคสมัยนี้ ล้วนแต่ชี้ให้เห็นรากฐานทางปรัชญาที่ไม่สามารถแยกกายและจิตออกจากกัน

นี้แผ่แสงแห่งทฤษฎีสัมพัทธภาพชี้ให้เห็นความจริงประการหนึ่งว่า ความเร็วของเทวดัตถุต่างๆ ในเอกภพไม่ได้ดำรงอยู่อย่างเป็นทางการเป็นภววิสัย แต่เป็นสัมพัทธภาพระหว่างความเร็วของเทวดัตถุนั้นๆ กับตำแหน่งแห่งที่ของความเร็วของผู้สังเกต หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เป็นสัมพัทธภาพของสิ่งที่ถูกรู้ (รูป) กับผู้รับรู้ (นาม) นั่นเอง

ในขณะที่เวลาคือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเคลื่อนที่ของเทหวัตถุต่างๆ ตั้งแต่อนุภาคที่เล็กที่สุดภายในอะตอม ไปจนถึงการเปลี่ยนแปลงของสิ่งที่ใหญ่ที่สุด อันคือ การขยายตัวและหดตัวของเอกภพ เช่น เราสังเกตุเวลาจากการเคลื่อนที่ของเข็มนาฬิกาบนหน้าปัด การเคลื่อนที่ของดวงอาทิตย์ที่ไหลผ่านขอบฟ้าทางทิศตะวันออกในตอนเช้า และตกทางทิศตะวันตกในตอน

เย็น การโคจรของดวงจันทร์ที่ทำให้เกิดข้างขึ้นข้างแรม การเปลี่ยนแปลงของฤดูกาลต่างๆ ในรอบปี ฯลฯ ถ้าทุกสรรพสิ่งหยุดนิ่งไม่เคลื่อนที่หรือไม่เปลี่ยนแปลง กาลเวลาก็จะหยุดนิ่งไปด้วย

ขณะเดียวกันอวกาศ (space) ก็เป็นความสัมพันธ์ในทางตำแหน่งแห่งที่ซึ่งขึ้นอยู่กับเคลื่อนที่ของเทหวัตถุต่างๆ ในเอกภพ ตลอดจนสัมพันธ์กับตำแหน่งแห่งที่ของผู้สังเกตด้วยเช่นกัน ฉะนั้นเมื่อเอกภพขยายตัวหรือหดตัว อวกาศ (ซึ่งประกอบด้วยมิติด้านกว้าง ยาว สูง ๓ มิติ) ก็จะขยายตัวหรือหดตัวตาม

อวกาศ ๓ มิติ และมิติที่ ๔ ของเวลา อันสามารถหลอมรวมกันเป็นสิ่งที่ถูกรู้ (รูป) ภายใต้โครงกรอบของเอกภพเดียวกัน จึงแยกออกจากมิติที่ ๕ ของตำแหน่งแห่งที่แห่งการรับรู้ (นาม) ไม่ได้

เอกภพที่มนุษย์ที่รับรู้อยู่นี้ (ไม่ว่าจะด้วยกลวิธีใดๆ ก็ตาม) จึงเป็นเอกภพ ๕ มิติ ของอวกาศและเวลา ๔ มิติ ที่สัมพันธ์กับการรับรู้ในมิติที่ ๕ อีกหนึ่งมิติ หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ เป็นเอกภพของสัมพัทธภาพแห่ง “รูป” (สิ่งที่ถูกรู้) และ “นาม” (จิตที่ทำหน้าที่รับรู้) ตามกฎปฏิบัติจสรมุปาทาโนพุทธปรัชญานั้นเอง

โลกหรือสรรพสิ่งทั้งหมดที่เรารับรู้ จึงไม่ได้ดำรงอยู่ในอวกาศที่สัมบูรณ์ (absolute space) และกาลเวลาที่สัมบูรณ์ (absolute time) ดังที่สามัญสำนึกของเราเข้าใจ ซึ่งไม่ว่าใครมาเฝ้าสังเกต ก็จะเห็นสิ่งนั้นๆ ในอวกาศและเวลาที่ดำรงอยู่อย่างป็นภววิสัย โดยตัวของมันเองตรงกันหมด

ด้วยเหตุนี้ปรากฏการณ์ของเทหวัตถุสิ่งเดียวกันในเอกภพ ที่นักบินอวกาศซึ่งอยู่ในยานอวกาศที่เคลื่อนที่ใกล้ความเร็วแสงสังเกตเห็น กับมนุษย์ที่ยืนอยู่บนพื้นโลกสังเกตเห็น จะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ขณะเดียวกันทฤษฎีควอนตัมอันเป็นทฤษฎีหลักทางฟิสิกส์สมัยใหม่อีกทฤษฎีหนึ่งควบคู่กับทฤษฎีสัมพัทธภาพของไอน์สไตน์ ได้อธิบายปรากฏการณ์ของอนุภาคเล็กๆ ภายในอะตอม เช่น อิเล็กตรอนที่วิ่งอยู่รอบนิวเคลียสของอะตอม เป็นต้น โดยพบว่าภายใต้การสังเกตจากระบบการทดลองแบบหนึ่ง อิเล็กตรอนจะมีคุณลักษณะเป็นอนุภาค แต่เมื่อสังเกตจากระบบการทดลองอีกแบบหนึ่ง อิเล็กตรอนจะมีคุณลักษณะเป็นคลื่น ทั้งที่คุณลักษณะของการเป็นอนุภาคกับเป็นคลื่นนั้น มีความแตกต่างกันสิ้นเชิง เพราะเมื่อคลื่นชนกันมันจะซ้อนทับกัน แต่ถ้าอนุภาคชนกัน มันจะเกิดการปะทะและแตกสลาย

การที่สิ่งๆ หนึ่งมีคุณลักษณะที่ขัดแย้งทางตรรกะภายในตัวเอง โดยแสดงคุณสมบัติเป็นทั้งคลื่นและอนุภาคตามนัยแห่งทฤษฎีควอนตัมเช่นนี้ สะท้อนให้เห็นว่า เราไม่สามารถแยกคุณสมบัติของสิ่งที่ถูกรู้ (รูป) ออกจากการรับรู้ (นาม) ให้เป็นอิสระจากกันได้

ปรากฏการณ์ของอิเล็กตรอนที่เราสังเกตเห็นนั้น จึงเป็นสัมพัทธภาพ “รูป-นาม” ชุดหนึ่ง ซึ่งการรับรู้ (นาม) ภายใต้กระบวนการทดลองที่ต่างกัน จะส่งผลกำหนดให้สิ่งที่ถูกรู้ (รูป) ดังกล่าว มีคุณสมบัติที่แตกต่างไปจากเดิมด้วย โดยที่คุณสมบัติของสิ่งนั้นๆ ไม่ได้ดำรงอยู่อย่างป็นภววิสัยในตัวมันเอง

มองในแง่นี้ ความมดงามของสรรพสิ่งในธรรมชาติก็เป็นสัมพัทธภาพของ “รูป-นาม” ชุดหนึ่งเช่นกัน ระหว่างโลกหรือธรรมชาติที่ถูกเรารับรู้ กับจิตของเราที่เป็นตัวรับรู้

คนในเมืองที่หนีความซ้ำซากจำเจไปอยู่บ้านพักตากอากาศชายทะเล หรือในป่าเขาลำเนาไพรช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ และรู้สึกได้สัมผัสถึงความมดงามของธรรมชาตินั้น อันที่จริงความมดงามของธรรมชาติที่ได้สัมผัสในแง่หนึ่งก็คือจิตที่ถูกสภาพแวดล้อมดึงดูดให้คลายความหมกหมุ่น กังวลในภาระต่างๆ ชั่วครว

เมื่อจิตได้ปล่อยวางจนมีความว่างเบาขึ้นกว่าเดิม มีสถานะที่ละเอียดขึ้น ก็จะสัมผัสกับโลกที่ถูกรับรู้ใน ลักษณะใหม่ซึ่งเปลี่ยนไปจากเดิม จึงได้เห็นถึงความงดงามของโลกดังกล่าว

แต่ถ้าบุคคลผู้นั้นอยู่ในบ้านพักตากอากาศต่อไป อีกสัก ๒-๓ สัปดาห์ ความกังวลต่อภาระหน้าที่ต่างๆ ตลอดจนความโลภ ความโกรธ ความหลง ที่ถูกสะกดไว้ชั่วคราวเริ่มฟุ้งกระจายขึ้น จิตเริ่มขุ่นมัวขึ้น ถึงตอนนั้นธรรมชาติที่เคยรู้สึกรู้ว่ามีความงดงาม ก็จะถูกรับรู้ใหม่ ทะเล ต้นไม้ ขุนเขา เสียงนกร้อง ฯลฯ จะกลายเป็นสิ่งที่ดูน่าเบื่อหน่ายรำคาญ และสูญเสียคุณลักษณะของความงดงามที่เคยได้สัมผัสไปหมด

“สวรรค์” ก็คือดินแดนที่มีแต่ความสวยสดงดงาม และ“นรก” ก็คือดินแดนที่มีสภาพอันไม่น่าอยู่อย่างยิ่ง ตลอดจนมีความน่าสะพรึงกลัวต่างๆ

ถ้ามอง “นรก-สวรรค์” จากโลกทัศน์ของเอกภพ ๕ มิติ ที่เป็นเอกภาพแห่งโครงสร้างเดียวกันของ กาล-อวกาศ และการรับรู้ดังที่กล่าวมา ไม่ใช่ “นรก-สวรรค์” ในกรอบของอวกาศ ๓ มิติตามโลกทัศน์ทางฟิสิกส์แบบเก่า เราจะเข้าใจ “นรก-สวรรค์” ในทัศนะของ พุทธปรัชญา ตามกฎปฏิจางสมุปรบาทที่สอดคล้องกับโลกทัศน์ทฤษฎีฟิสิกส์แบบใหม่ได้อย่างกระจ่างชัดขึ้น

การที่เมื่อมองด้วยกระบวนการรับรู้แบบหนึ่ง จะกำหนดให้อิเล็กตรอนมีคุณสมบัติเป็นคลื่น แต่ถ้ามองด้วยกระบวนการรับรู้อีกแบบหนึ่ง จะกำหนดให้อิเล็กตรอนมีคุณสมบัติเป็นอนุภาคจันได

ภายใต้สถานะของจิตหรือธาตุรู้ที่มีความละเอียดประณีต อันก่อให้เกิดกระบวนการรับรู้แบบหนึ่ง ก็จะกำหนดให้โลกที่ถูกรับรู้มีคุณลักษณะของแก่นสารแห่งความเป็น “สวรรค์” ที่มีแต่ความงดงามน่าอภิรมย์ แต่เมื่อสถานะของจิตถูกรอบงำด้วยกิเลสตัณหาอุปาทาน จนมีความหยาบกระด้าง ก็จะก่อให้เกิดกระบวนการรับรู้อีกแบบหนึ่ง ซึ่งกำหนดให้โลกที่ถูกรับรู้มีแก่นสารแห่งคุณลักษณะของความเป็น “นรก” อันมีแต่ความเร่าร้อนไม่น่าอยู่นั่น

ธรรมชาติทั้งงดงามและสวรรค์ที่นำอภิรมย์จึงขึ้นอยู่กับสถานะของจิตที่มีความงดงาม และขณะเดียวกัน จิตที่มีความงดงามนั้นก็กำหนดให้มนุษย์มีพฤติกรรมในการช่วยเหลือรักษาระบบนิเวศของโลกให้มีความสวยสดงดงาม เพื่อให้เป็นเหมือนสวรรค์บนดินที่น่าอภิรมย์ด้วย

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
กระทรวงพาณิชย์
กรุงเทพฯ

รอบบ้าน รอบตัว
อุปาสถุ์ ซอบท่วทวน

บทบัญญัติ ๕ ประการแห่งการ ช่วยคนชนบท

วันนี้ของชาวโศก หลังจากที่ได้ฝึกฝน
บำเพ็ญตน ลดละกิเลสมาหลายสิบปี ก็ได้มีโอกาส
สนับสนุนภาครัฐในการแก้ปัญหาชนบท ซึ่งเป็นคน
ส่วนใหญ่ของประเทศ

ประโยชน์ตน-ประโยชน์ท่าน อันเป็นอุดมคติ
ของชาวโศก จึงยิ่งแจ่มชัดยิ่งขึ้น

๒๑ เครื่องข่ายที่กระจายกันอยู่ทั่วประเทศ
ปฏิบัติภารกิจ อบรมเกษตรกรที่เข้ารับการพักชำระหนี้
ของ ธกส. ภายใต้หลักการ “อัฐตาทิ อัฐตโน นาโถ
ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน”

ช่วยตนจนพ้นทุกข์สำเร็จ เพียงแค่ช่วยตน
ก็นับว่ามีโอกาสแก้ปัญหาประเทศแล้ว

หากเกษตรกรช่วยตนได้ ปัญหาระดับประเทศ
จะไม่หนักหนาสาหัสสาครรจ์ดังที่เป็นอยู่ทุกวันนี้

บทบัญญัติ ๕ ประการ ที่จะนำไปใช้ในการฝึก
อบรม ๕ คืน ๔ วัน เพื่อนำกลับไปใช้ในชีวิตประจำ
วันให้สำเร็จ

วันนี้เครือข่ายของชาวโศก ได้พากัน
“ติดอาวุธทางปัญญา” ให้แก่เกษตรกรดังนี้

๑. โองั่ว ชีวิตนั้นก็เหมือนโองั่วใบน้อย แต่
เพราะหลงติดค่านิยมฟุ้งเฟ้อที่สังคมมอมเมา

มองวัตถุรอบๆ ตัว ล้วนเป็นสิ่งจำเป็นของชีวิต
หนักกว่านั้นก็คือ การหลงติดจมปลักอยู่กับ
อบายมุขที่ทำให้หาเท่าไรก็ไม่พอกิน

โองมชีวิตจำเป็นต้องอุดรูรั่ว ป่วยการกล่าวถึง การส่งเสริมอาชีพเสริม เพราะดำเนินชีวิตอย่างผิดๆ ถม ทำใ้ใครก็ไม่รู้จักเต็ม

“ทำมา” ไม่ใช่ “หากิน” แต่ “หากิน” หมด ต่างหาก

๒. ลูกตุ้มมนุษย์ ใครสักคนลองอุ้มลูกเหล็ก สัก ๑ ลูก แล้วเดินไปเรื่อยๆ เพียงไม่กี่นาทีก็จะรู้สึก!

แต่ชีวิตคนเรากลับมีลูกตุ้มเข้ามาผูกมัดร่างกาย อีรุงตุงนังเต็มไปหมด

เหนื่อยไหม? ทุกข์ไหม?

ระบบธุรกิจนั่นเองที่สร้างลูกตุ้มให้มากมายจน เกษตรกรโง่หัวไม่ขึ้น

การใช้ฆ่าแมลง ทำให้มิตรแท้ของเกษตรกร ถูกทำลายย่อยยับ

การใช้ปุ๋ยสารพัด การใช้ฆ่าแมลงสารพัน เป็นตัวการที่ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงเกินเหตุ และ ทำลายวงจรธรรมชาติสัมพันธ์กันย่อยยับ สัตว์แมลง ไหญ่่น้อยที่เป็นมิตรกับเกษตรกร ถูกเหมาแข่งกวาดล้าง ตายหมด

วันนี้คนที่หากินกับเกษตรกรเขารวยแล้วรวยอีก แต่เกษตรกรกลับจนแล้วจนอีก

วันนี้ก็เหมือนกัน สังคมชนบทจึงล่มสลาย ครอบครั้วแตกกระจาย พ่อไปทาง แม่ไปทาง

ระบบการผลิตที่ยังต้องพึ่งพาปุ๋ยเคมี-ยาฆ่าแมลง ไม่สามารถปลดแอกชาวนา-ชาวไร่ได้เลย ขอยืนยัน

๓. พระแม่ธรณีไอซียู หมายถึง แผ่นดินที่
ให้ของกินของใช้แก่ชาวโลก ให้ผลิตผล ให้ชีวิตแก่
เกษตรกร กำลังใกล้ตาย

เกษตรกรขาดความรู้ในการบำรุงรักษาดินที่ถูก
ต้อง จะรู้ก็แต่วิธีการหาสารเคมีมาเร่ง “พืชผล”
ให้มี “ผลผลิต” ออกมามากๆ

พระแม่ธรณีกำลังอ่อนแอ กำลังบาดเจ็บสาหัส
ใครทำร้ายท่าน ถ้าไม่ใช่ลูกๆ ออกตัญญู!

ยังไม่สายเกินไปที่จะช่วย “แม่” ของเราให้
คงาม ให้แข็งแรงอีกครั้งหนึ่ง

การดูแลพระแม่ธรณีทำได้หลายๆ ทาง อาทิเช่น
การปลูกพืชคลุมดิน การปลูกพืชหมุนเวียน การปลูก
พืชตระกูลถั่ว การไม่เผาทำลาย ฯลฯ

แผ่นดินที่แข็งแรงย่อมให้ผลิตผลที่แข็งแรง

๔. ชุปเปอร์ฟาง ชุปเปอร์แมนเป็นผู้แก้ปัญหา
มนุษย์ได้ฉันใด ชุปเปอร์ฟางก็ฉันนั้น

‘ฟาง’ เป็นของหาง่าย แต่มีพลังมหาศาลที่จะ
ทำให้ดินอุดมสมบูรณ์

วิถีคิดของชุปเปอร์ฟางนั้น เพื่อจะปลูกจิต
สำนึกในการบำรุงรักษาดินที่ถูกต้อง ยั่งยืนและประหยัด

เราตั้งใจไว้ว่า “**ทำอะไรดินจึงจะมีชีวิต?**”
กระบวนการบำรุงรักษาดิน เพื่อให้มีคุณค่าทาง
โภชนาการ เป็นสิ่งที่เกษตรกรจะต้องรู้!

หมั่นดินด้วยฟางให้อบอุ่น

ปลูกพืชคลุมดินไว้ อย่าให้ผืนดินโดนแดด

แผดเผา

ศึกษาการทำปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยพืชสด

ศึกษาพืชตระกูลถั่ว ที่ควรหามาไว้ปลูกแซมให้ทั่ว

ดินที่อบอุ่นก็จะเริ่มแข็งแรงเพราะจะมีประชากรได้พื้นพิภพอีกมากมายที่ค่อยๆ พักตัว

๕. **ถึงขยะใส่เงิน** ถึงขยะใส่เงินย่อมมีไว้ทั้งสิ่งที่ไม่ต้องการ “เงิน”...แน่ใจหรือว่าสำคัญ ?

อาจารย์ประเวศ ะสี ท่านเคยอธิบายปัญหาของคนชนบทที่มัวแต่เร่งผลผลิต ปลูกอะไรก็จะปลูกทีละเยาะๆ แต่จบลงที่ความล้มเหลวและการเป็นหนี้สิน

การเร่งผลผลิตด้วยการปลูกพืชระบบเชิงเดี่ยวเริ่มตั้งแต่วันไหน วันนั้นเกษตรกรก็เริ่มพบกับความทุกข์ วันนี้สังคมชนบทมีแต่น้ำตานองใบหน้า ยิ่งหาเงิน ยิ่งเจอแต่ความทุกข์ !

คนชนบทเป็นคนไม่ใช้เงินเป็นพื้นฐาน เป็นความแตกต่างระหว่างคน ๒ เผ่าคือ เผ่าเมืองกับเผ่าเกษตร

ถึงขยะเฉพาะทั้งเงิน

คน ๒ เผ่า วัฒนธรรมการดำรงชีวิตย่อมแตกต่าง แต่เมื่อเผ่าเกษตรหันไปเลียนแบบเผ่าเมือง วันโลกาวินาศก็ใกล้มาถึง!

เผ่าใครก็เผ่ามัน จงภูมิใจในจุดเด่นในวัฒนธรรมของเรา

ด้วยเหตุนี้ การเข้าตลาดเข้าร้านค้าเพื่อซื้อ
ของจำเป็นจึงเป็นสิ่งจำเป็นของเผ่าเกษตร

มีดีอยู่แล้วต้องรู้ว่าดี

เรามีแผ่นดิน เรามีตะเกียงวิเศษ แต่กลับปล่อยให้
วัฒนธรรมเผ่าเมืองมาล้างสมองจนก่อเกิดปมด้อย

เราจะปลูกในสิ่งที่กิน และกินในสิ่งที่ปลูก
หากเหลือค่อยแจกค่อยขาย...

บทสรุป กระบวนการอบรมที่ทำอยู่ทุกวันนี้
ไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ก็ต้องรวมพลังช่วยกันทำ

สังคมชนบทถูกทอดทิ้ง ถูกหลอกลวง โดยมี
ผู้คนในหลายวงการร่วมมหาศาล

เราจำเป็นต้องนำหลักธรรมปรับประยุกต์ใช้
เพื่อสร้างสัมมาทิฐิ ในการกินการอยู่ การทำอาชีพ

เรายังมีตัวช่วยอีกหลายตัว ไม่ว่าจะเป็น แนว
คิดการทำเกษตรธรรมชาติ การทำน้ำจุลินทรีย์เอง

การผลิตปุ๋ยชีวภาพใช้เอง การทำอาชีพเสริม ฯลฯ

ที่จะให้เขาได้ศึกษาเพื่อกลับไปฝึกทดลองทำด้วยตนเอง
สิ่งที่ฝ่ายฝึกอบรมต้องการอย่างมากก็คือ ผู้เข้า
อบรมควรมาจากหมู่บ้านเดียวกัน จะก่อเกิดการรวมพลัง

รวมกลุ่มทำกิจกรรมได้ง่าย ซึ่งก็เริ่มเกิดผลบ้างแล้ว

วันนี้เรากำลังจะช่วยให้ “คนของแผ่นดิน”
คนที่อยู่เบื้องหลังสังคมไทย ได้มีโอกาสหายใจ
เหนือน้ำ ด้วยการถอยหลังเข้าคลอง หันกลับไปใช้
ภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่ปู่ตายายทำมา ทำไร่ ทำสวน
โดยไม่เคยไปซื้อหาหรือป้อนจากที่ใด

ระบบธุรกิจเป็นระบบเลวร้าย เราหยุดเขาไม่ได้
แต่เราหยุดตัวเองได้

เราจะประกาศความเป็นไทให้คนเผ่าเกษตร
ที่จะไม่แข่งกับเผ่าอื่นๆ แต่จะคอยอุ้มชูดูแลสังคม

บิตามารดาคุณแลลูก

เกษตรกรดูแลประชาชน

จงภูมิใจในบุญกุศลของเรา !

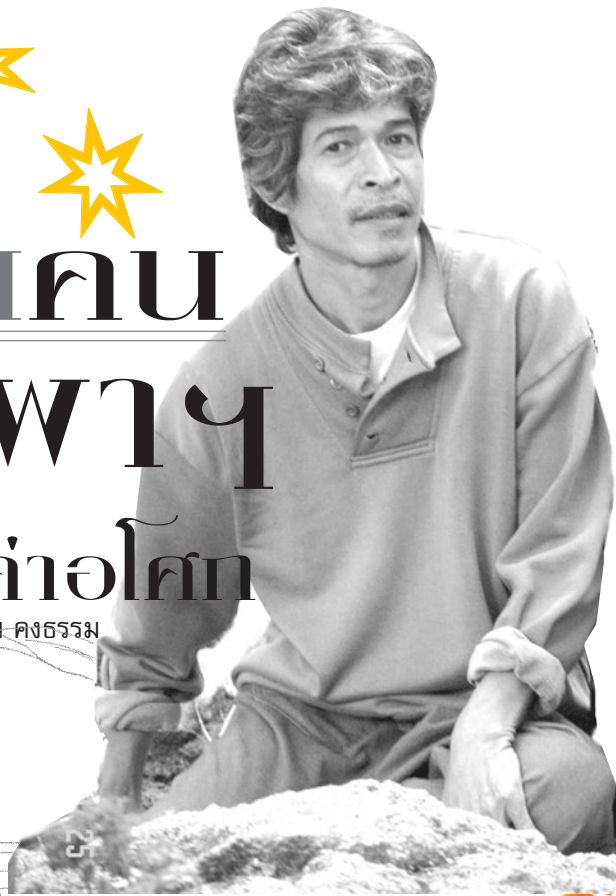

ยอดคน

แห่งภูเขา

ภูฟ้า แห่งค่าเอศก

■ ตรงคม คงธรรม

† บุกเบิก

ย้อนอดีตเมื่อ ๑๓ ปีที่แล้ว ชายหนุ่มวัย ๓๖ ปี มุ่งสู่ดินแดนชิตขอบป่าเขตบ้านแม่เลา ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ตามบัญชาของ ‘แม่ทัพใหญ่แห่งกองทัพธรรม’ เพื่อพลิกผืนดินราว ๘๐ ไร่ให้ เป็นชุมชนแห่งธรรม

“ผมชอบทะเลมากกว่า มันดูไม่เกาะกะตา เหมือนป่าเขา” แต่ด้วยศรัทธามหาศาลใน ‘บิดาแห่งจิตวิญญาน’ เขาจึงฝังตัวอยู่ในถิ่นที่ไม่คุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมซึ่งแตกต่างจากภูมิลำเนาเดิม ในภาคกลางอย่างสิ้นเชิง

ในบริเวณชุมชนแห่งนี้ ที่พื้นราบเป็นคนไทยพื้นเมือง บนดอยมีชาวปาเกอะญอ คนเหล่านี้ยังชีพด้วยการทำไร่ ทำนา หาของป่า ล่าสัตว์

ในปีต้นๆ เขาเป็นกำลังหลัก มีเพื่อนร่วมอุดมการณ์ไม่ถึงสิบคนที่ไหลเวียนเปลี่ยนกันมาหนุนช่วย บางคนทำท่าจะมาฝังรากฝากกายไว้ที่นี่ ในที่สุดก็จรไปจรมาเพราะรู้ว่า ‘อยู่ยาก’ แต่ *ยุทธนา คงสุข* ไม่ถอย

นอกจากเป็นคนแปลกหน้าของชาวบ้านในพื้นที่แล้ว เขายังต้องตอบคำถามผู้พิทักษ์ป่าของกรมป่าไม้และหน่วยราชการอื่นๆ ด้วยว่า ‘มาทำไม’ ท่ามกลางความไม่เข้าใจและความขัดแย้งระหว่างคนพื้นราบ คนบนดอย และเจ้าหน้าที่ของรัฐในปัญหาด้านกฎหมายเรื่องพื้นที่ทำกิน ทั้งความซับซ้อนของอิทธิพลนายทุนในท้องถิ่น เขายืนหยัดอยู่ที่นั่นด้วยกำลังใจสำคัญจาก ‘พ่อท่านสมณะโพธิรักษ์’ ที่เขาเคยถวายการรับใช้อย่างใกล้ชิด และจากแรงสนับสนุนของหมู่กลุ่มในเชียงใหม่ อีกทั้งหมู่มิตรที่อยู่ห่างไกล สิ่งสำคัญคือ ความกล้าแกร่งและเด็ดเดี่ยวด้วยความเข้าใจที่ชัดเจนว่า ‘ความดีบริสุทธิ์คือเกราะคุ้มกันภัย’

↑ ผู้เป็นที่รัก

ที่ตลาดแม่มาลัย อำเภอแม่แตง ชาวบ้านกรุงกันมาซื้อเห็ดหอมราคาถูก ชายหมดเกลี้ยงภายในพริบตา “ผมอยากให้ชาวบ้านจนๆ ได้มีโอกาสบ้าง” เขากล่าวกับผู้มาเยือนเมื่อหลายปีมาแล้ว เห็ดหอมที่นี้ *ภูผาฟ้า* น้ำ ไม่ได้มีไว้ขายคนรวย

โดยบุคลิกส่วนตัวเขาค่อนข้างเจี๊ยบขริ่ม ชอบอยู่อย่างสงบ แต่ด้วยภารกิจแห่งการงานเขาก็้าวเข้าไป

ประสานใจกับคนในพื้นที่ทุกระดับ ทุกเพศทุกวัย อะไรที่เป็นประโยชน์ เป็นสิ่งดีงาม เขาหยิบยื่นให้แก่คนเหล่านั้นอย่างไม่รีรอ แม้เหนื่อยกายแต่ไม่ล้าใจ ด้วยความรัก-เมตตา ต่อเพื่อนมนุษย์ ในที่สุดคนที่ไม่เข้าใจก็ ‘แพ้ใจ’ แน่นนอน เขามีอาจเป็นที่รักของทุกคน แต่คนชั่วก็ไม่กล้าเกลียดเขา

ความรู้เรื่องการปลูกพืชโดยไม่ใช้สารเคมี ความเข้าใจในคุณูปการของป่าไม้ ซึมซับเข้าไปในชุมชนรอบข้าง เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ที่เคยเพ่งเล็งว่า เขาคือ ‘ผู้บุกรุก’ กลับล่ากลายเป็นมิตร เขาทำให้เรื่องยากกลายเป็นเรื่องง่าย เรื่องร้ายกลายเป็นเรื่องดี ศัตรูกลายเป็นมิตร ใบหน้าเปื้อนหน้าตาของคนยากจนในละแวกนั้น เริ่มมีรอยยิ้ม

ชาวบ้านโดยเฉพาะชาวปาเกอะญอ เริ่มเข้ามา
คบคุ่น มาช่วยสร้างเพิงพัก สร้างอาคารซึ่งใช้
ประโยชน์อเนกประสงค์สำหรับพุทธสถาน พวกเขา
เริ่มคุ่นเคยกับคนเผ่าใหม่ที่ใช้ชีวิตเรียบง่ายและไม่
บริโภคเนื้อสัตว์

๒๖

ณ บัดนี้ ผืนดินส่วนหนึ่งของที่นี่ได้กลายเป็น
โรงเรียนฝึกจิตวิญญาณของสมณะบวชใหม่ซึ่งต้อง
ศึกษาใจอยู่ที่นี่ยังน้อย ๕ ปี เด็กๆ จะมีโรงเรียน
สัมมาสิกขาภูผาฟ้าหน้า ตัวน้อยๆจะเข้าโรงเรียนอนุบาล
หลานปู่

พ่อท่านฯ ขนานนามขุนเขาแห่งนี้ว่าเขาแพงค่า
ยุทธนาได้รับนามใหม่ว่า ภูฟ้า ต้นตระกูล แพงค่าอโค
โดยมีน้ำแรง คู่ชีวิต เป็นสมาชิกแห่งตระกูล และ
เด็กชายน้อยวัยสามขวบ ภูผาเมฆ เป็นผู้สืบสกุล

↑ **สู่สภาวะใหม่**

เวลาประมาณสิบเอ็ดนาฬิกาของวันอาทิตย์ที่

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ที่พุทธสถานสันตติโคก สมณะรูปหนึ่งได้กราบเรียนพ่อท่านฯ ซึ่งกำลังแสดงธรรมว่า “*กุฬาร*เสียชีวิตแล้ว” พ่อท่านฯอธิบายแก่ผู้มาฟังธรรมว่า พืชของไวรัสจากฉี่หนูเข้าสู่หัวใจ เขารักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลเอกชนในเชียงใหม่ระยะหนึ่ง แพทย์พยายามช่วยเหลืออย่างเต็มที่ แต่สุดท้ายไม่สามารถถึงเวลาที่*กุฬาร*จำเป็นต้องละร่าง

“ในสมัยก่อนไม่มีใครรู้ว่า หนูนาที่มากัดกิน ต้นข้าวนั้นฉี่ของมันเป็นพิษ แต่เมื่อพิษนั้นซึมเข้าไปในดิน ซึ่งมีจุลินทรีย์ที่สามารถทำลายพิษของฉี่หนู ชาวนาจึงไม่ได้รับอันตรายจากพิษต่างๆ ที่ทำนาโดยไม่ใส่รองเท้านี้ ต่อมาชาวนานิยมใช้ยาฆ่าหญ้าซึ่งทำให้จุลินทรีย์ในดินตายด้วย ไวรัสจากฉี่หนูจึงเข้าสู่ร่างกายทางผิวหนัง แพร่ฤทธิ์ร้ายเข้าสู่ไต และถึงหัวใจในที่สุด *กุฬาร*อาจไปทำในที่ดินแปลงใหม่ซึ่งเดิมชาวบ้านใช้ยาฆ่าหญ้าในผืนนาแห่งนั้น” *พ่างาย คอโคก* (สุกัญญา สุรภักดี) ผู้ถวายพื้นที่ยุณาพินาศ แต่พ่อท่านฯ อธิบายความดังกล่าว

ราวป่ายี่โมงเหิน
พ้อท่านขจูดคบ
ประชุมเพลิง
เมื่อเปลวไฟลุก
โชติช่วง หลาย
คนน้ำตาซึมด้วย
อาลัย

บางคน
ทรงอารมณ์
อย่างปกติ โดยให้เหตุผลว่า การจากไปครั้งนี้เป็น
การเดินทางสู่สภาวะใหม่ ณ วันหนึ่งเขาจะกลับมาสู่
โอบเขา แพงค่าแห่งนี้ เพื่อสานงานที่รออยู่

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๕

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๕ บริเวณโอบเขาแพงค่า
ครคร่ำด้วยฝูงชนจากแดนใกล้และไกล หญิงชาว
ปาเกอะญอในชุดประจำเผ่า เอาข้าวมาร่วมบุญพ้อหลวง
(ผู้ใหญ่บ้าน)แห่งบ้านแม่เลา นำลูกบ้านมาช่วย
ก่อกองฟอน ผู้เฒ่าผู้แก่ ชายหญิง พากันมาที่นี่ น้ำตา
อาบแก้มโดยทั่วกัน สมณะสิกขมาตุและญาติธรรม
ชาวอโศกทั่วสารทิศมาชุมนุมกันอย่างสงบ บางคน
ใช้ไม้กฤษณาหย่อนในโลงแทนดอกไม้จันทร์ประดิษฐ์

หากขึ้นต้นเรื่องว่าความรักเจ้าเอ๋ย มันคงจะ
หวานชื่นและอบอวลไปด้วยความสุข ความสมหวัง
ท่าเมื่อมันไม่เป็นไปอย่างนั้น มันจึงกลายเป็นความรัก
เจ้ากรรม นำทุกข์โศกมาให้

ความรักเจ้ากรรม

● รักขวัล

เวลาที่คนเราต้องสูญเสียคนที่เรารัก ไม่ว่าจะเป็นการจากเป็นหรือจากตาย ล้วนแล้วแต่นำความเจ็บปวดมาให้ทั้งสิ้น ส่วนจะหนักหนาสาครจรแค่ไหนก็ขึ้นอยู่กับดีกรีความรักที่เรามีให้คนที่จากเราไป ซึ่งก็เป็นเรื่องน่ามหัศจรรย์ที่ **“ความรัก”** ช่างเป็นพลังมหาศาสตร์ทั้งในแง่บวกและลบที่จะผลักดันให้คนเราเป็นอะไรก็ได้ ทำอะไรก็ได้ เปลี่ยนแปลงไปอย่างไรก็ได้

และเวลาที่เราเจ็บปวดที่สุด เราก็จะตั้งคำถามว่า **“ทำไมถึงต้องเป็นเรา”** คนที่ต้องเผชิญกับความทุกข์อันแสนสาหัสนี้ **“ทำไมเหตุการณ์นี้ถึงต้องจำเพาะเจาะจงมาเกิดกับเรา ทั้งๆ ที่เราก็กทำแต่ความดีช่วยเหลือผู้อื่นมาตลอด”** **“ทำไมคนที่สมควรตายอยู่ไปก็ไม่มีประโยชน์อะไรกลับไม่ตาย ส่วนคนที่ตายไม่น่าจะต้องมาตายในวัยอันไม่สมควรนี้เลย”** คำถามมากมายที่ขึ้นต้นว่า **‘ทำไม ทำไม ทำไม’** ดูเหมือนจะ

ไม่ต้องการคำตอบ เพราะไม่ว่าคำตอบใดก็ไม่อาจจะทำให้ผู้สูญเสียทางใจรู้สึกดีขึ้นได้ เพราะสิ่งที่เขาต้องการคือ เอาคนที่เขารักกลับคืนมา ยิ่งถ้าผู้สูญเสียไม่มีศาสนาเป็นที่พึ่ง ก็จะมีเจ็บปวด ลับสน ทูรันทุราย เพราะไม่มีศาลปกครองประโลมหรือยานานไตรีรักษาแผลแห่งความรักได้ แต่หากเราเชื่อเรื่อง **‘กรรม’** แม้จะไม่อยากรับกรรมอันนั้น ทว่าอย่างน้อย มันยังมีคำอธิบายบางอย่างให้เรายอมรับ **‘ชะตากรรม’** แต่ไม่ใช่ **‘ยอมแพ้ต่อ**

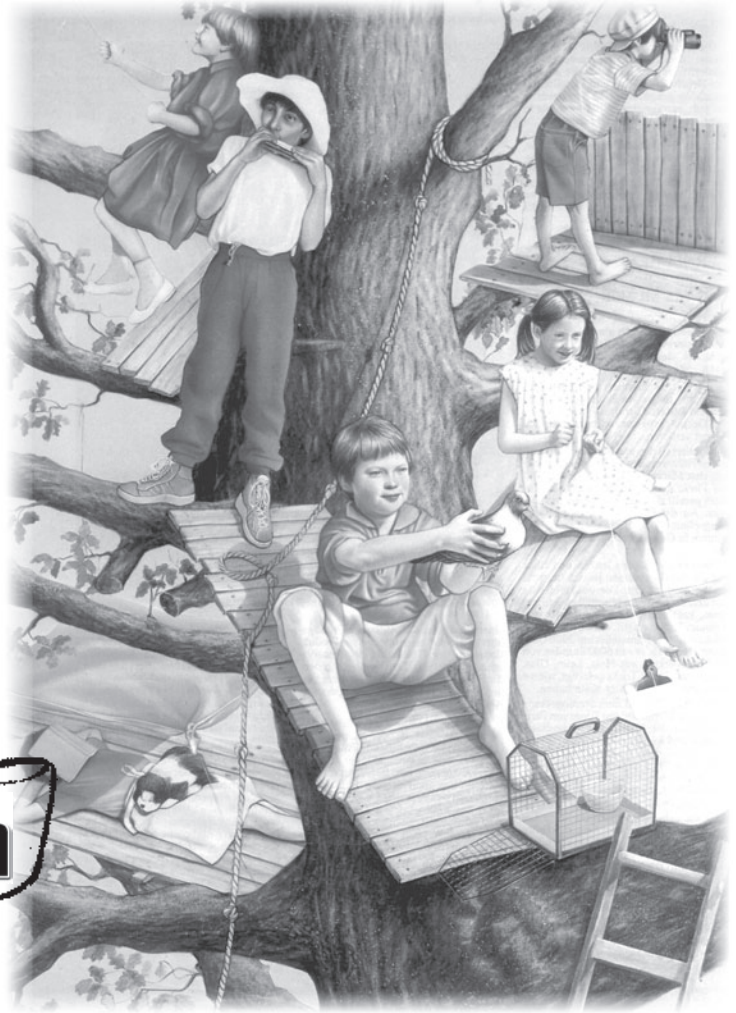

ชะตากรรม” เราต้องยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นก่อน และตั้งหลักต่อสู้ อย่ายอมแพ้ และเปลี่ยนความทุกข์โศก
อันเนื่องมาแต่ความรัก ให้เป็นพลังสร้างสรรค์ พลังบวกที่จะดำรงชีวิตต่อไปอย่างมีประโยชน์ทั้งต่อตนเองและต่อ
ผู้อื่น ขยายความรักให้กว้างขึ้น อย่าจำกัดอยู่แค่คนๆ เดียวหรือจำนวนเดียว แล้วเราจะพบว่า ความรักอย่าง
หลังนี้มีปริมาณมากมีพลังมหาศาลไม่สิ้นสุด และไม่ต้องการสิ่งตอบแทน เป็นความยิ่งใหญ่แห่งรักอย่างแท้จริง

เมื่อเดือนเมษาที่ผ่านมา
ข้าพเจ้ามีโอกาสได้ไปช่วยเพื่อน
ทำละครที่ 'หมู่บ้านเด็ก' ซึ่งเป็น
โครงการหนึ่งของมูลนิธิเด็ก ละคร
ที่ทำเป็นนิทานชนะเลิศจากการ
ประกวดประจำปี ๒๕๔๑ ของมูลนิธิ
แล้วนำมาแปลงเป็นละครให้เด็กเล่น
ชื่อเรื่องว่า "ไส้เดือนน้อยอยากกิน
ก้อนเมฆ" ทุกอย่างในละครจะเกิด

จากการทำงานของเด็กๆ เอง เช่น ฉาก เสื้อผ้า เด็ก จะช่วยกันออกแบบ แม้กระทั่งเพลงและดนตรี เด็กจะช่วยกันแต่งเนื้อร้อง พวกเราช่วยกันตกแต่ง ทำนองให้ แต่เสียงดนตรีจะออกมาจากการสร้างสรรค์ ของพวกเราเอง ที่มีทั้งขาด กระทบ กะละมัง ฯ รวมถึงการสร้างรายละเอียดส่วนอื่นของละครด้วย เช่น sound effect (เสียงประกอบ) ในเรื่องมีตอนหนึ่ง ที่เกิดฟ้าผ่าขึ้น...

“เปรี้ยว” เด็กคนหนึ่งตะโกนออกมา พร้อมกับ ทำท่าฟ้าผ่า (ตามความคิดของเขา) ไปด้วย บทเขามี แค่นี้...แค่นี้เท่านั้น แต่ทำไมถึงได้มีพลังมากมาย

และไม่ว่าจะซ้อมกี่ครั้ง เด็กคนนี้จะตั้งใจและออกมา ‘เปรี้ยว’ เดียวดัง และมีพลังทุกครั้ง ทำให้ข้าพเจ้านึก ถึงคำว่า “หัวใจเด็ก” ขึ้นมา

ข้าพเจ้าเคยได้ยินมาว่า คนที่จะทำอะไรให้ ประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องมีความ “หัวใจเด็ก” หากเรา สังเกตเด็กๆ ดู จะเห็นว่า การทำอะไรของเขา เขาจะ

ตั้งใจเต็มร้อยทุกครั้ง เพราะมันคือการทำเป็น “ครั้งแรก” ในชีวิตของเขา มันคือความสด ความแปลก ความใหม่ เขาจะสนุกกับมันและตั้งใจทำอย่างเต็มที่ ซึ่งอาจจะเป็นการพยายามติดกระดุมของเด็กเล็กๆ เขาจะเห็นว่ามันยิ่งใหญ่ และต้องทำให้สำเร็จให้ได้ หรืออาจจะเป็นการถูบ้าน ล้างจาน พวกเขาจะอยากทำ จนบางครั้งอาจจะเห็นเด็กๆ ร้องไห้ เพราะอยากช่วยล้างจาน ซึ่งเป็นงานเล็กน้อยธรรมดาๆ ที่ผู้ใหญ่คิดไม่ถึงว่าจะมีอิทธิพลต่อเด็กถึงเพียงนี้

เมื่อเราโตเป็นผู้ใหญ่ ได้ทำ ได้ผ่านอะไรต่ออะไร มานับครั้งไม่ถ้วน ความรู้สึกเหล่านี้มันหายไป ไม่มีอะไรน่าสนใจ ไม่มีอะไรน่าค้นหาและตั้งใจอีก ซึ่งมันรวมไปถึงการทำงานในชีวิตประจำวันด้วย ถ้าเราคิดว่าทุกๆ วันของเราคือวันแรกของการทำงาน งานทุกอย่างไม่ว่าเล็กหรือใหญ่คือการทำงานครั้งแรกแล้วใส่ “หัวใจเด็ก” ที่สนุกกับการค้นหาความแปลกใหม่ลงไป...ทุกอย่างที่เราทำ ไม่มีอะไรจะเกินความตั้งใจไปได้หรอก นั่นแหละคือความยิ่งใหญ่ของ “หัวใจเด็ก”

คำอธิษฐาน

ของดวงดาว

● ชินะกานต์ แสงอำนาจ

นานมาแล้วที่มนุษย์ได้ฟังพาท้ายดวงดาว บ้างก็ใช้ในนามวิชาดาราศาสตร์ ในการคำนวณทาง วิทยาศาสตร์ บ้างก็ใช้ดูเวลา (นาฬิกาดาว) บ้างก็ใช้แผนที่ หรือบางครั้งกล่าวขานเป็นตำนานของเทพแต่ละองค์ ฯลฯ แต่ที่มนุษย์ทุกชาติทุกภาษารู้จักปฏิบัติต่อดวงดาว ประการหนึ่งก็คือ การขอพร หรือตั้งจิตอธิษฐานยามที่ เห็น “ดาวตก”

ดังนั้นคืนนี้ ๑๔ กันยายน ๒๖๗๗ จึงมีคน มากมายเดินทางมาจากทั่วประเทศเพื่อชมฝนดาวตก ฝน หอดูดาวแห่งชาติ (รัตนโกสินทร์สมโภช ๓๕๐ ปี) ครอบครัวยุวเด็กหญิงลูกหมูอยู่ตรงกลางพอดี เป็น ทำเลที่สามารถมองเห็นดวงดาวได้ชัดเจน เธอตื่นตื่น และดีใจมากที่พอกับแม่พาเธอมาดูฝนดาวตกเป็น ของขวัญวันเกิดปีที่ ๘ ของเธอ คุณครูเคยเล่าให้ฟังว่า แท้จริงนั้น ดวงดาวเป็นเจ้าหญิงที่สวยงาม เธอจึง อยากเป็นดวงดาว ใครๆ ก็รัก ใครๆ ก็ชม ขนาด ดวงดาวที่เธอเห็นเป็นจุดเล็กๆ สีเงินยังดูสวยขนาดนี้ ถ้าหากเธอได้เป็นเจ้าหญิงดวงดาวก็ยิ่งต้องสวยมากแน่ๆ อยู่บนท้องฟ้าเห็นแต่สิ่งสวยงาม ไม่ต้องกินผัก ไม่ต้อง ทำการบ้าน ไม่โดนครูตี วิ่งเล่นได้ตามใจชอบ นั่นคือ “ดวงดาว” ในความคิดของเด็กหญิงลูกหมู

คุณครูยังบอกอีกว่า ถ้าเห็นดาวตกแล้วรีบ อธิษฐาน คำขอนั้นจะเป็นจริง ดังนั้นในใจของลูกหมู จึงมีแต่รายชื่อสิ่งที่จะขอเมื่อเห็นดาวตก “ขนม... ของเล่น... วัว! ไม่เอาดีกว่า ของพวกนี้ให้พอกับแม่ซื้อ

ไว้ก็ได้ ฉันขออะไรดีนะ ใช่แล้ว...ขอน้องใจ...น้องสาว
จะได้เป็นเพื่อนเล่นกับเรา” ลูกหมูจึงตกลงใจจะ
อธิษฐานขอน้องสาวทันทีที่เห็นดาวตก

“แม่คะ...แม่ ทำไมดาวมันไม่ตกซะทีล่ะคะ
หนูงេยหน้าจนเมื่อยแล้วนะคะ” ลูกหมูรื้อนใจอยาก
เห็นดาวตกไวๆ

แม่ของลูกหมูฆ่าเรื่องคานาพิกาแล้วตอบ
“อีก ๕ ชั่วโมงจะลูก นี่เพิ่ง ๓ ทุ่มเอง หนูนอนก่อนนะ
ถ้าดาวตกเมื่อไร แม่จะปลุกนะ”

“แม่ต้องปลุกจริงๆนะคะ หนูจะได้มีน้องสาว
เหมือนเพื่อนๆ บ้าง”

แม่ยิ้ม หันไปสบตากับพ่อของลูกหมูที่นั่ง
อยู่ใกล้ๆ และหันกลับมาพยักหน้า ประคองลูกให้
หนุนคอก

เป็นเวลานานเท่าใดก็ไม่ทราบที่ลูกหมูเคลิ้ม
หลับไป และพบว่า เบื้องหน้าของเธอนั้น มีหญิงสาว
ผู้งดงามมากคนหนึ่งยืนยิ้มอยู่

“พี่...พี่เป็นเจ้าของหญิงดวงดาวใช่ไหมคะ”

หญิงสาวผู้นั้นหัวเราะเล็กน้อยก่อนตอบ “ฉัน
เป็นดวงดาวจ๊ะ แต่ไม่ได้เป็นเจ้าของหญิงหรอก”

“แต่ถึงยังไงพี่ก็สวย... สวยมากเลยคะ”

“ขอบใจจ๊ะ แต่ความจริงแล้ว นี่ไม่ใช่ตัวตน
ของฉันหรอกนะ ที่หนูเห็นมันเป็นเพียงมโนภาพที่หนู
อยากให้ฉันเป็นเท่านั้นเอง”

ลูกหมูเดินเข้าไปใกล้ สายหน้าซำๆ “หนูไม่
เข้าใจค่ะ”

“ไม่เป็นไรจ๊ะ เมื่อหนูโตขึ้น หนูก็จะเข้าใจเอง”
แล้วพี่ดวงดาวก็พาเธอไปที่สวนในดินแดนที่เธอไม่รู้จัก
รู้แต่เพียงว่ามันสวยงามอย่างที่ไม่เคยพบเห็นมาก่อน

เมื่อผ่านไปยังจุดหินริมน้ำใส เธอก็ร้องมือให้พี่
ดวงดาวนั่งลงเพื่อพูดคุยกับเธอ “สนุกจังเลยคะเป็น
ดวงดาวเนี่ย หนูอยากเป็นดวงดาวอย่างพี่บ้างจังเลยคะ”

“เด็กน้อยเอ๊ย หนูไม่รู้หรอกว่าการเกิดเป็นดวง
ดาวนั้นเราต้องรับภาระหนักเพียงใด เรามีหน้าที่คัด
เลือกความปรารถนาของคนมากมาย เพื่อให้เหลือ
เพียงข้อเดียวเท่านั้นที่กำลังของพวกเราแต่ละดวงจะ
ทำให้นั้นเป็นจริง เราต้องอุทิศพลังชีวิตทั้งหมดที่มี
เพื่อแลกกับพรข้อนั้น”

“แล้วพวกพี่จะอยู่ยังไงคะ ถ้าไม่มีพลังแล้ว”
ลูกหมูถามขึ้นด้วยความประหลาดใจ

“ก็ร่วงหล่นลงไปเพื่อรอการจุดลงมาใหม่ล่ะสิจ๊ะ”

“จุดติ-จุดติ คืออะไรคะ แล้วหล่นลงมาก็เจ็บ
แสบสิคะ”

“จุดก็คือ การดับไปแล้วลงมาเกิดใหม่ไงจ๊ะ
และหลังจากที่อุทิศพลังชีวิตไปแล้ว พวกเราก็หมด
ความรู้สึกไปชั่วขณะ เหมือนหลับไปนั่นแหละ ดังนั้น
เราจึงไม่เจ็บ”

“แล้วพวกพี่จะตื่นขึ้นมาอีกไหมคะ”

“ตื่นสิจ๊ะ แต่มันนานมาก นานนับล้านปีบน
โลกมนุษย์ของหนูเลยนะ”

“แล้วพี่ก็จะตกอีกหรือคะ”

“ใช่จ๊ะ พวกเรามีชีวิตอยู่เพื่อคนอื่น นานแสน
นานมาแล้วที่เราได้แต่บังคับให้ความฝันของมนุษย์
คนแล้วคนเล่าเป็นความจริง โดยที่ไม่อาจทำเช่นนั้นกับ
ความฝันของตัวเองได้เลย”

“อ้าว...ทำไมล่ะคะ ในเมื่อที่ความฝันของ
คนอื่น ๆ ยังทำให้เป็นจริงได้เลย”

“มันเป็นกฎของธรรมชาติจ๊ะ เป็นการแลกเปลี่ยน
พลังงานระหว่างมนุษย์กับดวงดาว มนุษย์ขอพร
จากดวงดาว และดวงดาวเองก็ต้องการพลังความดีจาก

มนุษย์ แต่มนุษย์ในปัจจุบันรู้จักการให้น้อยมาก พวกเขาแม้แต่จิตใจที่เห็นดาวตก แล้วรีบอธิษฐานในสิ่งที่ปรารถนา แต่เมื่อเขาได้รับสิ่งที่ต้องการ เขาก็ลืมที่จะขอบคุณพวกเรา ฉันจึงเจ็บปวดทุกครั้งที่เห็นเพื่อนๆ แต่ละดวงสละชีวิตตัวเองเพื่อความฝันของมนุษย์โดยที่มนุษย์ไม่เคยเห็นค่าเลย วันแล้ววันเล่าผ่านไป เพื่อนของฉันก็เหลือน้อยลงทุกที เช่นเดียวกับชีวิตของฉัน”

“พี่จะตายหรือคะ...หนูหมายถึงพี่จะตกจากฟ้าหรือคะ”

“ไอห๊ะ ฉันเหลือเวลาอีกไม่นานนัก”

“หนูไม่อยากให้พี่ตายเลยคะ หนูสงสารพี่คะ”

“สงสารรี หนูเป็นคนแรกนะที่สงสารฉัน ไม่อยากให้ฉันตาย มนุษย์ส่วนมากคิดตรงข้ามกับหนู พวกเขาอยากให้ฉันและเพื่อนๆ ตายไปๆ ทุกครั้งที่เขามองดวงดาว เขาก็อยากให้ดาวตก หนูเองก็เช่นกันนี่ห๊ะ”

พอได้ยินเช่นนั้น ลูกหมูก็แทบจะร้องไห้ออกมา เพราะคิดไม่ถึงว่าเพียงความอยากเห็นดาวตกของเธอหมายถึง เธออยากเห็นการจบชีวิตของดวงดาวดวงนั้น “หนูขอโทษค่ะ หนู...หนูไม่รู้ว่ามัน...” ลูกหมูรู้สึกวางกับมีก้อนแข็งๆ มาจุกที่คอ จนเธอมีอาจพูดต่อไปได้

ความเจ็บปวดตัวขึ้นเป็นเวลานานพอสมควร อีกเสียงหนึ่งจึงดังขึ้น “ไม่เป็นไรหรอกจ๊ะ หนูไม่ได้ผิดอะไร มันเป็นเรื่องธรรมดาอยู่แล้ว หนูเป็นเพียงมนุษย์ที่ต้องหมุนตามโลก ตามพ่อแม่ และตามสังคมของหนู แต่วันนี้หนูได้ทำสิ่งดีงามอย่างมหาศาลให้แก่ฉันและดวงดาวทั้งปวง หนูเป็นคนแรกในรอบหลายล้านปีที่รักฉัน ไม่อยากให้ฉันตาย ความรู้สึกอันบริสุทธิ์ของหนูมากพอที่จะทำให้ฉันได้รู้ว่า สิ่งที่ฉันและเพื่อนดวงดาวได้ทำ มันไม่ได้ไร้ค่าในสายตามนุษย์อีกต่อไป ที่จริงยังไม่ถึงเวลาของฉันหรอก แต่ตอนนี้ฉันพร้อมแล้ว สิ่งหนึ่งที่ฉันคิดว่ามนุษย์และดวงดาวมีเหมือนกันก็คือ ถ้าได้รู้ว่าความรักของเราได้รับการตอบสนองแล้ว การตายเพื่อคนคนนั้นหรือสิ่งสิ่งนั้นก็ไม่ใช่เรื่องที่น่าเสียใจเลย อธิษฐานสิจ๊ะ ฉันจะทำให้ความฝันของหนูเป็นจริง”

“ไม่ค่ะ หนูไม่อยากขออะไรแล้ว”

“ทำไมล่ะ หนูอยากมีน้องสาวมากไม่ใช่หรือจ๊ะ”

“ค่ะ...แต่ถ้าต้องแลกกับชีวิตพี่ หนูไม่เอาแล้ว”

“ไอ้ เด็กน้อยเอ๊ย อธิษฐานมาเถอะนะ ถึงหนูไม่ขอพรฉัน สักวันหนึ่งฉันก็ต้องให้พรนั้นแก่มนุษย์คนอื่นอยู่ดี”

“ก็ได้ค่ะ หนูขอให้...ความฝันของพี่เป็นจริง”
“ลูกหนู ตื่น...ตื่นเร็วลูก คุณนั่นสิ”

ลูกหมูงัวเงียลืมตาขึ้น มองตามสายตาของผู้เป็นแม่ ภาพที่เห็นนั้นสะกดสายตาและหัวใจของเด็กหญิงจนหายใจไม่ออกในทันที ดวงไฟสีส้มปนเขียวดวงหนึ่งพุ่งลงมาจากขอบฟ้าเป็นเส้นทแยง แล้วหาย

ลับตาไป ณ เส้นขอบโลก เด็กหญิงถูกหุ่กตกตะลึงกับภาพที่เห็น มันเกิดขึ้นไว้มากเสียจนเธอไม่สามารถจับความรู้สึกของตัวเองได้ว่าเธอรู้สึกรังไร วกเกินกว่าเด็กอายุ ๘ ขวบจะแยกได้ว่าสิ่งใดคือความจริง และสิ่งใดเป็นเพียงความฝัน ที่ดวงดาว ตำธาร ดาวตก แต่เธอก็ไม่มีเวลาคิดอะไรมากนัก เมื่อเสียงโห่ร้องดังขึ้น เธอมองขึ้นไปบนท้องฟ้า ดวงไฟสีส้มปนม่วงก็เกือบลับตาพอดี เสียงเฮดังขึ้นเป็นระยะตามเวลาที่ดวงดาวแต่ละดวงทยอยตกลงมา นั่นเป็นครั้งแรกที่เธอเห็นฝนดาวตก

๑ ปีผ่านไป เมื่อย้อนถึงวันนั้น แม้ความเป็นเด็กจะทำให้เธอไม่สามารถอธิบายความประทับใจครั้งนั้นออกมาเป็นคำพูดได้ แต่ด้วยสัญชาตญาณ เธอรับรู้ถึงพลังแห่งความรัก ความเสียสละของดวงดาวที่มีต่อมวลมนุษย์ นับเป็นก้าวแรกที่หล่อหลอมให้เธอรู้จักการพึ่งตัวเอง เพราะไม่อยากเป็นภาระของดวงดาวอีก

จากวันนั้น ยามใดที่เธอมีความปรารถนาในสิ่งต่างๆ เธอก็จะลงมือทำสิ่งนั้นด้วยตัวเอง ด้วยความมุ่งมั่น พยายาม ไม่ย่อท้อ เธอเชื่อว่าในตัวเองมีพลังแห่งดวงดาวที่สามารถทำความฝันของเธอให้เป็นจริงได้ด้วยตัวเอง ทั้งยังสามารถแบ่งปันความสุขให้คนอื่นๆ ด้วย

ทุกครั้งที่เธอมองเห็นดวงดาวอวดโฉมอยู่บนฟากฟ้า เธอก็จะยิ้มกับตัวเองด้วยความหวังว่า รอยยิ้มนั้นจะสื่อความรู้สึกอบอุ่นและคำขอบคุณถึงดวงดาวบนฟากฟ้าทุกดวง โดยเฉพาะ *ที่ดาวดวงนั้น* ที่เธอได้ฝันถึง ได้สัมผัสด้วยใจ เธอเคยถามตัวเองหลายครั้งว่า นั่นเป็นเพียงความฝันจากจินตนาการวัยเด็กของเธอ หรือเป็นความฝันที่เป็นโรจติต สื่อระหว่างเธอกับที่ดวงดาว และถ้าเป็นจริง คำอธิษฐานของ*ที่ดวงดาว* ก็อะไร

แม้คำถามนี้จะค้างคาใจเธอมานาน แต่ถ้าเธอลองคิดกลับไปว่า เมื่อ ๑ ปีที่แล้ว เธอเคยใฝ่ฝันอยากเกิดเป็นดวงดาว แล้วจะเป็นไปไม่ได้จริงๆหรือ หากจะมีดวงดาวสักดวงใฝ่ฝันที่จะเกิดเป็นมนุษย์ เพียงแค่คิดเธอก็ทราบบ้าง และไม่ต้องประหลาดใจอีกต่อไปว่าใบหน้าและแววตาของน้องสาวคนเดียวของเธอคล้ายกับ **ใคร** ที่เธอเคยพบมาเมื่อหลายปีก่อน แม้เพียงชั่วเวลาคำคืนเดียว

พืชพันธุ์แห่งฝัน

รดน้ำพรวนดิน
ทุกวี่ทุกวัน
เมล็ดพันธุ์แห่งฝัน
งอกงามงอกเงย

ฉันมีความสุข
คนอื่นมีความสุข
เรามีความสุข
โลกเราสันติ

งามทุกฤดู
ทุกดวงฤดี
เราช่วยกัน
ในฝันร่วมกัน

มาช่วยกันปลูก
คนละต้นฝัน
คนละไม้คนละมือ
พลไพร่กัน

มีมา

ริมป่าใบไม้ไหวลมปลิว

- **ดินฟ้าของงาม**
พีธีร์ถ์ของงาม
มณูขงจ้ตุเมตตากกรุณา
ของงามเป็นทีลสุด

ตำบลไทร ศักดิ์สิทธิ์

(ชุมชนเมธขาคก)

พร: ศาสดาเมือปราบอยู่ ณ พระเชตวัน
มหาวิหาร ทรงปรารภการบำเพ็ญประโยชน์แก่โลก โดย
ตรัสพระธรรมเทศนาดังนี้

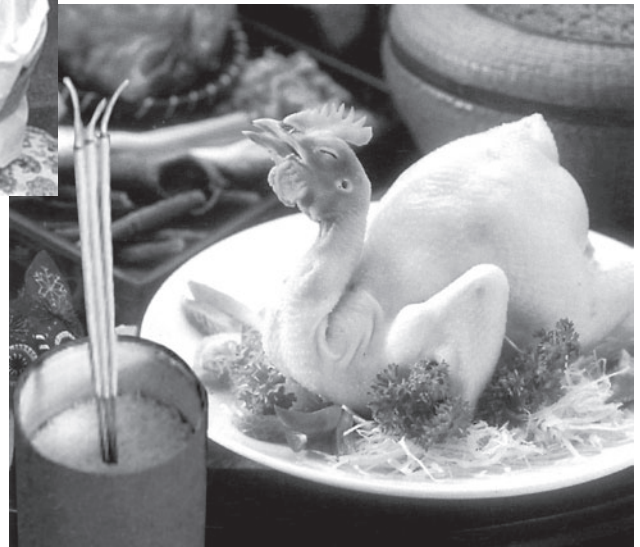
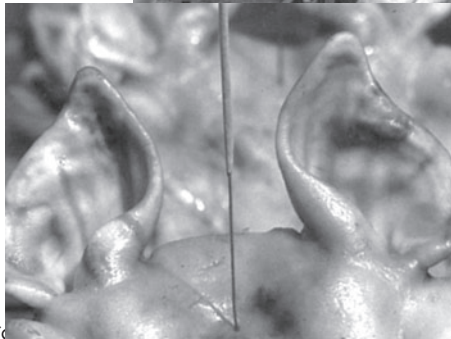
ใน อดีตกาล ณ กรุงพาราณสี พระ-
อัศรมเหสีของพระเจ้าพรหมทัตทรงพระครรภ์ ครั้น
ประสูติแล้ว พระประยูรญาติได้ขนานพระนาม

พระราชโอรสให้ว่า **พรหมทัตกุมาร**

พอพระกุมารมีพระชนม์ ๑๖ พรรษา ก็ได้ทรงศึกษาศิลปะในเมืองตักกสิลา ทรงเจนจบ ไตรเพท(คัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ ๓ อย่างของพรหมณ์) และทรงสำเร็จศิลปศาสตร์ ๑๘ ประการ

ต่อมาพระราชบิดาทรงพระราชทาน ตำแหน่งอุปราชแก่พระองค์ ซึ่งในช่วงเวลานั้น ...ประชาชนในกรุงพาราณสี นับถือบูชาเทวดา เป็นมิ่งขวัญ พากันนอบนบเทวดาโดยเซ่นไหว้ ด้วยการฆ่าแพะ แกะ ไก่ หมู ฯลฯ มากมาย ใช้ชีวิตเลือดเนื้อของสัตว์กระทำการบวงสรวง อีกทั้งดอกไม้และของหอมนานาชนิด พรหมทัต- กุมารจึงทรงดำริว่า

“บัดนี้.....ประชาชนนับถือเทวดาเป็นมิ่งขวัญพากันฆ่าสัตว์ทั่วเมือง มหาชนโดยมากฝังใจในธรรม ถ้ายืดเยว หากถึงเวลาที่เรได้ครองราชสมบัติ เมื่อพระราชบิดาสวรรคตแล้ว เราจะไม่ให้สัตว์แม่สัตว์เดียวต้องได้รับความลำบาก เราต้องหาอุบายไม่ให้ใครๆ ฆ่าสัตว์ตัดชีวิตให้จงได้”

อยู่มาวันหนึ่ง พระองค์ทรงรถเสด็จออกจากพระนคร ทอดพระเนตรเห็นฝูงชนชุมนุมกัน....ที่ **ต้นไทรใหญ่ต้นหนึ่ง** ใครใคร่อยากได้สิ่งใดๆ ไม่ว่าจะ เป็นลูกชาย ลูกหญิง ยศ และทรัพย์สิ่งของใดก็ตาม ก็ **พากันบนบานต่อเทวดา อันสิงสถิตอยู่ ณ ต้นไทรนั้น**

ภาพที่ปรากฏต่อสายตาเบื้องหน้าทำให้พระองค์ เกิดฉุกคิดขึ้นได้ในทันใดนั้นเอง จึงเสด็จลงจากรถ ทรงดำเนินเข้าไปใกล้ต้นไทรศักดิ์สิทธิ์นั้น ทำการบูชา ด้วยของหอมและดอกไม้ แล้วสรรสนานให้ต้นไทร กระทำความเคารพระทักษิณ(เดินเวียนขวา) ต้นไม้แห่งนี้ อีก ทำเหมือนกับพวกที่นับถือเทวดาเป็นมิ่งขวัญเหล่านั้น เสร็จแล้วก็เสด็จขึ้นทรงรถ กลับเข้าพระนคร

นับตั้งแต่นั้นมา ก็เสด็จไปที่ต้นไม้ทุกๆวัน ในเวลาที่ว่าง แล้วทรงทำการบูชาต้นไทรศักดิ์สิทธิ์สม่ำเสมอ

จนกระทั่ง....เมื่อพระราชบิดาสวรรคต พระองค์ก็ได้เสวยราชย์ ทรงประพฤติศุภพิธีราชธรรม

อย่างเคร่งครัด ดำรงราชสมบัติโดยธรรม ทรงเว้นจาก **อคติ ๔** (๑. ฉันทาคติ = ลำเอียงเพราะรัก, ๒. โทสาคติ = ลำเอียงเพราะชัง , ๓. โมหาคติ = ลำเอียงเพราะหลง, ๔. ภยาคติ = ลำเอียงเพราะกลัว) แล้วทรงดำริว่า

“ความหวังของเราถึงที่สุดแล้ว เราได้ดำรงอยู่ในราชสมบัติแล้ว แต่อีกข้อหนึ่งที่เราคิดไว้ตั้งแต่ในครั้งก่อนนั้น จะต้องทำให้ถึงที่สุดในบัดนี้”

จึงมีพระราชดำรัสเรียกพวกอำมาตย์ พราหมณ์ คฤหบดี และประชาชนมาประชุมกัน แล้วตรัสประกาศว่า

“ท่านผู้เจริญทั้งหลาย พวกท่านทราบกันไหม ว่าเพราะเหตุใดเราจึงได้ครองราชสมบัติ”

ประชาชนพากันกราบทูลว่า

“ขอเดชะ ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายไม่ทราบเกล้าฯ พระเจ้าข้า”

พระองค์จึงทรงรับสั่งว่า

“เมื่อเรานบูชาต้นไทรศักดิ์สิทธิ์นั้น ด้วยดอกไม้ของหอม ประคองกระพุ่มมือไว้ห้อย พวกท่านเคยเห็นหรือไม่เล่า”

“ขอเดชะ เคยเห็นพระเจ้าข้า”

พระองค์มีพระราชดำรัสต่อไปอีกว่า

“ในครั้งนั้น เราตั้งความปรารถนาไว้ว่า **ถ้าได้ราชสมบัติแล้ว ก็จะกระทำพิธีกรรม(บวงสรวงแก้บน)**

เพราะเราได้ราชสมบัติด้วยอำนาจของเทวดานั้น บัดนี้ เราจะกระทำพิธีกรรมแก้เทวดา พวกท่านอย่าชักช้าเลย พวกท่านเตรียมพิธีกรรมเป็นการเร็วด่วนเถิด”

พวกอำมาตย์ต่างงุนงงรีบทูลถามว่า

“ขอเดชะ พวกข้าพระพุทธเจ้าจะจัดสิ่งใดเล่า เป็นของบวงสรวงแก้บน พระเจ้าข้า”

“ท่านทั้งหลายเมื่อเราบนต่อเทวดา ได้อ้อนวอนไว้ว่า เราจะบูชาด้วยคน ซึ่งประพาศยี้ด ถึงกรรมที่ทุศีล ๕ (๑. ฆ่าสัตว์ , ๒. ลักทรัพย์ ,

๓. ประพาศยี้ดในกาม , ๔. พุดโกหก-ส่อเสียด-คำหยาบ-เพื่อเจ้า, ๕. เสพสิ่งของเสพติดมีนเมาให้โทษ อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท) และพวกที่พากันประพาศยี้ด ถึงอกุศลกรรมบถ ๑๐ (๑. ฆ่าสัตว์, ๒. ลักทรัพย์, ๓. ประพาศยี้ดในกาม, ๔. พุดเท็จ, ๕. พุดส่อเสียด, ๖. พุดคำหยาบ, ๗. พุดเพื่อเจ้า ๘. โลภอยากได้ของเขา, ๙. คิดปองร้ายผู้อื่น, ๑๐. มีความเห็นผิด) ในรัชกาลของเรานี้จะทำพิธีกรรม ด้วยลำไส้และเลือดเนื้อของคนเหล่านั้น เพราะฉะนั้นพวกท่านจงตีฆ้องประกาศไปว่า

พระราชอาชงของพวกเรา ครั้งดำรงพระยศเป็นอุปราชอยู่นั้นแล ทรงบนบานเทวดาไว้อย่างนี้ว่า ถ้าทรงได้ครองราชสมบัติ จะบูชาด้วยคนโง่เขลาหนึ่งพันคนที่ปรากฏว่า ทุศีล บัดนี้พระองค์มีพระราชประสงค์จะบูชาแล้ว เพื่อนำเอาเครื่องใน หัวใจ ฯลฯ ของคนทุศีลไปบวงสรวง กระทำพิธีกรรมแก้เทวดา เพราะคนอธรรมมีมากนัก ชาวพระนครทั้งหลายจึงรู้ไว้อย่างนี้เถิด”

พวกอำมาตย์ฟังพระดำรัสแล้ว ก็เสียววามขึ้นในใจ แต่ก็รับพระบรมราชโองการว่า

“ชอบด้วยเกล้าฯ พระเจ้าข้า”

แล้วเที่ยวตีฆ้องป่าวประกาศไปทั่วเมืองพาราณสี อันมีปริมาตร ๑๒ โยชน์(๑๙๒ กม.) เมื่อชาวประชา

ทั่วไป ได้ฟังเครื่องแก้วของพระเจ้าพรหมหัตแล้ว
ต่างก็ตกใจกลัวเป็นเครื่องเช่นบวงสรวงของพระราชา จึง
พากันเลิกหุศีลจนหมดสิ้น จะหาคนที่ยังยึดถือหุศีลกรรม
แม้เพียงข้อเดียวสักคนหนึ่ง ก็ไม่ปรากฏเลย

ด้วยกุศโลบายอันแนบเนียนนี้เอง ตลอดเวลา
ที่พระองค์ทรงครองราชสมบัติอยู่ มิได้ทรงทำให้สัตว์
ใดต้องตายเลย หรือแม้บุคคลใดต้องทุกข์ยากลำบาก
เพราะสร้างบาปกรรม ทรงโปรดชาวแคว้นแคว้นทั่วหน้า
ให้รักษาศีล แม้พระองค์เองก็ทรงบำเพ็ญบุญ ถือศีล
ให้ทาน จนกระทั่งถึงสิ้นพระชนม์

พระบรมศาสดาทรงนำพระธรรมเทศานี้มา
แสดง แล้วตรัสว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย มิใช่แต่ในบัดนี้เท่านั้น
ที่เราตถาคตประพุดิประโยชน์แก่โลก แม้ในกาลก่อน
เราก็ประพุดิมาแล้วเช่นกัน

ซึ่งบริษัทในครั้งนั้น ได้มาเป็นพุทธบริษัท
ของเราในบัดนี้ ส่วนพระเจ้ากรุงพาราณสีนั้น
ได้มาเป็นเรตถาคตนั่นเอง”

ถวามพุทธ

พ.ศ. ๒๕๓๗

(พระไตรปิฎก เล่ม ๒๗ ข้อ ๕๐,
พระสูตรและอรรถกถาแปลเล่ม ๕๖ หน้า ๕๔)

● พระพุทธองค์ตรัส

ผู้ใดมีเมตตาจิตในสรรพสัตว์

ไม่ฆ่าเอง ไม่ใช่ให้ผู้อื่นฆ่า

ไม่ขนะเอง ไม่ใช่ให้ผู้อื่นเอาขนะ

ผู้นั้นย่อมไม่มีเวรกับใครๆเลย

(พระไตรปิฎกเล่ม ๒๓ ข้อ ๙๑)

กลไกกรรมปลูกพื้นชาติ

○ นางกองฟอน

ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต้องการให้ผู้บริโภคได้บริโภคของดีจริง ๆ และตนเองไม่ต้องลุ่มเสี่ยงจากผลข้างเคียงจากสารเคมี ไม่ต้องนำเข้าปุ๋ยเคมี และสารเคมีจากต่างชาติทำให้เสียดุลทางการค้า ฯลฯ เกษตรกรต้องมีความเข้าใจในการใช้เทคนิควิธีการทางธรรมชาติทดแทน เช่น น้ำหมักชีวภาพ หรือการทำปุ๋ยหมัก โดยการพึ่งพาตนเอง ไม่ได้

ทำไมผลผลิตไร้สารพิษจึงมีราคาแพง

การทำกลไกกรรมแบบไร้สารพิษนั้นคือการที่ไม่ใช้ยาฆ่าแมลง ยาฆ่าหญ้า วัชพืชต่างๆ รวมถึงสารกระตุ้นผลผลิตให้ได้ผลผลิตที่สวย รสชาติดี และปุ๋ยเคมีสูตรต่างๆ ดังนั้นเกษตรกรที่หันมาทำกลไกกรรมไร้สารพิษจึงต้องมีอุดมการณ์ คือ ไม่ต้องการ

ซื้อมาจากตามท้องตลาด จึงไม่ใช่เรื่องง่ายนักสำหรับการทำกลไกกรรมแบบนี้ เพราะพื้นแผ่นดินได้ถูกทำลายจากสารเคมี จุลินทรีย์ที่มีอยู่ตามธรรมชาติน้อยลง ความอุดมสมบูรณ์ของดินซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการเพาะปลูกได้สูญหายไปเป็นอย่างมาก

ดังนั้นการที่จะกลับมาพลิกฟื้นดิน ธรรมชาติต่างๆจึงต้องใช้ความพยายามอย่างสูง ในช่วงต้นของ

การหันกลับมาทำกิจกรรมไร่สารพิษ เกษตรกรจึงจะต้องทำใจยอมรับกับผลผลิตที่ได้ น้อยกว่าที่เคยใช้สารเคมี ประมาณการว่าลดลงมาครึ่งหนึ่งที่เดียว และผลผลิตก็ค่อนข้างจะไม่สวยตามที่ตลาดผู้บริโภคต้องการ จึงต้องมีการคัดคุณภาพสำหรับผลผลิตในระดับที่น่าพอใจต่อผู้บริโภคเท่านั้น นอกจากนี้แล้วยังต้องเจอกับปัญหาแมลงศัตรูพืชในบางช่วง ซึ่งสารสกัดทางธรรมชาติไม่สามารถระงับยับยั้งได้เลย นี่เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลผลิตไร่สารพิษมีราคาแพง ต้องใช้เวลาประมาณ ๔-๕ ปีขึ้นไป ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นนั้นจึงค่อยๆ ปรับตัว เกิดระบบนิเวศที่ครบวงจร ซึ่งระยะเวลาที่จะทำให้เกิดระบบนิเวศที่ลงตัวของแต่ละท้องถิ่นย่อมต่างกันออกไปตามปัจจัยของแต่ละท้องถิ่น ที่สำคัญคือเกษตรกรเองต้องมั่นคงและยืนหยัด มีเกษตรกรหลายรายที่หันมาทำกิจกรรมไร่สารพิษเมื่อเจอปัญหาหลายๆกัถอนตัว

และกลับไปใช้สารเคมีอย่างเดิม

อีกเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลผลิตไร่สารพิษมีราคาแพงคือ กลไกราคาตลาดทั่วไป เช่น ตามตลาดทั่วไปขาดผลผลิตบางอย่าง ผลผลิตชนิดนั้นก็แพงขึ้นมาทันทีตามความต้องการของตลาด ตัวอย่างเช่น ผักชี เป็นต้น จึงมีการกว้านซื้อจากท้องถิ่นอื่นๆ ในราคาที่สูง จึงมีการแข่งขันในด้านราคากัน อีกเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลผลิตไร่สารพิษมีราคาแพงคือผู้จำหน่ายอาศัย

ความเชื่อถือในคำว่า **ไร้สารพิษ** ขึ้นราคาสินค้า ซึ่งความเป็นจริง ต้นทุนสินค้าอาจจะไม่สูงมากก็ได้

จะเชื่อได้อย่างไรว่าไร้สารพิษ

ผู้บริโภคบางรายไม่เข้าใจว่าผลผลิตทางการเกษตรแทบจะทุกอย่างใช้สารเคมีในการเพาะปลูก จึงมักมีคำถามว่า **“ใช้สารเคมีกันด้วยหรือ?”** ในขณะที่เกษตรกรที่ใช้สารเคมีหลายรายไม่บริโภคผลผลิตตนเองแล้วยังห้ามลูกหลาน ญาติพี่น้องว่า อย่าเก็บผลผลิตที่

สวนมาบริโภค แล้วเกษตรกรเอาผลผลิตที่ไหนมาบริโภค เกษตรกรที่ใช้สารเคมีในการเพาะปลูกแล้วนำส่งขายตลาด แต่ในส่วนที่ตนบริโภคนั้นจะไม่ใช้สารเคมี คือจะเพาะปลูกแบบธรรมชาติ

มาตรการที่เป็นตัวช่วยผู้บริโภคจึงต้องมีการแนะนำการเลือกซื้อ การชำระล้างสารเคมีที่ตกค้าง ฯลฯ ซึ่งถ้าจะบริโภคให้ปลอดภัยที่สุดก็ควรหาผลผลิตที่ไร้สารพิษเท่านั้น แล้วอะไรที่จะทำให้เชื่อได้ว่าไร้สารพิษจริงๆ ผู้บริโภคเองต้องมีความรู้ในการเลือกซื้อว่าอะไรไร้สารพิษ เช่น

การดมกลิ่น เพราะผลผลิตที่ใช้สารเคมีนั้นจะมีกลิ่นของสารเคมี จะแยกแยะออกได้ไม่ยาก สังเกตรูปลักษณ์ว่ามีรอยหนอนเจาะบ้างหรือไม่ เช่น ผักคะน้า แต่บางฤดูกาลผักไร้สารพิษก็ได้ผลผลิตที่สวยได้เหมือนกัน เช่น ในฤดูหนาว เป็นต้น

ต้องรู้ว่ากลุ่มไหนหรือเครือข่ายใดที่น่าจะเชื่อใจได้ว่า จำหน่ายผลผลิตไร้สารพิษ และวิธีการสุดท้าย คือ มีการตรวจสอบด้วยตัวเองโดยใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ หรือมีห้องทดลองเองในบ้าน

จุลินทรีย์ชีวภาพ สูตรดินระเบิด

ส่วนประกอบ

๑. ดินที่อุดมสมบูรณ์ในท้องถิ่น	๑	กก.
๒. รำละเอียด	๑	กก.
๓. น้ำตาลทรายแดง	๑	กก.
๔. น้ำเปล่า	๑-๒	แก้ว
๕. ผ่าฝ้าย	๑	ฝืน

วิธีทำ

๑. นำดินที่อุดมสมบูรณ์ในท้องถิ่นมาคลุกเคล้ากับรำละเอียดและน้ำตาลทรายแดง ๒ ช้อนโต๊ะ เติมน้ำประมาณ ๑-๒ แก้ว (ขึ้นอยู่กับฤดูกาล ให้ได้ความชื้นพอหมาดๆ) แล้วใช้ผ้าฝ้ายห่อไว้
๒. ใช้เวลาในการเพาะเลี้ยง ๒-๓ คืน จะเป็นก้อนแข็ง เพราะเชื้อราสีขาวเดินเต็มก้อน
๓. ผสมน้ำ ๒๐ กก.กับน้ำตาลทรายแดง (หรือกากน้ำตาล) ๑ กก. นำจุลินทรีย์ที่เพาะเลี้ยงครบ ๒-๓ คืน ไปเลี้ยงในน้ำที่ผสมไว้แล้ว เลี้ยงต่อไป ๒-๓ คืน สามารถนำไปใช้ได้เลย

วิธีใช้

๑. ต้นกล้าอ่อน ใช้น้ำดินระเบิด ๑ ส่วนต่อน้ำ ๑,๐๐๐ ส่วน
 ๒. ผักผลไม้ ใช้น้ำดินระเบิด ๑ ส่วนต่อน้ำ ๕๐๐ ส่วน
 ๓. นาข้าว ใช้น้ำดินระเบิด ๑ ส่วนต่อน้ำ ๘๐๐ ส่วน
- (แหล่งข้อมูล ชุมชนศิระชะโศก ต.กระแซง อ.กันทรลักษ์ จ.ศรีสะเกษ)

ท่านใดมีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมธรรมชาติ ต้องการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นหรือเผยแพร่เทคนิคใหม่ๆ ที่น่าสนใจ รวมถึงสูตรน้ำหมักบำรุงพืชผักและสารขับไล่แมลง ส่งมาได้ที่ e-mail peak1976@hotmail.com จะนำเผยแพร่เป็นวิทยาทานต่อไป

เวลาพูดถึงความดี มักจะมีปัญหาเมื่อไปเน้นแต่ “**นามธรรม**”

นามธรรมจับต้องไม่ได้ เป็นได้แต่อุดมคติ เวลาปฏิบัติความดี จำเป็นต้องลง“**รูปธรรม**”

สังคมสับสน วุ่นวาย หากไม่ชี้ความดีที่เป็นรูปธรรมให้ชัดเจน

ผมอยากจะทำความดี ฉันอยากจะทำความดี จะเริ่มตรงไหน?

گویคำสิริมงคล
สุวลี

กินให้หมดจาน

มาเริ่มตรงสิ่งที่ใกล้ตัวที่สุด และมีโอกาสที่จะ
ฝึกฝนทุกคน

“กินให้หมดจาน” หย้าปากคอก แต่ก็เพราะ
หย้าที่คลุมทั่วแผ่นดินมิใช่หรือที่ทำให้โลกไม่ร้อนจัด

การทำความดีต้องเป็นบูรณาการ หมายถึง ทำ
ความดีต้องทำได้ในทุกกิจกรรม ทุกสถานการณ์

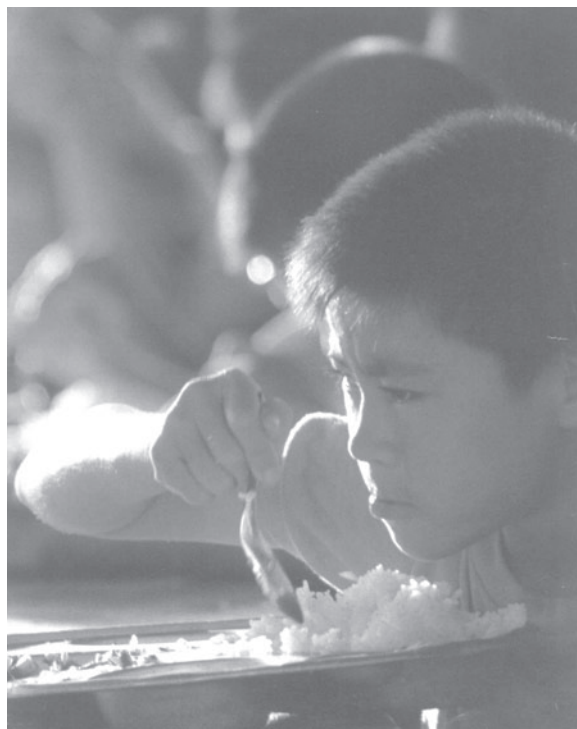
ทุกครั้งที่กินข้าว มาหัดรับผิดชอบการกระทำ
ของตนเอง **“กินให้หมดจาน”** รู้บ้างไหม หากเหลือข้าว
คนละไม่กี่เม็ด ถ้าเอามารวมกันจะได้กี่กระสอบ เลี้ยง
คนทั้งประเทศได้ที่ประเทศ ?

การมองอย่างยิ่งใหญ่ เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้
เกิดแรงบันดาลใจ

“อย่าประมาทในโทษภัยอันมีประมาณน้อย” แม้
ไม้ขีดก้านเดียวก็เผาเมืองวอดวาย งูพิษตัวเล็กก็อาจ
กัดตาย เหลือข้าวเหลือกับนิดๆ จะอะไรกันหนักหนา!

“กินให้หมดจาน” มาเถอะ มาช่วยกันสร้าง
ความละเอียดของจิตใจ มาช่วยกันดูแลผลประโยชน์
ของธรรมชาติ

**“ข้าวทุกจาน อาหารทุกอย่าง อย่ากินทิ้งขว้าง
เป็นของมีค่า หลายคนเห็น้อยาก...”**

กว่าจะได้ข้าวมาหุงกินกันหิว ต้องใช้กระบวนการ
มากมาย ทั้งแรงงาน สติปัญญา และเวลาที่เคลื่อน
ผ่าน

โดยตัวของมันเอง ก็เหมือนหญิงสาวที่ตั้งท้อง
และสุดท้ายคลอดลูกออกมา ทุกชั้นตอนล้วนผ่าน
ความระมัดระวังเป็นอย่างดี

“กินให้หมดจาน” เพราะเราจะไม่ละเลยความ
ยากลำบากทั้งหลายที่ผ่านมา

มด ๑ ตัว ช้าง ๑ ตัว ต่างก็มีคุณค่าในตัว
ของมัน ต่างต้องวิวัฒนาการ พัฒนาเติบโตที่ล้านปีก็
ยังตอบไม่ได้

มนุษย์อาศัยตัวเงินเป็นสื่อแลกเปลี่ยนและ
แสดงความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์

เราอ้างกับมนุษย์ด้วยกันได้ แต่เราไม่อาจอ้าง
กับธรรมชาติที่พุ่มพักสรรพสิ่ง

ธรรมชาติไม่รับรู้เงินของใคร ใครเป็นเจ้าของ
ธรรมชาติรู้แต่ว่า ตัวเองเป็นผู้แบ่งปัน ให้มีกิน
มีใช้ ให้คนเราอิมปากอิมท้อง

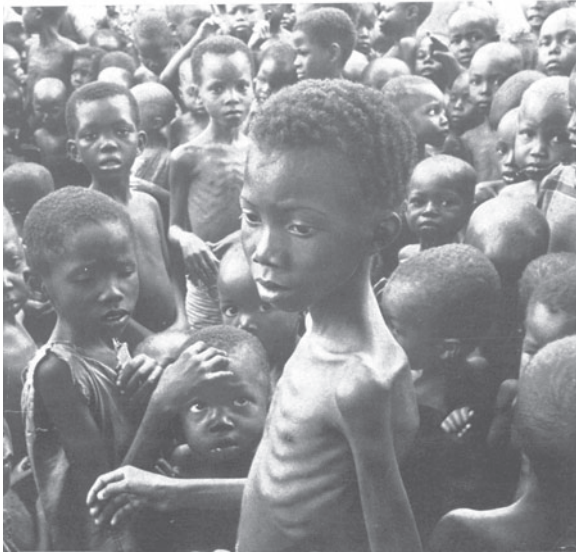

หากหว่านเมล็ดพันธุ์ ธรรมชาติก็จะรักษาเวลา
ให้ตรงนัด ที่เดือน ที่ปี ต้องมีผลผลิต ก็รีบทำให้ทัน

“กินให้หมดจาน” วันนี้ของหลายๆ คน บริโภค
ด้วยสัญชาตญาณ อร่อยก็รีบกิน ไม่อร่อยก็ทิ้งขว้าง

“กินให้หมดจาน” วันนี้ของหลายๆ คน เพียง
แค่กินข้าวเหลือข้ามวันก็กินไม่ลง กินไม่ได้

ผิดกับดินแดนบางแห่ง ที่แค่จะให้มีกินก็ยังไม่
เป็นไปไม่ได้

นรกในบางประเทศเป็นเรื่องจริง นรกใน
ประเทศในบางพื้นที่นั้น จริงยิ่งกว่าจริง

คนอดอยาก คนขาดอาหารมีเป็นล้าน แต่
มนุษย์ผู้ยโส หัวสูง กลับกินทิ้งกินขว้าง !

วันนี้อาจไม่มีมนุษย์หน้าไหนกล้าลงโทษ แต่อีก
ไม่นาน ฟ้าดินจะเสด็จมาเอง ประทานให้สาสมแก่ผู้
คึกคะนอง ที่หลงสำคัญว่าตัวเองเป็นเจ้าของสมบัติ
ของแผ่นดิน

“กินให้หมดจาน” พระสารีบุตรท่านไม่รอคาถา
บทนี้ แต่ท่านตักอาหารให้พร้อมท้อง ตักทีเดียว ไม่
ตักอีก ตักทีเดียวให้พร้อม ๗ ซ้อน จะได้ไม่อิ่มมาก

มิชุน หมอดูชาวญี่ปุ่น เมื่อหลายร้อยปีที่แล้ว
ทำนายอนาคตของลูกค้า...

“อย่ากินเกินฟ้ากำหนด เพราะหากแม่เฒ่าเฝ้า
จะดีปานใด ชีวิตก็มีโอกาสประสบปัญหาและอุปสรรค...”

“กินน้อย” เป็นสิ่งที่ดี และดีกว่านี้ **“ควรกินให้
หมด!”**

คนเราทุกวันนี้มีพฤติกรรม **“เขียนด้วยมือลบ
ด้วยเท้า”** อยู่ตลอดเวลา

คนหนึ่งสร้างปากเพียรอุตสาหะ กลุ่มมเกลี้ยง
เลี้ยงดู แต่อีกคนหนึ่งกลับหยาบคาย ถือวิสาสะ
เอาแต่ใจ ไม่สนใจว่ากว่าจะพุ่มพักขึ้นมามันลำบาก
ยากแค้นขนาดไหน

“กินให้หมดจาน” จึงไม่ใช่ธรรมะธรรมดาแต่
เป็นอภิธรรมะ

คนที่ยังกินทิ้งขว้าง เขาจะสบตามองสิ่งที่อยู่
รอบตัวให้เต็มที่ได้อย่างไร?

อยากเป็นคนดี มาเริ่มบทที่ ๑ กันเถอะ
“กินให้หมดจาน” ทำให้ได้ แล้วค่อยศึกษาบทที่ ๒
ต่อไป....

๒ โศกสัปดาห์

๓๐ บาทรักษาทุกโรค กำลังเป็นปัญหาใหญ่ในวงการสาธารณสุขว่าจะมีความเป็นไปได้แค่ไหน แม้ประชาชนจะมีความสุขสมใจกับสวัสดิการนี้ ก็ยังไม่แน่ว่ารัฐจะสนอง (นโยบายของตัวเอง) ไปได้สักเท่าไร เพราะเงินงบประมาณที่ร่อยหรอเต็มที่ ชำนาญการทางการแพทย์ก็ดูจะไม่ยินดีเต็มใจนัก

ที่แน่ๆ นอกจากปัญหาสุขภาพโดยรวมของประชาชนแล้ว โรคหนึ่งซึ่งระบาดหนักมานานที่ก็บาทก็รักษาไม่ได้ คือ โรคขาดกำลังใจ ขาดความอบอุ่น โรคที่ทำให้สังคมไทยกระรุ่งกระริ่ง

คนไทยโดยเฉพาะเยาวชนคนหนุ่มสาว มีกำลังซื้อสินค้ามาบำเรอกิเลสมากมายทั้งที่ฟองสบู่แตกไปแล้ว แต่ขาดกำลังใจอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตอยู่ พวกเขาไม่สามารถอยู่กับตัวเองได้เลยในทุกสถานการณ์ เครื่องมือสื่อสารที่สำคัญยิ่งยุคคือโทรศัพท์มือถือ ที่ส่วนใหญ่มิได้มีไว้เพื่อติดต่อธุรกิจ หรือกิจธุระจำเป็นอันใดยิ่งไปกว่าโทร.ออกด้อกันครั้งละนานๆ โดยไม่เลือกกาลเทศะ โทร.เรียกเพื่อนมากินขนมสำเร็จรูป โทร.สอบถามที่ดูหนังฟังเพลง โทร.พิไรรำพันว่า...ที่โน่นฝนตกไหม แก้อยู่ทางนี้เหงามาก-ก-ก-ก เลยตัวเอง

* ...ฝนที่ตกทางโน้น หนาวถึงคนทางนี้ โอ...สุดแสนจะซาบซึ้ง

ยังอยากได้ยื่นทุกเรื่องซาว เธอสำบาทอะไรใหม่ เธอสู้ไหวหรือเปล่า อย่าลืมเล่าสู่กันฟัง...

นั่นคือประโยค ‘โดนใจ’ ใครหลายคนผู้ขาดแคลนกำลังใจให้เคลิบเคลิ้มไปกับเสียงนุ่มๆ อันแสนอบอุ่นของพีบีเร็ด แต่ในความเป็นจริง ใครจะทนฟังใครได้สักแค่ไหน เมื่อกาลเวลาผ่านไป ที่เคยอยากฟังทุกเรื่องราวก็เบื่อหน่าย จะอยากฟังก็แต่เรื่องราวของเจ้าใหม่-หน้าใสๆ มิใช่ซ้ำซากจำอยู่กับเจ้าเก่า-หน้าเดิม

...คืนที่ใช้แสงไฟ รันที่โหม้หม่น ขอเพียงโศกสัปดาห์หนึ่งไปกัน...

เพลง “เล่าสู่กันฟัง” ขับร้องโดย ชงไชย แมคอินไตย์

โอ้โอ้...อนิจจา ในยุคสมัยที่ผู้คนแสนจะอดอดอ่อนอ่อนแอ ยุคสมัยที่ผู้ชายใช้ที่คาดผม ใส่ตุ้มหู สวมกำไล เส้นไหมร้อยลูกบิด ผู้หญิงก็พูดจาแบบๆ แบบๆ ฟังไม่เป็นภาษา ใครจะดูแลใคร เมื่อต่างคนต่างพร่องใครจะ 'เติมเต็ม' ให้ใครได้ เห็นมีก็แต่คนช่วยแชร์ค่าอาหารทเมนท์ เป็น 'ใครสักคนชั่วคราว' ที่พร้อมจะโบกมือลาเมื่อมี 'ตัวช่วย' ใหม่ ใครสักคนที่ก็เต็มไปด้วยกิเลสตัณหา เห็นแก่ตัวและนำเสนอสารพอกันกับคนร้องขอ

ไม่ใช่มองโลกในแง่ร้าย แต่อยากให้อยู่กับความจริงยิ่งกว่าความเพ้อฝัน และความรักแบบมักง่ายไร้ราก

ห้วงเวลาที่บาดเจ็บจากใครบางคน ยังผลให้หมกมุ่นข้องอยู่ในโลกเศร้าส่วนตัว กลับบ้านก็พกพาเอามันไปด้วยเพราะสลัดไม่หลุด และไม่คิดว่าใครจะสังเกตเห็นเพราะก้มหน้าก้มตาทำงานบ้านประมาณว่าขยันสุดฤทธิ์หนึ่งสัปดาห์ผ่านไป ผู้ที่อดรันทนไม่ได้เพราะทุกข์ยิ่งกว่าคือแม่ ผู้หาโอกาสเสียบๆ เกี้ยวๆ ถามว่า... ลูกเป็นอะไรไปหรือ ทำไมไม่พูดไม่จา ไม่ยิ้มไม่แย้มเลย เป็นอาทิตย์มาแล้ว

...วันที่เสียหน้าตา วันที่ฟ้าเปลี่ยนต้น เรายังมีมันอยู่ข้างตน...

นี่ไง 'ใครสักคน' ที่ห้วงหาอาทรเราอย่างแท้จริง ใครคนที่รักเราอย่างไม่มีเงื่อนไข ไม่ว่าจะอยู่กันมานานแค่ไหน คนที่ไม่เคยเบื่อหน่ายที่จะฟังเรื่องราวของเราไม่ว่าทุกข์หรือสุข ทำไมเราจึงเห็นแก่ตัว แยกโลกแห่งความโง่งมงายมาแบ่งปันให้ท่านพลอยเศร้าหมองไร้สุขไปด้วยถึงปานนี้

เชื่อเถอะ...ถ้าวันนี้คุณยังมีแม่อยู่ อย่าไปเสียเวลาวิ่งไล่ไขว่คว้าเงาในน้ำที่ไม่เคยมีอยู่จริง สร้างกำลังใจให้เข้มแข็งด้วยตัวเอง เพื่อตัวเองและคนที่รักคุณ แบ่งเวลาให้ท่านบ้าง โทร.หากดียังดี ไม่วินาทีถึงท่านเป็นคนสุดท้ายเสมอ และหากคุณบอกว่าเหงา ท่านคงเหงากว่า เพราะคุณยังแข็งแรง โลกของคุณยังสดใสและมีผู้คนอีกมากมายอยู่รายล้อม แต่ในโลกของผู้หญิงที่คุณเรียกว่า 'แม่' คนที่สำคัญที่สุดของท่านคือคุณ

คุณยายที่แสนดี

ควนไฟบางๆในยามเช้า ลอยคลุ้งมาจากเตาไฟนึ่งเล็กที่ตั้งอยู่ภายในกระท่อม เสียงคุณยายดังแว่วมาเรื่อยๆ พร้อมกับเสียงหัวเราะอยู่เป็นระยะ วันนี้คุณยายต้มน้ำย้อมผ้าให้สมณะ ลิกขมาตุ และชาวชุมชน คุณยายมีเพียงเตาเล็กๆ และปิบ ๑ ใบ ในการย้อมผ้าจากสีธรรมชาติ เช่น เปลือกมังคุด ไม้ฝาง คุณยายมีกรรมวิธีมากมายในการทำให้สีคงทน สวยทนและใช้สอยได้นาน

- ยายเหมือนด้าเป็นคุณยายที่ทุกคนรักและ
- ศรัทธา เพราะคุณยายรักหลานทุกคนเท่าเทียมกัน
- มีอะไรที่คุณยายพอจะช่วยได้ คุณยายก็จะช่วยเสมอ
- คุณยายเป็นคนที่แข็งแรง บางครั้งเห็นคุณยาย
- ทำสวนตั้งแต่เช้ามืดจนถึงค่ำ เหมือนไม่เหนื่อยล้า
- งานไหนที่คุณยายชอบ คุณยายก็ตั้งใจทำอย่างมาก
- จะเห็นคุณยายทำงานอย่างไม่มีวันหยุด เป็นทั้งแม่ครัว
- ช่างทอผ้า ช่างย้อมผ้า กสิกรรม และยังเป็นหมอ

รักษาไว้

ภูมิปัญญาที่คุณยายมีสูงค่านัก เพราะสามารถนำมาปฏิบัติจริง แม้คุณยายจะจบเพียงป.๔

“เจริญธรรมครับ”

เสียงคมดังกลบเสียงหัวเราะของคุณยาย

“ไปใส่มาใส่ลูก” คุณยายทักเป็นสำเนียงอีสาน

“เอาผ้ามาให้ยายช่วยย้อมให้ และก็มาช่วยคุณยายย้อมผ้าด้วย”

“ดีจ้ะ วันนี้พระคุณท่านเอาผ้ามาให้ยายย้อมหลายผืน”

คมรู้สึกจอบช่วยคุณยายย้อมผ้าต่างๆ ที่จริงวันนี้คมไม่ได้คิดที่จะเอาผ้ามาย้อมสักเท่าไร แต่คมมีความรู้สึกเหนื่อยและเครียดหลายอย่างจากการทำงาน คนที่คมรักที่สุดในชุมชนก็คือคุณยายเหมือนคำ คมจึงมาหาคุณยาย ได้อยู่ใกล้ๆ ยายก็มีความสุขและอบอุ่นในใจ เพราะได้ยินเสียงหัวเราะ คำพูดของยายทำให้ความทุกข์ที่มีอยู่ภายในใจคมลดลง

คมจะเล่าปัญญาให้ยายฟัง ยายก็ช่วยแก้ปัญญาให้ และบอกให้คมทำใจให้สบายและมีความสุข คมรู้จักยายเหมือนคำ ตั้งแต่คมได้เข้ามาเรียนโรงเรียน

สัมมาสิกขา ตอนนั้นคมยังเล็กนักและชอบที่จะไปหายายที่กระท่อม คุณยายจะมีข้าวเหนียวส้มตำ ซึ่งเป็นอาหารโปรดของคมเลยที่เดียว

“เมื่ออื่น มืงานกินข้าวหาด ยายสิเอ็ดส้มตำครับ”

“เฮ็ดอยู่ จังได้ อย่าลืมนไปกินเด้อ” วันกินข้าวหาดของทุกเดือน คุณยายจะตื่นแต่เข้ามาหนึ่งข้าวเหนียวและตำส้มตำให้ลูกหลานกิน ครกของยายจะใหญ่เป็นพิเศษ ยายบอกว่า ตำที่ละเยอะก็ได้กินกันเยอะๆ

วันนั้นคมเห็นคุณยายมีความสุขจากการทำงานที่เสียสละ **คุณยายเห็นทุกคนอ้ม คุณยายก็สุขใจ**

ชุมชนปทุมมอโคกมีพื้นที่ในการทำนาไม่มากนัก เมื่อถึงเวลาทำนา คุณยายเป็นคนแรกที่จะเริ่มต้นทำนาตั้งแต่หัวนากลับถอนกล้า ดำนา จนถึงเกี่ยวข้าว พวกเราลูกหลานก็ไปช่วยกันทำนา คุณยายบอกว่า “แม้มันจะยาก ยายก็จะทำ”

ตอนดำนา พวกเราไปช่วยกัน โดยไปกินข้าวกันที่นา คุณยายนิมนต์พ่อท่านสมณะโพธิรักษ์และสมณะทุกรูปไปเป็นประธาน พ่อท่านรับนิมนต์การทำงานครั้งนั้นจึงเป็นการหลอมรวมกัน เพิ่มกำลังสามัคคีของชาวชุมชน

คุณยายพาทำนาแบบธรรมชาติ ตอนดำนาดินแข็งมาก เพราะว่าเราไม่มีการไถพรวนดิน แต่ก็พากันใช้ไม้แหลมแทงดินให้เป็นหลุม และก็เอากล้าดำลงไป หลังจากดำนาเสร็จ คุณยายก็จะมาหมั่นดูแลต้นข้าวอยู่เป็นประจำ จนต้นข้าวออกรวงเป็นสีเหลืองเต็มท้องนา

คุณยายบอกว่า **ดีใจที่เรามีข้าวกินเพียงพอสำหรับพี่น้องทุกคน**

ปัจจัยสี่ที่คุณยายทำเพียงพอต่อการใช้ จน

คุณยายมีเหลือแจกให้แก่ลูกหลานทุกคน บางปีคุณยายก็จะทอดผ้าพันคอให้หลานๆไว้พันคอในหน้าหนาว คุณยายให้ทุกอย่างที่ได้

“ยาย ผาซีทมมอเตอร์ไซค์ลัม นอนอยู่ที่ศูนย์สุขภาพครับ” เสียงของคมดั่งขึ้น ในขณะที่ยายฟังจะนั่งพักจากการทำงานสักครู่หนึ่ง

“เป็นจังได้ พายายไปเบิ่งແ່ນ” ยายกุกูกุจจะลุกขึ้น

“ยายฟังจะนั่งพักเมื่อสักครู่นี้ ยายลิบนั่งพักให้มีแสงอีกจักหน่อยบ่”

“บ่ ยายเขาเมื่อยแล้ว ชีวิตคนนั้นสำคัญ เขาต้องไปช่วยเขา” ยายรีบให้คมพายายไปหาผาที่ชี้

มอเตอร์ไซค์ล้ม แผลไม่ถลอก
มากนัก เมื่อคุณยายไปถึง คุณ
ยายก็ให้ผานอนบนแคร่ที่มียา
สมุนไพรต่างๆ การรักษาแบบยาย
เป็นการรักษาแบบพื้นบ้านเรียกว่า
การยาสมุนไพร ทำให้เลือดเดิน
ไม่มีแผลฟกช้ำจากภายใน รักษา
เสร็จ วันต่อมาก็สามารถเดินได้
เป็นปกติ ใครประสบอุบัติเหตุมา
คุณยายจะรักษาแบบยาสมุนไพร
ให้ทุกราย

ไม่นานคมและผาเรียนจบการศึกษา ได้มี
โอกาสได้เข้าไปกราบลาคุณยาย คุณยายให้อีวาหว่า
**“กลับมาอยู่วัดเด้อหล้า จังได้ ก็อย่าให้เสื่อสิงห์กระทิง
เรดมันคาบไปกิน”**

คมและผารับคำ และมองหน้าคุณยายที่มี
รอยยิ้มให้อยู่เปี่ยมล้น

หลังจากจบ ม.๖ คมกลับไปอยู่ที่บ้าน ส่วน
ผายังคงทำงานอยู่ที่วัด ผาทำงานหลายอย่าง บางครั้ง
ก็มีโอกาสเข้าไปช่วยงานคุณยาย

“ยาย คมตัดลิ้นใจเข้ามาอยู่วัดแล้ว” ผารับ
ไปบอกคุณยายก่อนที่คมจะไปถึง

“ดีๆ ขออนุโมทนาสาธุ อยู่วัดให้มันได้ทุกคน”
คุณยายดีใจพร้อมกับยกมือพนมขึ้น “มาอยู่นี้แหละหล้า
หม่องนี่มันดี มาอยู่ช่วยกันทำงาน คมนี่มันตัวใหญ่
เฮ็ดงานได้เบ็ด ชั้นมีอีหยังให้ยายช่วย มาหายายเด้อ”
คมกราบยาย ดุยายยิ้มและมีน้ำตาซึม

หลายปีผ่านไป **คุณยายเริ่มมีอาการป่วย
มากขึ้น** คุณยายรับการผ่าตัดและเข้ารักษาตัวที่
รพช.นอโคก คมและผามีโอกาสไปเยี่ยมคุณยาย
ได้เข้าไปกราบคุณยาย คมและผาช่วยกันทำความสะอาด
บ้านให้ และฟังคุณยายเล่าอะไรต่อมิอะไรหลายเรื่อง
ดูคุณยายมีความสุขและแข็งแรงดี “มีอนั้น

ยายเมื่อหลาย
คิดว่าชีวิตาย
แล้ว ยายให้
เขาไปเอนสมณะ
สิกขมาตุมา
โปรดยาย ยาย
กัดฟันสู้มัน

ขื่นยายตาย ยายก็มีความสุข ยายได้ใกล้พ่อท่าน ยาย
ได้ตายอยู่ในชุมชนโอเค ยายสิบไปใส”

เสียงคุณยายพูดทำให้ผมเบือนหน้าหนี เพราะ
ไม่อยากให้ยายเห็นน้ำตา

คุณยายเอาจดหมายที่ท่านสมณะเขียนให้
กำลังใจยายมาให้ผมอ่านให้ฟัง ทุกคนที่ไปเยี่ยมยาย
ตั้งใจฟัง คุณยายเล่าเรื่องสนุกให้เราฟัง รอยยิ้ม
ของยายที่แสดงออกมาเป็นเหมือนดังว่า ให้เราลูก
หลานพยายามใช้ชีวิตให้มีความสุข วันนั้น ผม ผา
และน้องๆ ไม่มีวันลืม

คุณยายจากไปด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้ม แต่วัน
ที่ได้ข่าวของยาย ผมและเพื่อนๆ มีความรู้สึกเหงาและ
เคืองคว้างอย่างบอกไม่ถูก เช่นเดียวกับทุกคนที่รัก
และศรัทธาในตัวของคุณยาย

คำที่ยายเคยบอก เรื่องราวที่ยายเคยสอน

ยังจำฝังใจไปจนตาย วันนี้หรือวันไหน ก็จะไม่วันลืม
คุณยายที่แสนดี

ยายคือผู้ให้ ยายคือผู้เสียสละ ชีวิตนี้จะหา
คนแบบยายนั้นยากนัก หลานตั้งใจทำตามที่ยายเคย
สอน ถ้ายายยังอยู่ ยายคงได้ยิน ยายคงได้เห็น
ความตั้งใจของหลานทุกคน

วันนี้ยายจากไปแล้ว แต่ยายก็ยังอยู่ภายในใจ
ของเรา

รักและคิดถึงยายเสมอ **คุณยายเหมือนคำ**

ประโยชน์ของเก้าอี้ มีก็ต่อเมื่อมันว่าง

อุบาสิกา คุณรัญจวน อินทรกำแหง

บรรยาย ณ ชมรมพุทธ โรงพยาบาลรามาริบัติ เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๐

เรามักจะนึกถึงกันแต่เพียงว่า สิ่งนั้นสิ่งนี้มีประโยชน์อย่างไร แต่ไม่ค่อยได้นึกถึงว่า มันมีประโยชน์เมื่อใด ไม่มีประโยชน์เมื่อใด เราจะรู้สักว่ามันทำประโยชน์ให้แก่เราไม่ได้ ก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นมันไม่ว่าง

ประโยชน์ของเก้าอี้ มีกี่ต่อเมื่อมันว่าง

ท่านเพื่อนผู้สนใจในธรรมทุกท่าน

หัวข้อการบรรยายที่กำหนดไว้ในวันนี้ ดิฉันได้มาจากหนังสือ ‘อัสติสังวัจนรทุมานุสรม’ ซึ่งเจ้าประคุณท่านอาจารย์พุทธทาสท่านได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นธรรมบรรณาการแก่ญาติมิตร ลูกศิษย์ และผู้ไปร่วมงานธรรมสมโภช เมื่อท่านอายุได้ ๘๐ ปี ดิฉันสะดุดตาและสะดุดใจภาพที่ท่านอาจารย์กำลังยื่นจับเก้าอี้อยู่ และมีคำบรรยายว่า ‘ประโยชน์ของเก้าอี้ มีกี่ต่อเมื่อมันว่าง’

จึงขอนำมาเป็นหัวข้อที่เราจะได้พูดคุยกันในวันนี้

ทียกเอาเรื่องนี้ขึ้นมาพูดเพราะคิดขึ้นมาได้ว่า คนส่วนใหญ่รวมทั้งตัวดิฉันเองด้วยเหมือนกัน ที่นึกกันแต่ว่า เก้าอี้มีไว้สำหรับนั่ง เก้าอี้สำหรับใส่เท้า ขามสำหรับใส่แกง จานสำหรับใส่ข้าว บ้านก็สำหรับอยู่ รถยนต์สำหรับนั่งไปไหนมาไหน โรงเรียนมหาวิทยาลัยสำหรับเล่าเรียน โรงพยาบาลมีไว้สำหรับผู้ป่วย แพทย์ก็มีไว้รักษาคนไข้ พยาบาลมีไว้เพื่อดูแลรักษาผู้ป่วย เหล่านี้เป็นต้น มันต่างก็มีความสำคัญในตัวของมันเอง แต่สิ่งเหล่านี้จะมีประโยชน์กี่ต่อเมื่อมันว่าง

คุณหมอจะมีประโยชน์กี่ต่อเมื่อคุณหมอมีเวลาว่างให้คนไข้เตียงในโรงพยาบาลจะมีประโยชน์กี่ต่อเมื่อเป็นเตียงว่างที่จะให้ผู้ป่วยเจ็บได้นอนพักรักษา รถเมล์จะมีประโยชน์ต่อผู้โดยสารกี่ต่อเมื่อมีที่ว่างให้แทรกตัวเข้าไปได้ รถไฟ เครื่องบินก็เช่นเดียวกัน ห้องส้วมซึ่งเป็น

สถานที่สำคัญที่สุดจะมีประโยชน์ก็ต่อเมื่อมันว่างเมื่อต้องการจะใช้ **เรามักจะนึกถึงกันแต่เพียงว่า สิ่งนั้นสิ่งนี้มีประโยชน์อย่างไร แต่ไม่ค่อยได้นึกถึงว่า มันมีประโยชน์เมื่อใด ไม่มีประโยชน์เมื่อใด เราจะรู้สึกว่ามันทำประโยชน์ให้แก่เราไม่ได้ ก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นมันไม่ว่าง**

ถ้าจะย้อนมาดูกันว่า อะไรเล่าเป็นสิ่งบอกว่า ว่างหรือไม่ว่าง ในเมื่อโต๊ะมันที่อยู่ของมัน เก้าอี้มันที่อยู่ของมัน รถเมล์ รถไฟ โรงพยาบาล เตียงคนไข้ ห้องน้ำ ห้องส้วม ถ้วยโถโอชามที่อยู่ในครัว มันต่างที่อยู่ของมันเฉยๆ แล้วอะไรที่บอกว่ามันว่างหรือไม่ว่าง และเป็นต้นเหตุให้เกิดความพอใจไม่พอใจ

สิ่งที่เป็นตัวกำหนดก็คือจิตนั่นเอง ไม่ใช่สิ่งที่มองเห็นข้างนอก รถเมล์ไม่ได้บอกว่าฉันไม่ว่างไปไม่ได้ ในทีวี่นี้ เตียงคนไข้ไม่ได้บอกว่าฉันว่างหรือไม่ว่าง แต่จิตที่รับรู้ผ่านตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ต่างหากที่บอกว่ามันเป็นอย่างไร ทำให้คิดมันมองเห็นว่า **วัตถุที่อยู่รอบตัวเรานี้จะเกิดประโยชน์ได้ถ้าเรารู้สึกว่ามันว่าง**

ทำไมจิตจึงชอบไปกำหนดในสิ่งที่ไม่ว่าง แล้วรับมาเป็นปัญหา ทำไมไม่มองดูสิ่งต่างๆ ใ้มันว่าง เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ชีวิต ให้เบิกบานแจ่มใส ผ่องใสตลอดไป **อะไรเป็นสาเหตุให้ว่างไม่ได้** เมื่อพิจารณาดูก็ได้คำตอบว่า ที่จิตของเรามีแต่ความวุ่น ไม่เห็นประโยชน์ของความว่าง ก็เพราะ**ไม่เห็นความจริงที่ซ่อนอยู่ในความลวง ก็เลยยึดมั่นถือมั่นเอาความลวงหรือสิ่งลวงอันเป็นมายา ที่มองเห็นอยู่ข้างนอกนั้นว่าเป็นของจริง**

ตัวอย่างเช่น ไม่เห็นความแห้งที่ซ่อนอยู่ในความสด ความแก่ที่ซ่อนอยู่ในความเป็นหนุ่มเป็นสาว ความตายที่ซ่อนอยู่ในความเกิด ความมืดที่ซ่อนอยู่ในความสว่าง ความเสียที่ซ่อนอยู่ในความได้ ความโง่ที่ซ่อนอยู่ในความ

ฉลาด ความทุกข์ที่ซ่อนอยู่ในความสุข ความว่างที่ซ่อนอยู่ในความวุ่น ความไม่มีที่ซ่อนอยู่ในความมี เป็นต้น

ถ้าหากว่าท่านจะลองคิดดูเองก็จะพบอะไรๆ อีกมากมายที่ซ่อนอยู่โดยเรามองไม่เห็น แล้วเราก็ยึดเอาแต่ภายนอกเท่าที่มองเห็นว่ามันเป็นจริง ทั้งนี้ก็เพราะความสด ความเป็นหนุ่มเป็นสาว ความเกิด ความสว่าง หรือความสุขก็ดี เป็นสิ่งที่เราพึงพอใจ เราจึงยึดอยู่ในสิ่งนั้น และมองไม่เห็นความแห้งเหลืองกรอบที่ซ่อนอยู่ในความเขียวชอุ่มอย่างพร้อมที่จะเป็นไปในวันหนึ่ง เมื่อถึงเวลาที่มันเปลี่ยนแปลงไปจริงๆ จากความสดเป็นความเหี่ยวเฉา กรอบแห้ง ความหนุ่มสาวเป็นความแก่ชราร่วงโรย สุขเป็นความทุกข์ เราจึงไม่สามารถจะทนรับได้ และความว่างจึงเกิดขึ้นไม่ได้ในจิต

เมื่อมีความเกิดที่บ้านใดก็จะมีแต่การแสดงความยินดี อวยชัยให้พร พอใจที่มีชีวิตใหม่เกิดขึ้น แต่ไม่มีใครยอมรับว่า มันมีความตายซ่อนอยู่ในนั้น มองเห็นแต่ความสด ความสวย ความหนุ่มสาว แต่ไม่เห็นว่าการเกิดนี้กำลังย่างกรายไปสู่

ความตาย ไม่ยอมรับเพราะรับแล้วมันเศร้าเกินไป นี่คือเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความประมาทขึ้น

หรือความมืดที่ซ่อนอยู่ในความสว่าง เราก็เห็นกันอยู่ทุกวันทุกคืน สว่างแล้วก็มืด มีความมืดซ่อนอยู่ในความสว่างตลอดเวลา ความเสียที่ซ่อนอยู่ในความได้ ไม่มีใครได้อะไรแล้วไม่เคยเสีย ได้ยศ ได้ตำแหน่ง ได้การงาน ได้ทรัพย์สินเงินทอง บ้านช่อง ลูกหลาน บริวาร มันมีความเสียแทรกอยู่ทั้งนั้น

แม้แต่ได้ความรักที่มองดูหมิ่นก็ดีกว่าว่ามันจะหวานสดชื่น แต่ในความรักนั้นเราเสียอะไรไปบ้าง เมื่อเราได้รับความรัก สิ่งที่เราเสียไปก็คือความเป็นอิสระใช่หรือไม่ ในขณะที่ยังไม่มีความรัก เรายังมีอิสระอย่างเต็มที่ แต่เมื่อมีความรักเกิดขึ้น เราต้องเสียความเป็นอิสระไปทันที

เมื่อมีอำนาจ ได้อำนาจมา เสียอะไรไป ดูได้จากท่านผู้มีอำนาจทั้งหลาย ก็ต้องเสียความเป็นอิสระอีก นั่นแหละ เสียความเป็นอิสระในความเป็นตัวของตัวเองที่จะทำอะไรได้อย่างที่เคยทำ ฉะนั้น **ในความได้ทุกอย่าง จะมีความเสียซ่อนอยู่ในนั้น**

ในความฉลาดก็มีความโง่ซ่อนอยู่ ดิฉันมองดูตัวเอง ก็เพิ่งมองเห็นว่าความโง่ของตัวเองนี้มีมาก เมื่อก่อนก็คิดว่าเราเป็นคนฉลาดพอสมควร ฉลาดในการเรียน ในการทำงาน จนกระทั่งมีตำแหน่งงานพอใช้ได้ แต่ไม่เคยรู้เลยว่า ในความฉลาดนั้นมันมีความโง่ซ่อนอยู่ตลอดเวลา ทำไมจึงว่าโง่ เพราะในความฉลาดที่มีอยู่นั้น เรายังคงเป็นทุกข์ เกือบก่อกองอยู่กับความทุกข์

ในการนำความฉลาดมาใช้ในการทำงาน ในการดำรงชีวิต ทั้งในด้านส่วนตัวและในด้านอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เราเกือบก่อกองอยู่กับความทุกข์อยู่ตลอดเวลา นี่แสดงว่าเราไม่ได้ฉลาดจริง **ถ้าเราฉลาดจริงมันไม่น่าจะมีความทุกข์เกิดขึ้น** เพราะเราโง่ เราจึงไม่รู้ว่าจะทำอะไรจึงจะใช้ความฉลาดนั้นให้ถูกต้อง จนกระทั่งจิตใจนั้นไม่ต้องเป็นทุกข์

เรามองไม่เห็น**ความทุกข์ที่ซ่อนอยู่ในความสุข** ถ้าความสุขเกิดขึ้นเราก็เบิกบานแจ่มใส และพร้อมที่จะเรียกร้องต้องการความสุขนั้น โดยที่เรามองไม่เห็นว่าเป็นความสุขนั้นมีความทุกข์ซ่อนอยู่ จึงเปรียบว่าความสุขเหมือนกับควันทไฟ ที่เรามองเราก็เห็น แต่เมื่อเราเอื้อมมือไปจับ ไม่มีใครสามารถจับควันทไฟได้สักคนเดียว มันหายวับไปกับตา นี่แหละคือลักษณะของสิ่งที่เรียกว่าความสุข

แต่เราก็ยังยึดถือความสุข เพราะอะไร

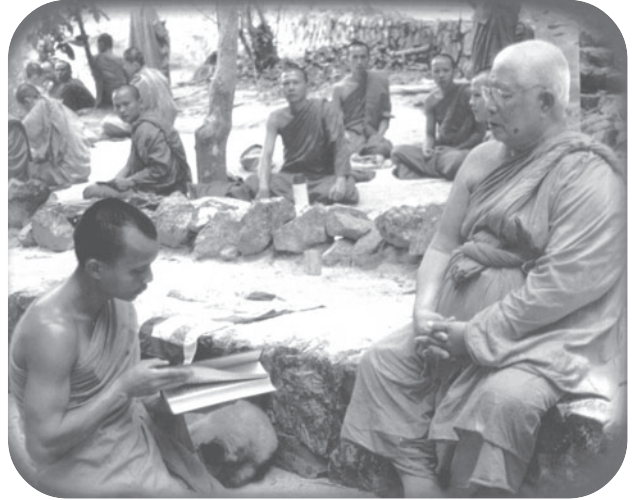
เพราะเราพอใจ เพราะเราชอบ และเรารู้สึกว่ามันให้ความชุ่มชื้นเบิกบานแก่จิตใจ

ประโยชน์ของเก้าอี้ มีกี่ต่อเมื่อมันว่าง

เมื่อย้อนบทพจนาคว่า *ความสุขนั้นเกิดจากอะไร* เกิดจากการได้อย่างใจ สมใจปรารถนา แล้วเราก็อู้สึกว่านี่คือความสุขใช่หรือไม่ แล้วในชีวิตนี้เราเคยได้อะไรอย่างใจทุกครั้งทุกคราวไหม มันก็มีได้เพียงบางครั้ง สิบครั้ง อาจจะมึ่ครั้งเดียวที่เราได้อย่างใจ ในความสุขนั้น มีความทุกข์ซ่อนอยู่เสมอ มีคำกลอนของเจ้าประคุณท่านอาจารย์พุทธทาสบทหนึ่งว่า

ความ อัง ความ ข
ดร ทก คนรอบ จ้า ฟ้าวงษา
“แกก ข ฉนก ข ทกเวลา”
แต่ลดหน้า ธาแซ้ง จงแคลง จ
ถ้าราพา าวธณะ กน่าจ ข
ถ้ามน ภา ราก “ ก” ทรอกรงมได้
ขาว่า ข ขน้อ ่อง่า ่อไป
มน ขจน ทรอ กไทม่า หนีแ่อง

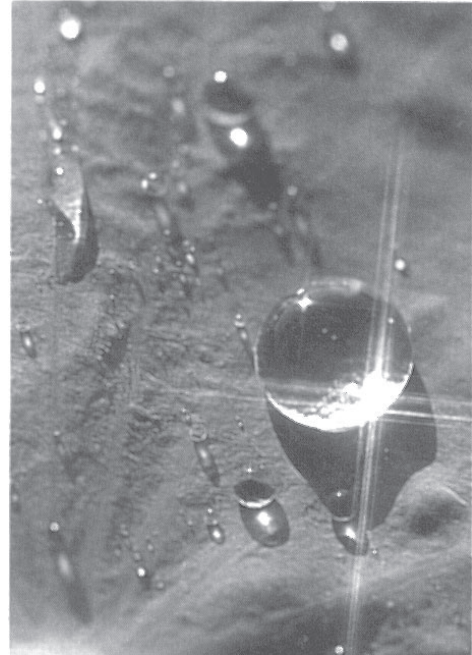
เพราะฉะนั้นเมื่อเวลาที่บอกว่าสุขๆ นั้น ดูเสียให้ดีกว่ามันเป็นสุขจริงหรือ ภายใต้อุขนั้นมันมี “สุข” ซ่อนอยู่หรือไม่ เมื่อมี “สุข” ซ่อนอยู่ ก็หมายความว่า นั่นแหละคือความทุกข์ที่ซ่อนอยู่ในความสุข

ในเรื่องความว่างซ่อนอยู่ในความวุ่นนั้น จะเห็นได้ในขณะที่จิตวุ่นวาย ไม่สงบ ถ้าเราหายใจเข้ายาว ออกยาว ลักพัก ความวุ่นวายจะหายไป มีความว่างเข้ามาแทนที่ ซึ่งเราจะมองเห็นได้ทันตาเลยว่า ในความวุ่นนั้น มีความว่างซ่อนอยู่ใกล้ๆ เพียงแต่เรารู้จักทำให้พบ ความว่างก็จะเกิดขึ้นและนำมาใช้ประโยชน์ได้

ความไม่มีช้อนอยู่ในความมี ช้อนอยู่ได้อย่างไร

ความมีที่เรามองเห็น เช่น มียศ มีทรัพย์สิน มีตำแหน่ง
บริวาร ข้าทาส มีครอบครัว ลูกหลาน สามีภรรยา และอะไรต่อ
อะไรอีกเยอะแยะ แต่แล้ววันหนึ่งความมีนั้นมันก็หายไป โดย-
เฉพาะอย่างยิ่งความมี “ของฉัน” ความมีทั้งหลายที่มีอยู่นั้นเป็น
ความมี “ของฉัน” ทั้งสิ้น ลองมองดูว่าความมีนั้นมันอยู่ตรงไหน
อยู่ที่ชื่อหรือ ก็ไม่ใช่ เพราะบางคนมีตั้งหลายชื่อ ทั้งชื่อเล่น ชื่อจริง
นามแฝง นามปากกา แล้วจะเอาอะไรมากำหนดว่านี่คือฉัน ถ้า
จะเอาตำแหน่งมากำหนดว่านี่คือตำแหน่งหัวหน้ากอง อธิบดี
รัฐมนตรี ว่านี่คือตัวฉัน แล้วมันยังยื่นหรือเปล่า หรือจะเอาที่
ครอบครัวฉัน ตรงไหนล่ะคือครอบครัวของฉัน

ใกล้เข้ามา จับดูร่างกายวันนี้แหละตัวฉัน เชื่อว่าท่านผู้
เป็นแพทย์และพยาบาลจะบอกได้ดี ไม่มีใคร บอกว่าผ่าตัดตัวฉัน
หน่อย ผ่าตัดตัวเขาหน่อย แต่จะบอกว่า ผ่าตัดสมอง ผ่าตัดกระเพาะ
แขน ขา แล้วตรงไหนคือตัวฉัน ทุกส่วนที่เรียกชื่อกันขึ้นมาล้วนเป็นสมมุติใช้เรียกขาน โดยไม่สามารถชี้ได้ว่า
ตรงไหนคือตัวฉัน แต่แม้กระนั้นเราก็กังวลว่าเราเป็นทุกซักกันอยู่ด้วยสิ่งที่เรียกว่า “ตัวฉัน” และ “ของฉัน” อยู่
ตลอดเวลา เพราะเรามองไม่เห็นความไม่มีที่ช้อนอยู่ในความมี

พอคิดว่ามี เราก็ยึดว่ามีและต้องเป็นของฉัน บ้านของฉัน ลูกของฉัน สามีของฉัน ภรรยาของฉัน
พี่ของฉัน น้องของฉัน ตลอดจนยศศักดิ์ ตำแหน่งหน้าที่ ศักดิ์ศรีของฉัน เกียรติยศของฉัน ความก้าวหน้า
ความเจริญของฉัน มันก็เลยติดจมอยู่ตรงนั้นเองไปไหนไม่ได้

ประโยชน์ของเก้าอี้ มีกี่ต่อเมื่อมันว่าง

การที่เราไม่สามารถจะเห็นความจริงที่ซ่อนอยู่ในความลวงได้นี้เอง ที่เป็นต้นเหตุเป็นต้นตอของปัญหา ทำให้ไม่สามารถจะใช้ประโยชน์ของสิ่งที่ควรใช้ได้อย่างเต็มที่ และไม่สามารถทำให้เกิดความว่างได้อย่างแท้จริง มีแต่ความวุ่นอยู่ตลอดเวลา

หากเราลองมานั่งใคร่ครวญดูว่า ในชีวิตที่ผ่านมา เราได้ผ่านอะไรมาบ้างที่เป็นมายา หลอกลวงให้เราวิ่งเล่นซ่อนหากับมัน เราพยายามไล่ตาม มันหยุดรอให้เราเอื้อมมือไปจับ เหมือนจะจับได้ไล่ทัน แต่แล้วก็หลุดมือ วิ่งหนีเราไปอีก พิจารณาดูให้ดี เราจะมองเห็นสิ่งที่ซ่อนอยู่อีกมากมาย

ทำอย่างไรเราจึงจะว่างได้

ข้อเสนอแนะประการแรก ก็ขอเรียนว่า **เราต้องพยายามที่จะเห็นความจริงที่ซ่อนอยู่ในความลวง เห็นให้ตรงกับความเป็นจริงตามกฎของธรรมชาติ** ถ้ายังมองเห็นได้ไม่ชัดเจน ก็ขอให้ฝึกว่า เห็นอะไรแล้วอย่าเพิ่งหลงใหล อย่าเพิ่งรักใคร่ จงพยายามเจาะทะลุเข้าไปให้ถึงตัวจริงที่มันซ่อนอยู่ เห็นตัวจริงที่ซ่อนอยู่ได้เมื่อไหร่ เมื่อนั้นก็เรียกได้ว่า เราได้เห็นความจริงนั้นตามกฎธรรมชาติ

สิ่งที่เรียกว่ากฎของธรรมชาตินี้เชื่อว่าทุกท่านคงคุ้นเคยกันดีอยู่แล้ว **นั่นคือ กฎไตรลักษณ์ ที่แจกออกมาเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา** นี่เป็นสิ่งที่อยากเรียนว่า ตัวดิฉันเองได้ใช้ประโยชน์มากที่สุด มากเหลือเกิน **เมื่อเรามองเห็นความเป็นอนิจจังในสิ่งที่เป็นความลวง เราก็คจะไม่ยึดมั่นกับมัน** พอมองเห็นความสดเราก็ไม่ยึดหวงความสด มองเห็นความหนุ่มสาวเราก็ไม่ยึดอยู่ในความหนุ่มสาว มีความได้ขึ้นมา เราก็คจะไม่ยึดกับความได้เพราะมอง

เห็นความเสียที่ซ่อนอยู่ เช่นเดียวกันกับเมื่อรู้สึกตัวว่ากำลังเป็นสุข ก็ไม่หลงเพลิดเพลินความสุข ใจนั้นพร้อมอยู่ด้วยความไม่ประมาทว่า ความทุกข์กำลังซ่อนอยู่และจะตีบคลานเข้ามาใกล้ได้ทุกนาที เมื่อความมีเกิดขึ้น ก็มองเห็นความไม่มีที่ซ่อนอยู่ทันที

สิ่งนี้จะช่วยให้จิตใจของเราเกิดความไม่ประมาท จะไม่ปล่อยให้อึดหลงไหลอยู่ในความยึดมั่นถือมั่นอันเป็นความหลง เราก็จะพยายามปล่อยมันออกไป เพราะมองเห็นแล้วว่าในความสด มีความแห้ง ในความหนุ่มสาวมีความแก่ ในความฉลาดก็มีความโง่ ซ่อนอยู่ จนในที่สุดก็จะมองเห็นความจริงตามกฎของธรรมชาติ มองเห็นความเปลี่ยนแปลงที่ซ่อนอยู่ในสิ่งที่ดูเหมือนคงที่

ในเรื่องของความเปลี่ยนแปลงนี้ เราเห็นอยู่ทุกครั้งที่ส่องกระจก สำหรับท่านที่อยู่ในโรงพยาบาลได้มีโอกาสคลุกคลีกับความเจ็บไข้อยู่เสมอ ก็จะมองเห็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ทุกขณะจิต เมื่อมองเห็นความเปลี่ยนแปลงก็จะเห็นทุกข์ที่ซ่อนอยู่ในนั้น

ทุกข์ หมายถึงสิ่งที่มีความน่าเกลียด ที่มันน่าเกลียดก็เพราะมันมีความเปลี่ยนแปลง ถ้าหากว่ามันคงที่อย่างใจเรา เราก็จะไม่รู้สึกว่ามันน่าเกลียด แต่นี่เพราะมันมีความเปลี่ยนแปลง มันจึงเกิดความน่าเกลียด เพราะมันนำเอาความทุกข์ ความทรมาน ความขมขื่นเจ็บปวดมาสู่เรา

ประโยชน์ของเก้าอี้ มีก็ต่อเมื่อมันว่าง

และเมื่อสิ่งใดมีความเปลี่ยนแปลงและมีความน่าเกลียดเช่นนั้น มันก็ย่อมเป็น**อนัตตา** หมายถึง สิ่งอันมิใช่ตัวมิใช่ตน ไม่มีสาระ ไม่มีแก่นสาร หากเราพยายามมองดูกฎของธรรมชาติเช่นนี้อยู่เสมอ เราก็จะมองเห็น **ตลตา** อยู่ในนั้น คือ **ความเป็นเช่นนั้นเอง**

เมื่อดิฉันไปสวนโมกข์ครั้งแรกเจ้าประคุณ ท่านอาจารย์ท่านก็บอกว่า ให้เห็นตลตา คือ เช่นนั้นเอง ดิฉันก็เรียนท่านว่า ดิฉันไม่เห็นหรือทำไมดิฉันถึงไม่เห็น ก็เพราะมันเป็นคำพูดธรรมดา ดูไม่มีความขลัง ไม่มี ความศักดิ์สิทธิ์ ไม่ชวนให้ อยากจะเข้าใจเลย ท่านก็บอกว่า เอาเถิด ไม่เข้าใจ ก็ไม่เป็นไร ดูไปๆ ตลตานั้นะ มันมาจากไตรลักษณ์ ท่านได้พบคำตลตา นี้ในพระไตรปิฎกฉบับบาลี ท่านพิจารณาแล้วเห็นว่า ตลตาหมายถึงความเป็น เช่นนั้นเอง มันเป็นอยู่ในตัวของมันเอง เปลี่ยน เป็นอย่างอื่นไม่ได้ ก็คือ ความเป็นไปตามกฎของ ธรรมชาติ มีความเปลี่ยนแปลง เป็นทุกซ์ และมีใช่ ตัวตน

เมื่อศึกษาด้วยการดูธรรมชาตินานๆ เข้า ทั้งธรรมชาติภายนอกและธรรมชาติในจิตใจของเรา ก็เห็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ประเดี๋ยว ดีประเดี๋ยวไม่ดี ประเดี๋ยวสุขประเดี๋ยวทุกข์

ประเดี๋ยวอยากจะร้องไห้ ประเดี๋ยวอยากจะหัวเราะ ประเดี๋ยวตื่นตื่น ประเดี๋ยวเศร้าหมอง ประเดี๋ยวขมขื่น ประเดี๋ยวชื่นบาน มันเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งๆ ที่บอกว่า ใจของฉันนะ จิตของฉันนะ แต่ก็ไม่สามารถบังคับได้

ดูไปๆ ดิฉันก็ค่อยๆ ซึมซาบกับ “ตถตา” หรือ “เซนนั้นเอง” ทีละน้อยๆ และมองเห็นว่า นี่เองที่จะช่วยให้เราได้พ้นจากการยึดมั่นถือมั่นในสิ่งที่เรียกว่า ความหลง ที่ทำให้เราล้มลุกคลุกคลาน ขึ้นๆ ลงๆ กระโดดโลดเต้นอยู่ตลอดเวลา อันไม่ใช่สิ่งที่สมควรกระทำ

เราเคยคิดว่าตัวเองเป็นคนฉลาด ที่แท้เราหลอกตัวเอง การยอมให้ใจหวนไหวสะทกสะท้านล้มลุกคลุกคลานอยู่ตลอดเวลา ไม่ใช่ใจของคนฉลาด มันเป็นคนโง่ต่างหาก จึงไม่สามารถจะบังคับใจของตนเองได้

ฉะนั้นการพยายามดูให้เห็นความจริงที่ซ่อนอยู่ในความหลงอย่างตรงตามความเป็นจริงตามกฎของธรรมชาติ ให้เห็นไตรลักษณ์และตถตาอยู่ในนั้น ก็จะช่วยให้จิตมีความว่างขึ้นได้

ข้อเสนอนี้ ๒ ก็คือ **การพยายามเข้าถึงกฎอิทัป-ปัจจยตา หรือกฎของเหตุปัจจัย** ทั้งในฝ่ายที่ทำให้คุณและในฝ่ายที่ทำให้โทษ มองดูทั้งสองอย่าง **ทุกสิ่งที่มีมันเป็น ที่มันเกิดขึ้น ล้วนมาจากเหตุปัจจัยที่ได้ประกอบขึ้นเช่นนั้น** หากประกอบเหตุปัจจัยที่ถูกต้อง แนนอนที่สุด ผลของมันก็จะย่อมถูกต้อง ถ้าประกอบเหตุปัจจัยผิด ผลของมันก็จะย่อมผิด ถ้าได้ประกอบเหตุปัจจัยที่ยึดมั่นอยู่ในความหลงแล้ว ผลของมันจะเป็นความว่างได้อย่างไร แต่ถ้าประกอบเหตุปัจจัยด้วยการมองเห็นความจริงที่ซ่อนอยู่ในความหลง ความวุ่นก็จะย่อมจะหายไป มีความว่างเข้ามาแทนที่

ข้อที่ ๓ ก็ขอเสนอว่า ได้โปรดพยายามที่จะ**อบรมจิตใจของเราให้เข้าถึง สิ่งที่เราเรียกว่าเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา** นั่นก็คือ **“สัพเพ ธัมมา นาลัง อภินิเวสายะ สิ่งทั้งหลายทั้งปวงไม่พึงยึดมั่นถือมั่น”**

ดิฉันได้เคยอ่านหนังสือของเจ้าประคุณท่านอาจารย์พุทธทาสมาตั้ง ๓๐ กว่าปีมาแล้ว โดยที่ไม่เคยเป็นลูกศิษย์ของท่าน และสิ่งที่ติดใจดิฉันอยู่จากหนังสือนั่นนั่นก็คือ **“สัพเพ ธัมมา นาลัง อภินิเวสายะ”** เมื่อดิฉันออกจากบ้านสนใจที่จะมามีชีวิตอย่างนี้ ก็ไม่เคยคิดจะไปสวนโมกข์ แต่ได้ไปเป็นลูกศิษย์ท่านอาจารย์หลวงพ่อชา วัดหนองป่าพง ใครๆ ก็ถามว่าทำไมไม่ไปสวนโมกข์ ดิฉันตอบไม่ได้อย่างชัดเจนว่าทำไมถึงไม่ไป แต่ทั้งๆ ที่ไม่ได้ไปในตอนนั้น ธรรมะข้อนี้ก็ติดอยู่ในใจตลอดเวลาโดยไม่รู้ว่าเป็นธรรมะ นี่เป็นความโง่ของคนที่คิดว่าตัวฉลาด

ดิฉันมี **“สิ่งทั้งหลายทั้งปวงไม่พึงยึดมั่นถือมั่น”** อยู่ในใจ ตั้งแต่เมื่อครั้งยังทำงานและดำรงชีวิตอย่างผู้คนที่ทั้งหลาย พอมีทุกข์เกิดขึ้นในทางการงานก็ตาม ส่วนตัวก็ตาม คือเมื่อมีอะไรไม่ได้อย่างใจ ก็ฮึดฮัด อึดอัด ขัดเคืองอยู่ พอถึงที่สุดเข้า **“สิ่งทั้งหลายทั้งปวงไม่พึงยึดมั่นถือมั่น”** ก็เข้าสู่ใจ เวลาที่จะเขียนวรรณกรรมหรือบทความที่มีอะไรเกี่ยวกับชีวิต **“สิ่งทั้งหลายทั้งปวงไม่พึงยึดมั่นถือมั่น”** ก็จะหลุดออกมาในข้อเขียนของดิฉัน หรือเวลาที่ไปบรรยาย อบรมครู หรือในการอภิปรายทั่วไปก็ตาม **“สิ่งทั้งหลายทั้งปวงไม่พึงยึดมั่นถือมั่น”** ก็หลุดออกมาโดยไม่รู้ตัว

อาจจะเป็นเพราะสิ่งที่ฝังอยู่ในจิตใจของดิฉันนี้เอง ที่ทำให้จิตใจของดิฉันอ่อนลงๆ และผ่อนคลายจากความยึดมั่นถือมั่นว่า สิ่งนี้ต้องเป็นสิ่งนี้ สิ่งนั้นต้องเป็นสิ่งนั้น มันจะเปลี่ยนแปลงเป็นอื่นไปไม่ได้ ในที่สุดดิฉันก็รู้สึกว่่า ที่เรายึดเอาไว้เป็นฉันทน์ ชื่อนี้ นามนี้ ตำแหน่งนี้ หรือว่าศักดิ์ศรีอย่างนี้ แท้จริงไม่รู้อยู่ที่ไหนเลย แล้วก็ค่อยๆ ปลดปล่อยมันออกไปได้ในวันหนึ่ง จนกระทั่งมาอยู่อย่างนี้ได้

ดิฉันคิดว่านี่เป็นหัวใจของพระพุทธศาสนาจริงๆ ได้ช่วยดึงเราให้ค่อยๆ ถอยออกมาจากความยึดมั่นถือมั่นในสิ่งที่เราหลงว่าเป็นของจริงทั้งๆ ที่มันเป็นความหลง ฉะนั้น การฝึกจิตของเราให้พยายามเข้าถึง **“สัพเพ-ธัมมา นาลัง อภินิเวสายะ สิ่งทั้งหลายทั้งปวงไม่พึงยึดมั่นถือมั่น”** จะเป็นหนทางที่ทำให้เรามองเห็นประโยชน์ของการไม่ยึดมั่นถือมั่น ประโยชน์ของความว่าง และสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างถูกต้องแก่ใจของเราได้

ข้อที่ ๔ ที่ขอเรียนเสนอก็คือ **โปรดอย่าเกลียดกลัวความทุกข์ แต่จงพยายามศึกษาความทุกข์ให้รู้จัก เข้าใจ และเป็นเพื่อนกับมันให้มากที่สุด** อย่าถอยหนี อย่าถอยห่าง เพราะการศึกษาความทุกข์เท่านั้นที่จะทำให้เรามองเห็นความจริงที่ซ่อนอยู่ในความหลง แต่ถ้าเราอยู่ใกล้ความสุข ไขว่คว้าหาความสุขมากเท่าใด เราจะยิ่งอยู่กับความหลงและความวุ่นมากเท่านั้น แล้วก็อยู่กับความเป็นความตายอยู่ทุกขณะจิต เดี่ยวเป็นเดี่ยวตาย เดี่ยวเกิด อยู่ตลอดเวลา ถูกเผาผลาญให้ร้อนอยู่ตลอดเวลาโดยไม่รู้ตัว

ถ้าหากว่าการศึกษาความทุกข์ไม่เป็นประโยชน์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านคงไม่เริ่มต้นอธิบายด้วยเรื่องของความทุกข์เป็นข้อแรก ท่านแนะนำว่า **จงรู้จักความทุกข์ ไม่ใช่แต่รู้จักเฉยๆ ต้องรู้ด้วยว่าลักษณะของความทุกข์แต่ละอย่างนั้นมันเป็นอย่างไร** คนส่วนใหญ่จะรู้จักกันแต่เพียงว่า ถ้าเรื่องความทุกข์ต้องเป็นความตายของคนที่รัก ต้องเป็นอุบัติเหตุใหญ่ๆ ไฟไหม้บ้าน ถูกหลานถูกจี้ ถูกข่มขืน อะไรอย่างนั้นจึงจะเรียกว่าความทุกข์

ก็ถูก ไซ้ แต่ความทุกข์ใหญ่ๆ อย่างนั้นมันไม่ได้เกิดขึ้นทุกวัน และไม่ได้เกิดกับคนทุกคน **ความทุกข์ที่ทุกคนมีและทุกคนเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันนั้นก็คือความอึดอัดขัดเคืองที่มันแน่นอยู่ในใจของเราตลอดเวลา** หงุดหงิด โกรธ จนกระทั่งยากล่อมประสาทขายดิบขายดี หรือไม่พอขาย โรงพยาบาลประสาทไม่มีที่พอที่จะรับคนไข้ ทุกข์นี้ต่างหากที่เราควรจะศึกษาให้ชัดเจนจนเห็นความจริงที่ซ่อนอยู่ในความหลง จิตใจของเราจะได้ผ่อนคลายจากความยึดมั่นถือมั่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความยึดมั่นถือมั่นในการมีตัวตน **เมื่อมีตัวตนก็มีของฉัน คำว่า “ของฉัน” นี้แหละที่ทำให้เราเป็นทุกข์อยู่ตลอดเวลา**

ประโยชน์ของเก้าอี้ มีกี่ต่อเมื่อมันว่าง

เมื่อใดที่เราสามารถศึกษาจนรู้จักความทุกข์ เข้าใจความทุกข์ มองเห็นลักษณะของความทุกข์แต่ละอย่างๆ ที่เกิดขึ้นในใจแต่ละครั้ง ว่าเป็นอย่างไร เกิดจากอะไร เราก็สามารถจะจัดการแก้ไขให้เกิดความว่างขึ้นได้ เพราะได้เห็น**เพชรในห้วงคอก**แล้ว

คางคกเป็นสัตว์ที่ใครๆ ก็ไม่อยากเข้าใกล้โดยเฉพาะผู้หญิง ตัวมันเองก็คงไม่อยากจะป็นสัตว์น่าเกลียดที่เราเหยียดทิ้งหรือดอยหนี ท่านกล่าวอุปมาอุปไมยไว้ว่า คางคกก็เหมือนกับความทุกข์ที่ใครๆ ก็เกลียดกลัว แต่ถ้าเราศึกษาความทุกข์ก็เหมือนจับตัวคางคกมาพิจารณา ดูมันให้ดีๆ ก็จะมีเพชรที่ฝังอยู่ในหัวของมัน นั่นคือความจริงตามกฎของธรรมชาติที่บอกให้เรารู้ว่า ธรรมชาติที่แท้จริงมีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ไม่มีอะไรคงที่อย่ายึดมั่นถือมั่นกันนักเลย ถ้ายึดมั่นถือมั่นก็จะพบแต่ความลง และจะต้องร้องไห้เกลือกกลิ้งอยู่กับความลงนั้นตลอดไป

ถ้าเราศึกษาสิ่งที่น่าเกลียดคือความทุกข์ให้ยิ่งขึ้นๆ ก็จะมีเห็นความจริงที่ซ่อนอยู่ในสิ่งลง และจะถอนใจออกจากมายาเสียได้ เมื่อนั้นความว่างก็เกิดขึ้น คือการได้เพชรจากห้วงคอก เราจะไม่ได้เพชรจากดอกกุหลาบ หรือนางงามแสนสวย แต่เราจะได้จากสิ่งที่น่าเกลียดน่ากลัว จากสิ่งทีใครๆ ก็ชิงชังและรังเหิน

เราจะรู้ขึ้นว่า เราจะรักไปทำไม เราจะโกรธไปทำไม เกลียดไปทำไม กลัวไปทำไม รักก็เช่นนั่นเอง โกรธก็เช่นนั่นเอง เกลียดก็เช่นนั่นเอง กลัวก็เช่นนั่นเอง ไม่มีอะไรพ้นไปจากความเปลี่ยนแปลง มันจะต้องเป็นอย่างนี้ เช่นนี้ แล้วทำไมเราไม่ทำใจของเราให้อยู่ตรงกลางว่างจากการยึดมั่นถือมั่น จิตนั้นจะได้ไม่ต้องเป็นทุกข์ ได้ใช้ประโยชน์จากทุกสิ่งตามที่ควรใช้

นอกจากนี้ **เมื่อจิตว่างก็จะมีความรู้สึกพร้อมที่จะแก่ จะเจ็บ และจะตายได้โดยไม่เป็นทุกข์ ไม่ได้** เรียกร้องเชื้อเชิญให้มันมาหา แต่เมื่อแก่ก็ไม่เห็นจะต้องทุกข์ เพราะแก่ เมื่อเจ็บก็ไม่เห็นจะต้องทุกข์เพราะเจ็บ ถึงคราวตายก็ตายโดยไม่ต้องทุกข์ เป็นการตายด้วยความสงบเย็น ไม่ทุกข์ร้อนทรมานทรมาย แม้จะเป็นความตายเหมือนกันแต่ผลของมันให้ความรู้สึกแตกต่างกันมาก ทั้งแก่ตัวผู้ตายเอง และแก่ญาติมิตรที่อยู่รายรอบ

ถ้าหากว่าสามารถมองเห็นเพชรในหัวคางคกและนำเพชรออกมาได้ ก็แน่นอนที่สุดว่าจิตนั้นจะว่าง สงบเย็น **มองเห็นว่าทุกสิ่งไม่มีอะไรนำเอานำเป็นเลสส์ทุกอย่าง** ได้ก็มีค่าเท่ากับเสีย สุขก็มีค่าเท่ากับทุกข์ ถ้าไม่มีค่าเท่ากับขาดทุน เพราะมันมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นตลอดเวลา การมองเห็นอนิจจังจึงให้ประโยชน์มาก

อีกสิ่งหนึ่งที่ดิฉันมองเห็นก็คือว่า **มันให้กำลังใจแก่ใจของเราเอง** สมมุติว่าเรากำลังอยู่ในความสับสนหรือเผชิญกับความเจ็บไข้ที่หนักหนาสาหัส มีอันตรายอย่างหนึ่งอย่างใดก็ตาม แต่เมื่อเรามองเห็นความเป็นอนิจจังขึ้นมา มันก็จะเป็นการกำลังใจให้เราคิดว่า จะต้องมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น มันจะไม่เป็นอย่างนี้ตลอดไป ถ้าหากว่าได้แก้ไขเหตุปัจจัยให้ถูกต้องก็จะแก้ไขเหตุการณ์ไปได้ตามกฎอิทัปปัจจยตา

เมื่อยอมรับกฎของธรรมชาติ ที่เคยคิดว่าจะนำเอานำเป็นก็จะจางคลาย กลับมีความรู้สึกที่ **ไม่เห็นมีอะไรนำเอานำเป็นเลสส์ทุกอย่าง** มีเพียงการพยายามทำหน้าที่ให้ดีที่สุด ให้สมกับความเป็นมนุษย์

ประโยชน์ของเก้าอี้ มีกี่ต่อเมื่อมันว่าง

ถ้าผู้ใดสามารถมองเห็นได้ว่า **ธรรมะคือหน้าที่** ทำหน้าที่ของเราให้ดีที่สุดที่จะทำได้อยู่เสมอ ไม่ว่าจะอยู่ในหน้าที่ใด เป็นสามี ภรรยา เป็นแพทย์ พยาบาล ครูอาจารย์ กรรมกร ผู้บริหาร ทุกคนทำหน้าที่นั้นๆ ให้ดีที่สุด ก็จะได้เป็นมนุษย์สุญ คือ มนุษย์สุญญตา นั่นเอง

มนุษย์สุญญตา ก็คือ มนุษย์ว่าง ผู้ว่างจากความเอา ความเป็น มีความอึด ความสำเร็จ ความพ้อ เมื่อถึงความหยุดได้ ก็คือความเป็น มนุษย์สุญ สุญจากความยึดมั่นถือมั่นในสิ่งที่คิดว่าเป็นตัวฉันและของฉัน

สิ่งที่ฉันพูดในวันนี้ ไม่ใช่แก่งัดพูด หรือว่าได้ชื่อว่าเป็นลูกศิษย์ เจ้าประคุณท่านอาจารย์สวนโมกข์ก็ต้องพูดถึงความว่าง แต่ว่าได้มองเห็นจริงๆ ว่า ถ้าเราทำจิตให้ว่างจากความยึดมั่นถือมั่นในตัวตนได้ในขณะใด ขณะนั้นจิตเป็นสุข เป็นจิตที่ว่างจากความทุกข์ แต่ในขณะใดที่เกิดความมีดมัวขึ้นในจิต ว่าจะต้องเอาอย่างนี้ให้ได้ จะต้องถูกต้องตามอัตราของฉัน ตามมาตรฐาน ตามธรรมเนียม ตามหลักเกณฑ์ของฉัน ขณะนั้นทุกๆ ที่เป็นการทำความดีก็ทุกข์ เพราะแต่ละคนเขาก็มีมาตรฐาน มีหลักเกณฑ์ มีทฤษฎีอะไรของเขาเหมือนกัน เพราะฉะนั้น จงทำงานทุกอย่างโดยไม่เอา “ฉัน” เข้าไปเกี่ยว เอามันไปวางไว้ที่ไหนสักแห่ง มีแต่หน้าที่ ๆ แล้วจะเป็นสุขอย่างยิ่งในการทำงาน

ดิฉันเองก็ยังทำได้เพียงขณะหนึ่งๆ เท่านั้น ยังไม่สามารถจะว่างได้ตลอดไป จึงขอให้อธิว่าเป็นการนำความรู้สึก ประสบการณ์ของผู้เริ่มเดินไปในหนทางธรรมมาเล่าสู่กันฟัง ขอได้โปรดลองนำไปใคร่ครวญดู หรืออาจแสวงหาวิธีการอื่นที่จะทำให้เกิดความว่างขึ้นในจิตโดยประการใดประการหนึ่ง มาปฏิบัติเพื่อนำความสุขสงบเย็น มาสู่ชีวิตของท่าน.

ขอขอบพระคุณ

โบนี่ มาร์ติน

(เกือบจะ) โชคร้ายที่เกิดมารวย

เขียนโดย

โทมัส หลุยส์ โอลิเวอร์

แปลโดย

สว่างวัน ไตรเจริญวิวัฒน์

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : ๒๕๕๒

ราคาเล่มละ ๗๕ บาท (รวมค่าส่ง) สั่งซื้อได้ที่

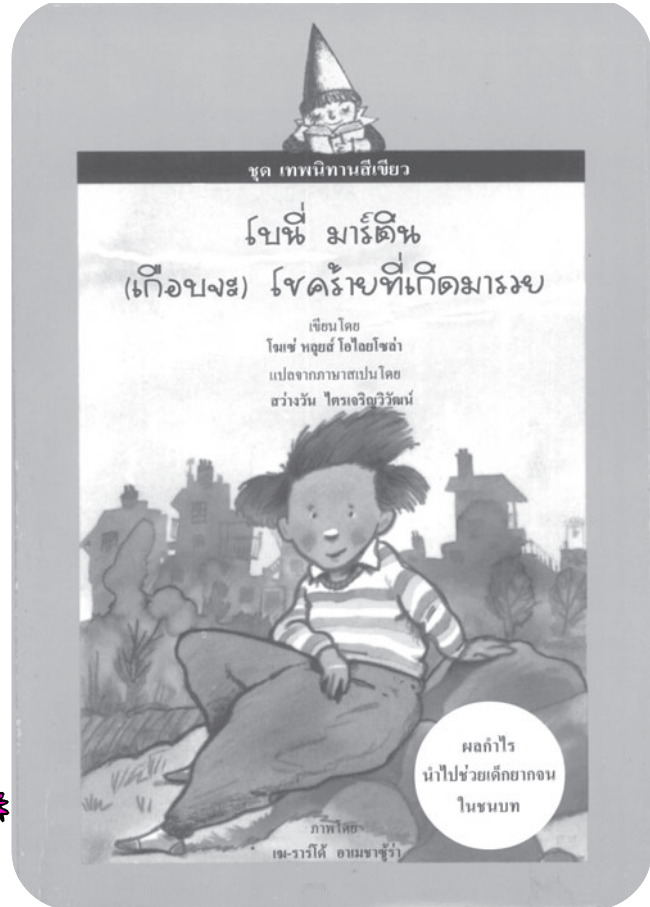
ธรรมทัศน์สมาคม ๖๗/๕๐ ถ.นวมินทร์

คลองกุ่ม บึงกุ่ม กทม. ๑๐๒๔๐

ส่งจ่าย ปท.คลองกุ่ม

ผลกำไรจะนำไปช่วยเหลือยากจนในชนบท

เริ่มลงในฉบับที่ ๕๑

ถัดปดาร์ต่อมา รถบรรทุกคันหนึ่งบรรทุกเตาอบไฟฟ้าแล่นเข้ามาในหมู่บ้าน ส่วนพ่อของโบนี่เดินทางมาด้วยเครื่องบินส่วนตัวพร้อมกับสุนัขตัวหนึ่ง มันเป็นสุนัขพันธุ์คอลลี สีครีมเข้มๆ แต้มสีดำกระจายทั่วตัว

“นี่มันตัวอะไรกัน” โบนี่ มาร์ติน ถามด้วยน้ำเสียงเกือบจะดุถูก

“ก็หมาโง่ละลูก” พ่อตอบ “มันชื่อตรอย”

ความรู้สึกดูเหมือนมันอยู่ได้ไม่นาน เพราะสุนัขน้อยทำท่าเป็นๆ ตลก ๆ นี่ยังไม่พูดถึงความตื่นเต็นของการได้รับเตาอบใหม่ซึ่งทำให้โบนี่ใส่ใจอยู่กับเตาอบทั้งวัน

แม้ว่าตรอยจะรื้อเสื้อผ้าของเด็กทารกที่กำลังจะเกิดสู้กับไก่ โจมตีหมู อีและฉี่ในที่ที่ไม่ควร กัดทิ้งต้นเจราเนียมที่ระเบียง แต่ตรอยก็แสดงความสำนึกผิดเมื่อถูกดุ โบนี่สังเกตเห็นเช่นนั้นจึงคิดว่าน่าจะเป็นเพื่อนกันได้

“ลูกรัก” พ่อเอ่ยขึ้น “หมาตัวนี้ไม่ใช่สำหรับลูก แต่พ่อให้ลูกยกเป็นของขวัญให้กลาร่าต่างหาก”

“ให้คนง่่ายังงั้นนะเธอ ไม่มีวันหรอก ต่อให้ลูกเข้าอ้วนอนก็ตาม” โบนี่ประกาศอย่างพยายามรวบรวมความโกรธแค้นทั้งหมดที่มี

ใครก็ตามในหมู่บ้านที่เห็นตรียอยต่างพากันหลงใหลมัน ไม่มีใครเคยเห็นสุนัขที่น่ารักและอัธยาศัยดีอย่างนี้มาก่อน

เมื่อกลาร่าเห็นตรียอย (จากระยะไกล เพราะไม่ยอมเฉียดกรายเข้าไปใกล้โบนี่) ก็ยื่นอ้าปากค้าง เห็นได้ชัดเลยว่า กลาร่าหลงเสน่ห์ของตรียอยเข้าแล้ว

กลาร่าทนได้แค่สามวันเท่านั้น พอวันที่สี่ก็ค่อยๆ เขียบเข้าไปใกล้โบนี่ด้วยท่าที่เอียงอายเข้ากันดีกับบุคลิกของเธอ สาวน้อยพุดวา

“โบนี่ เธอจะยกโทษสิ่งที่ฉันพูดไปได้ไหม ลุงเอร์เนสได้อธิบายให้ฉันเข้าใจแล้วว่า เธอทำสิ่งที่ดีที่สุดแล้วสำหรับกานีสที่น่าสงสาร”

โบนี่ตัวแข็งทื่อด้วยความอัศจรรย์ใจ

เมื่อเด็กหญิงชายขนมเปรูเนียส์ให้กับชาวต่างชาติ กลาร่าจะหน้าแดงเอียงอายซึ่งดูเข้ากันได้ดีกับเด็กหญิงน้อยๆ คนนี้ ขณะที่พุดนี่กลาร่ายิ่งหน้าแดงกว่าตอนชายขนมอีก เมื่อถามโบนี่ว่า

“เธอจะยกโทษให้ฉันไหม”

“น...แน่นอน” โบนี่อึกอัก

ราวกับว่าเพิ่งจะสังเกตเห็นว่าตรียอยอยู่ตรงนั้นด้วย
กลาร่าอุทานว่า “อื้อย ! หมานี่นา เธอไปเอามาจากไหน
เธอ”

เด็กหญิงไม่ได้รอคำตอบ เธอทำบางสิ่งที่มีแต่
ตัวเธอเองที่จะรู้ว่าต้องทำอะไรกับตรียอย แล้วมันก็

ตอบด้วยเสียงคราง
หึ่งๆ ซึ่งแสดงความ
รักใคร่อย่างแท้จริง

ห้านาทีหลังจาก
ที่กลาร่าเล่นกับตรียอย
กามีโล่ซึ่งเดินผ่าน
มาพอดี พูดกับโบนี่ว่า

“ไอ้น้องชาย
ตอนนี้แกไม่เหลือ
แม่แต่หมาแล้วสิ”

“ไม่เป็นไร
หรอก” โบนี่ตัดสินใจ
ว่าจะเป็นคนดี จึงบอก
กับกลาร่าว่า “หมาตัวนี้
สำหรับเธอ”

“สำหรับฉันนะเธอ” กลาร่าตีใจจนเนื้อเต้น เธอ
กระโดดกอดโบนี่อย่างลึ้มตัวและหอมแก้มเด็กชาย
พอดีใหญ่ต่อหน้าผู้คนที่เดินอยู่ในจัตุรัส
โบนี่เอามือป้ายหน้าอย่างโกรธๆ พร้อมกับ
พูดว่า

“อย่ามาจู่ฉันนะ มันเซยสุดๆ”

บทส่งท้าย

เตาอบไฟฟ้าทำงานดีจริงๆ จนกระทั่งต้องซื้อ
เพิ่มอีกเตาหนึ่ง เพราะเครื่องเดียวผลิตขนมไม่พอขาย
คุณป้าอังกูสเตียสต้องจ้างบรรดาแม่บ้านมาช่วยทำ
ขนมเพิ่ม

วันหนึ่ง พ่อของโบนีพูดขึ้นว่า

“พรุ่งนี้ฉันจะไปประเทศญี่ปุ่น คนที่นั่นชอบ
กินขนมหวานมากเลย พวกคุณอยากให้นำขนมไป
ลองขายดูไหมครับ”

“ดีสิ” บรรดาหุ่นส่วนตบตกลง พร้อมกับ
ให้ขนมเปรูนี้ยัสไปเป็นตัวอย่างหลายกล่อง

“พ่อต้องระวังอย่าทำขนมหายนะครับ” โบนี
เตือน

“ไม่ต้องห่วง” พ่อยืนยันแล้วหันไปถามกามีโล่
ว่า “ไปด้วยกันไหม”

“ไปไหนครับ” เด็กหนุ่มถาม

“ไปญี่ปุ่นไง บินไปกับเครื่องบินของฉัน ไหน
ว่าเธออยากเป็นนักบินไม่ใช่หรือ จะได้คุ้นเคยกับการ
บิน เธอจะไปที่ห้องนักบินก็ได้นะ”

“อย่ามาแหกตากันหน่อยเลย” กามิลโลตื่นตื่น ดีใจจนไม่รู้ตัวว่าหลุดคำพูดอะไรออกไป

“หนุ่มน้อย” มานูเอลเตือน “บนเครื่องบินของฉันห้ามพูดคำหยาบนะ ถ้าเธออยากไปด้วยคงรู้ว่าจะต้องทำอะไร”

“ครับ แล้วแต่คุณจะสั่งครับ” กามิลโลพิมพ์พาทบจะเป็นลมไปด้วยความตื่นตื่น

มานูเอลคาดการณ์ได้ถูกต้องเหมือนทุกครั้ง ขนมหุ่นยนต์ประสบความสำเร็จมากมายในประเทศญี่ปุ่น ไม่มีทางอื่นนอกจากจะต้องสร้างโรงงานที่มีเตาอบจำนวนมาก

“ฉันว่าที่อเมริกาก็ต้องชอบขนมหุ่นเหมือนกัน” พ่อเสริม “เราน่าจะลองไปขายที่โน่นดูนะ”

“พ่อระวังหน่อยนะครับ” โบนี่เตือน “อย่าให้เราไปเกี่ยวข้องกับเรื่องยุ่งๆ ของพ่อ ยังจำที่พ่อทำธุรกิจเจ๊งได้ไหมครับ ตอนนี้องค์พ่อต้องรับผิดชอบอะไรเยอะขึ้นแล้วนะ”

ที่พูดอย่างนี้เพราะแม่ของโบนี่คลอดบุตรแล้ว และได้ผ่าแฝดด้วย เป็นชายหนึ่งหญิงหนึ่ง ซึ่งหน้าตาคล้ายโบนี่ทั้งคู่ โบนี่จึงเป็นพ่ออุปถัมภ์ตอนทำพิธีรับศีลล้างบาป เลื่อนสเว็ตเตอร์ที่ถักเตรียมไว้ไม่ให้พอ

ลูเซียและกลาราจึงต้องรีบถักเสื้ออย่างเร่งด่วน พอเด็กหญิงทั้งสองถักเสื้อเสร็จก็ทำหน้าที่ร้อยอก เป็นเรื่องสิ้นหวังจริงๆ แต่ถ้าโบนี่ตีตรอย กลาราก็จะทะเลาะกับโบนี่อย่างดุเดือดจนเด็กชายขยาด

ฤดูใบไม้ร่วงมาถึง ทุกคนกลับไปเรียนหนังสืออย่างกระตือรือร้น สาเหตุหนึ่งก็คือ การได้กลับไปพบคุณครูอาลีเซีย ซึ่งนับวันจะสาวขึ้น สวยขึ้น และน่ารักมากกว่าเดิม

“แล้วมอเตอร์ไซค์ของคุณล่ะ” โบนี่ถามคำถามแรกด้วยน้ำเสียงค่อนข้างคุกคาม เมื่อเด็กชายเห็นคุณครูมาถึงโรงเรียนด้วยรถประจำทาง

“ตอนนี้ครูขี่มอเตอร์ไซค์ไม่ได้แล้วละ” คุณครูอาลีเซียตอบหน้าแดง

“อ้าว! แต่ครูไม่ได้ประกาศไว้หรือครับว่า จะทำแต่สิ่งที่ตนเองต้องการ” โบนี่ดึง

“ใช่จ๊ะ” คุณครูมีท่าทีเสียใจ “แต่ครูกำลังจะมีน้อง ครูจะมีลูกนะ”

“แล้วคนเดียวหรือสามคนล่ะครับ ที่หมู่บ้านนี้ไม่มีใครรู้หรอก มันร้ายกาจจริง” โบนี่พูดปลงๆ

โบนี่ก็พูดไปอย่างนั้นเองเพราะเขารู้สึกหลงรักหมู่บ้านนี้แล้วเต็มหัวใจ เด็กชายรู้สึกที่สถานที่แห่งนี้

งดงามอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน มานูเอลทำเป็นไม่รู้ไม่
ชี้กับเงินเป็นล้าน ที่หมดไปกับการทำทางเดินเท้าใหม่
วางระบบไฟฟ้า ตัดถนน นอกจากนี้ เมื่อทุกคน
มีรายได้มากขึ้นจากการสร้างโรงงานเปรูนิยัส ต่างพา
กันตกแต่งบ้านทาสีบ้านใหม่ให้ชาวเอี่ยมอ่องทั้งภายใน
นอกและภายใน

สิ่งที่เลวร้ายเพียงประการเดียว เห็นจะเป็นว่า
หลังกลับจากการขายเปรูนิยัสที่ประเทศญี่ปุ่น กามีโล่
เห็นว่าการไปขายขนมที่ ‘ลา เปญา เด ฟรานเซีย’
เป็นเรื่องเสียเวลา ตรงกันข้าม โบนี่กลับหวนหัวลึกถึง
ยามบ่ายในฤดูร้อนขณะที่พวกเขาเดินลงจากยอดเขา
มาตามเส้นทางลาดเลียบแม่น้ำ

เมื่อโรงงานสร้างเสร็จ ลุงเอิร์นเนสโต้พูดว่า
“ลุงไม่ชอบเรื่องยุ่งยาก พวกเขาจะไปขายขนม
ไกลถึงประเทศญี่ปุ่นหรือจีนก็ช่าง แต่ลุงจะไปขาย
แถว ๆ ที่ลาของลุงเดินทางไปถึงเท่านั้น”

และก็เป็นเช่นนั้น ลาของลุงจะบรรทุกขนมไป
ขายตามบ้านต่างๆ ในหมู่บ้าน ‘ลาส บาดวยกัส’ และ
หมู่บ้านใกล้เคียง

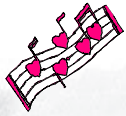
โบนี่ มาร์ติน ตามลุงเอิร์นเนสโต้ไปขายขนม
บางครั้ง และบางทีก็เดินทางด้วยเครื่องบินไปกับพ่อ
ยังประเทศต่างๆ ที่ห่างไกล สรุปลงแล้วโบนี่ชอบทั้ง
สองแบบ

คุณหมอนาเกวราเขียนหนังสือเล่มหนึ่งให้ชื่อว่า
“โบนี่ มาร์ติน (เกือบจะ)โชคร้ายที่เกิดมารวย...”
และขึ้นเรื่องว่า “วันที่โบนี่ มาร์ติน ได้รับสลอตแมชชีน
เป็นของขวัญ ทำให้โบนี่กลายเป็นเด็กที่มีชื่อเสียง
โด่งดังที่สุดในโรงเรียน...”

จบ.

งนกร ซบจากทงไฟร

งน งนล่งคลอแ่่วแ่วค ร็อง
ท่งท นอง คล้าคลอซอ งนนวน
ลมไ่ รงว ลงวไล้ จ บกบาน
อดปร านทรง รไร นไฟรทง
กร ท่อมทบกบแ่นวไฟร นป่ากว้าง
นหนทาทดคด ดงวแทบ ลงวหลง
บงงาม.. บงบงนแล มนคง
น ค้บลงแ่งนบ ขา งาพนา
แอบซ่อนกาจ องบองคอไม้ดอก
แ่งมกลบออกน น ค้างกลาง วนา
ปีกฉ อพรสมแ่ แต่้มแล้วแรมลา
ทงงผ่านมาลมความนวนแล้วผ่าน ลง

หากวนนคอรันท ดรปาด จป
จนถ้อง กบ จไว้ไม่ ปิด ผง
กลางนบ ขาแ นไกล กน ดร ดง
จ ล่วง ลงผ่าน ช้าไป นวารวน

พอหงดพรกษาศรกกพร
คนชวตจต จ ทมไฟฝัน

ธรรมาธวาทฉากนลากอนนถ์
ลวัน นอนอ่อนหวานบนดาลัย จ

คอ บไม้หนง บ นป่ากว้าง
ปลว ครังคร้างอง่างไม่รัจ ोजไนน
ชื่อนความหมายนลาจนลากจาก ช้า จ
กนกว่า ดรดาอดด นท นาว์

พอนนหนงตบพร้อมจ่อมหาญกล้า
คอ วลาแห่งความจรตงความ ขลา
แล้วอ ล่าป่าไพร น จร
พอม่ง ช้าร่วม บคมอดมการณ์

ห้องกลางแดง

เธอหวังสิ่งใดในโลกหล้า
เธอจึงกล้าพลีกายไม่หน่ายหนี
เพื่อแลกสิ่งอยากได้อะไรจะมี
เจ้า"เงิน"นี้ จึงมีค่ากว่าตัวเธอ

หัวใจแกร่ง

ด้วยดีอย่างดำ

โลดแล่นไปในสังคมที่ตรมโศก
มีทั้งโรคทั้งภัยอยู่เสมอ
จงหยุดคิดสักนิดก่อนปรนเปรอ
สิ่งบ้ำเรามีใช่สุขที่แท้จริง...

-ฟากฝั่งฝัน-

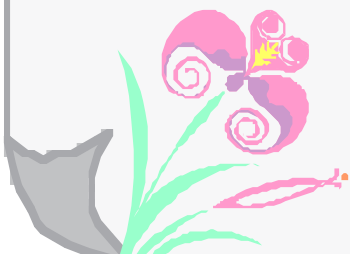
ที่นี่...ไม่มีเรื่องว่าง

◆ ทายโง่ บ้างแล้วนะ

○ เพื่อนต่างวัย

“น้อย ปีนี้อายุเท่าไรแล้ว”

พ่อท่านสมณะโพธิรักษ์ตามชาย
ผมสั้นสีดอกเลา ที่นั่งฟังธรรมอยู่
แถวหน้า “สอง” เขายิ้มอย่าง
เบิกบานพร้อมทั้งชูสองนิ้วยืนยัน
คำตอบ

น้อย มาอยู่ละแวกพุทธสถานสันตติโศกตั้งแต่อายุ ๒๕ ปี เป็นเวลา ๒๓ ปีที่เขาเดินเข้าออกในบริเวณนี้ราวกับที่นั่นคือบ้าน น้อยยกมือไหว้ทักทายทุกคนที่สัมผัสได้ว่ามีไมตรีกับเขา บางครั้งเขาขึ้นอยู่ในแถวของนักเรียนพุทธธรรม ซึ่งเรียกเขาว่า *ลุงน้อย* ตั้งแต่เด็กเล็กๆ ไปจนถึงบรูษวัยใกล้เจ็บลิบฤดูฝนซึ่งเป็นอดีตรองนายกรัฐมนตรีคือเพื่อน

น้อย ทักทายพลตรีจำลอง ศรีเมือง ด้วยรอยยิ้มขณะพนมมือและเรียกชื่อผู้ที่อยู่ตรงหน้า “จำลอง!” น้อยได้รับการไหว้ตอบพร้อมรอยยิ้มเช่นกัน

○ ไม่ใช่ญาติก็คือญาติ

เมื่อแม่ซึ่งเคยดูแลจากไป น้อย เริ่มซึม ร่างกายอ่อนล้า ระบบขับถ่ายเริ่มรวน ญาติธรรมที่พบเหตุก็พากันช่วยเหลือ บ่อยครั้งที่น้อยฝากผลงานไว้ที่ได้ดูแลบริษัทฟ้อภัยและบริเวณใกล้เคียง ชาวฟ้อภัยจัดการชำระล้างให้เรียบร้อย *ที่ทุเรียน* เอาภาระเผ่าดูแลจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิตมาเขียน

๕ กรกฎาคม ๒๕๔๕ เวลาประมาณบ่ายโมง ญาตินอกทะเบียงกุ๊กจ๊วยจัดการร่างไว้วิญญาณของน้อย พ่อท่านบัญญัติฯการเอง นับเป็นครั้งแรกที่โลงทองลายเทพพนมใหม่เอี่ยมใบนี้ได้ใช้รองรับร่างของบรูษอรามณ์ดี *เทพพนมย์ อักษรศรี*

○ เอ็นโดรฟิน

คำวันนั้น พ่อท่านฯแสดงธรรมท่ามกลางผู้ฟังหลากหลายวัย ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนสามัญศึกษาซึ่งจงแหวน้ำ ท่านกล่าวชมว่า น้อยเป็นคนจิตใจดี มีความอ่อนน้อมถ่อมตน และสนใจใฝ่ธรรม แม้สมองจะมีความบกพร่อง แต่จิตวิญญาณของเขานั้นน่าชื่นชม โดยเฉพาะความเป็นคนอารมณดี จึงเป็นที่รักของผู้พบเห็น

เรื่อง จิตเบิกบาน เป็นประเด็นหนึ่งของการแสดงธรรมในคืนนั้น ท่านกล่าวว่า เมื่อจิตแจ่มใสร่างกายจะหลั่งสารเอ็นโดรฟิน (endorphin) ทำให้เกิดความสดชื่น ขณะบรรยายธรรม ท่านจาม พืด พืด เด็กๆ พากันหัวเราะ จามครั้งหนึ่งเด็กๆ ก็หัวเราะกันครั้งหนึ่ง ท่านถามว่า “ทำไมต้องหัวเราะเวลาอาตมาจาม” เด็กๆ ตอบว่า “เรียกเอ็นโดรฟิน” บรรยายกาศในงานอบอวลไปด้วยรอยยิ้มและเสียงหัวเราะของเด็กๆ เป็นการแสดงธรรมแบบสาระบันเทิง

ที่จริง ณ สถานที่นั้น มีศพของตำรวจผู้หนึ่งตั้งอยู่ก่อน แต่เวลาสิบโมงเช้ามีการย้ายออกไปที่วัดใกล้ๆ พุทธสถานโดยความประสงค์ของเพื่อนฯ ผู้ตายพ่อท่านฯ กล่าวเชิงเข้าว่า “สงสัยน้อยบอกว่า เธอจงออกไป

ฉันจะเข้ามา” เหตุปัจจัยที่ลงตัวทำให้งานพิธีที่เรียบง่ายเป็นไปอย่างราบรื่น

○ สลายร่าง

ยามสายของวันที่ ๗ กรกฎาคม พ่อท่านฯ แสดงธรรมตามปกติ ท่านยกเรื่องของน้อยเป็นอุทาหรณ์ของการพึงเจ็บ พึ่งตายแห่งชาวชุมชนอาริยะ

ราวบ่ายสองโมง ที่ปฐมอโศก พ่อท่านเดินอย่างสงบนำหน้าสมณะและพระ ๑๒ รูป ตามด้วยนักบวชชาย หญิง พร้อมทั้งญาติธรรมทั้งจากกรุงเทพฯ และนครปฐม ภาพที่น่าเอ็นดูชวนให้ประทับใจในขบวนนี้

คือ นักเรียนตัวน้อยๆ ในชุดสีน้ำเงินเดินเท้าเปล่าอย่าง
สำรวมรอบเมรุ

ก่อนที่ร่างของน้อย จะได้รับการเผา พ่อท่าน
บรรยายธรรมบนเมรุ ความโดยสรุปว่า ความแตกต่าง
ระหว่างคนสองดีกับคนบกพร่องทางสมองนั้นมีความ
ชัดเจนเป็นธรรมดา แต่ในความต่างต่างนั้นไม่มี
ช่องว่างสำหรับความสัมพันธ์ ณ ดินแดนแห่งนี้
อย่างไรก็ตาม ท่านย้ำเสมอว่า ในที่สุดบุคคลมีกรรม
เป็นของของตน

พลตรีจำลอง ศรีเมือง กล่าวท่ามกลางผู้มาร่วม
งานว่า “เมื่อทราบข่าว ผมตั้งใจเลยว่าต้องมาเผา *น้อย*
ทุกๆ ที่ที่ไม่มีใครเชิญ เขาเป็นเหมือนเพื่อนของผ
งานของผู้มีชื่อเสียงต่างๆ บางครั้งผมไปโดยจำเป
ไม่เต็มใจนัก บางคนไม่มีความดีพอที่ผมจะไปร่วมงาน
แต่สำหรับ *น้อย* ผมมาด้วยความเต็มใจ...”

**มีใครสักเท่าไรในโลกนี้ที่อยู่และตาย
ท่ามกลางความอาทรของหมู่มิตร คนที่ *รวยสั้น* หรือ
ฉลาดล้ำ จะสัมผัสความอบอุ่นอย่างจริงใจได้ถึง
ครั้งหนึ่งที่ *น้อย* ได้รับไหม?**

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕

คุณครูในดวงใจ

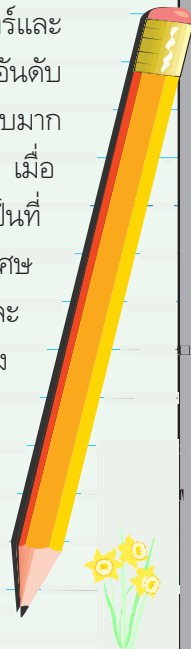
○ ฆาธา

คุณครูในดวงใจคือ **อาจารย์ประภากร ทีโพนทัน** อาจารย์สอนวิชาเคมีโรงเรียนสารคามพิทยาคม ผมรู้จักอาจารย์ตอนอยู่มัธยมปีที่ ๖ อาจารย์เป็นครูสอนเคมีที่เก่งมาก อาจารย์จบปริญญาโท สาขาวิชาเคมีที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และทำงานวิจัยประกอบไปด้วย ท่านทำงานวิจัยเกี่ยวกับมะระขี้นก จนได้รางวัลอันดับ ๑ ของประเทศ เวลาอยู่ในห้องเรียนอาจารย์จะตั้งใจสอนทดลองซึ่งผมชอบมากให้นักเรียนวางแผนทดลองตลอดจนสรุปผลและหาความรู้ภูมิปรายกันเอง เมื่อนักเรียนทำผิด อาจารย์ก็จะแก้ไขโดยไม่เคียดว่าสักคำ ให้กำลังใจและเป็นที่ยอมรับกับนักเรียนทุกคนได้เป็นอย่างดี อาจารย์ไม่เคยเก็บเงินจากการสอนพิเศษ ถ้านักเรียนคนใดหรือกลุ่มไหนมีปัญหาที่มักจะปรึกษาอาจารย์ประภากร และมักจะได้ทางออกดี ๆ เสมอ แต่ตอนนี้อาจารย์เสียชีวิตแล้วจากอุบัติเหตุทางรถยนต์ หลังจากไปรับโลงและเกียรติบัตรรางวัลงานวิจัยของท่านเอง แต่อาจารย์ก็จะยังอยู่ในใจของผมและศิษย์ของท่านทุกคนตลอดไป

นายวันชัย ดอนโคตรจันทร์

คณะสัตวแพทยศาสตร์

คุณครูที่ข้าพเจ้าประทับใจท่านแรกคือ **อาจารย์อมร ชื่นชม** ข้าพเจ้ามีความสุขมากที่ได้มีอาจารย์อมรเป็นที่ปรึกษา เพราะท่านเป็นคนที่สอนสนุก คุยสนุกทุกเรื่อง เมื่อพวกเราทำไม่ได้ในเรื่องอะไรก็ตาม ท่านจะแนะนำสั่งสอนพวกเราเสมอ **ที่ข้าพเจ้าประทับใจมากก็คือ เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา ท่านก็มาหาถึงที่บ้าน มาถามมาคุยว่าเป็นอะไรไป ข้าพเจ้าไม่เคยคิดว่าท่านจะใส่ใจนักเรียนมากถึงเพียงนี้** (โรงเรียนนครบุรี) ข้าพเจ้ารักและเคารพท่านมากไม่ว่าข้าพเจ้าจะไปเรียนที่โรงเรียนไหนก็ตาม

ท่านที่ ๒ คือ **อาจารย์สุวรรณ จันทรมณฑกุล** เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโรงเรียนบุญวัฒนา ๔-๖/๑๒ ระดับมัธยมปลาย ข้าพเจ้ามีอาจารย์ที่ปรึกษาเพียงท่านเดียวตลอดปีการศึกษา ท่านเป็นที่ปรึกษาที่ดี โดยเฉพาะในเรื่องการเรียน การสอบเข้าหรือขอโควต้าต่างๆ ข้าพเจ้าและเพื่อนๆ ทุกคนได้รับแรงกระตุ้นจากท่านมากในเรื่องของการอ่านหนังสือ ซึ่งก่อนข้าพเจ้าจะมาที่จุฬานี้ ท่านได้แนะนำสิ่งต่างๆ มากมายถึงการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ซึ่งข้าพเจ้ารักและเคารพท่านมาก

น.ส.นฤมล พรหมภูวัลย์
คณะนิติศาสตร์

อาจารย์รัช เอกปิยะกุล เป็นอาจารย์สอนวอลเลย์บอล ท่านมีบุคลิกที่อบอุ่นมาก ซึ่งเป็นสิ่งแรกที่ดิฉันประทับใจ แนนอนที่สุดค่ะว่า หน้าที่ของอาจารย์คือ ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้นักเรียน แต่ดิฉันคิดว่าสิ่งสำคัญที่สุดคือ การประสิทธิ์ประสาทความสมบูรณ์และความพร้อมในการดำรงชีวิตในวันข้างหน้าให้เด็ก อาจารย์รัชท่านมีคุณสมบัติทั้งสองครบถ้วน

ดิฉันไม่ทราบว่ามีใครมองท่านในแบบใด และมองในมุมใดของท่าน แต่ที่ดิฉันทราบและแน่ใจที่สุดชีวิตคือ ท่านเป็นคนดี ฮีโร่ และผู้ให้ที่ประเสริฐที่สุด ดิฉันเรียกท่านว่า“พ่อ”ได้อย่างไม่ตะขิดตะขวงใจเลย เพราะท่านมีคุณสมบัติพร้อมถ้วน ดิฉันชะอีกที่บางครั้งก็ยังไม่แน่ใจว่า มีคุณสมบัติพอที่จะเป็นลูกของท่านหรือเปล่า

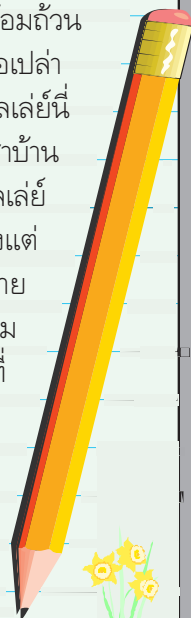
ท่านดูแลนักเรียนทุกคนตามกำลังของท่าน ที่สำคัญคือนักกีฬาวอลเลย์บอลนี่ ถือเป็นหน้าที่โดยตรงของท่านที่ต้องรับผิดชอบ ท่านเสียสละเงินส่วนตัวเช่าบ้านให้นักกีฬาอยู่ ซ่อมนักกีฬาหามรุ่งหามค่ำ ด้วยเหตุที่ท่านเป็นอาจารย์สอนวอลเลย์บอล ซ้อมตอนตีห้าครึ่ง แล้วก็กลับบ้านเตรียมตัวมาเรียน ตอนเย็นก็ซ้อมตั้งแต่ห้าโมงครึ่งถึงสองทุ่ม แต่เชื่อได้เลยว่าไม่เคยมีแวท้อแท้หรือเหนื่อยหน่าย ปรากฏบนหน้าอาจารย์เลย ทุกครั้งที่ดิฉันได้พูดคุยได้พาหน้าตาที่มีความทุกข์ระจายอยู่เต็มหน้า ไปขอคำปรึกษาจากอาจารย์ ดิฉันจะได้รับใบหน้าที่เปี่ยมสุขกลับมาทุกครั้ง

อาจารย์คะ ต่อไปนี้หนูอาจไม่อยู่ให้อาจารย์ต้องบ่นต้องเป็นห่วงแล้ว แต่รับรองได้ว่า อาจารย์ยังอยู่กับหนูตลอดเวลา และจะรักเคารพอาจารย์ตลอดไป หนูไม่ขอสัญญา แต่ขอรับประกันด้วยใจจริงค่ะ

ศิริรัตน์ นาคแสง

Dent. Trat

คุณครูอมรา ปานแก้ว คุณครูผู้หญิงร่างใหญ่ผู้ใจดี สอนภาษาอังกฤษ ภาษาไทย เป็นครูประจำชั้นประถมปีที่ ๖ โรงเรียนวัดสุขเกษม คือครูที่ ข้าพเจ้าประทับใจมาก คุณครูคนนี้น่ารักและเอาใจใส่นักเรียนทุกคนเหมือนลูก สอนทั้งเรื่องเรียนและเรื่องอื่นๆ มีมุขตลก และศิลปะจูงใจให้ใส่ใจในการเรียนสูง คุณครูอมราสนิทกับข้าพเจ้ามาก รู้จักครอบครัวข้าพเจ้าเป็นอย่างดี คอยให้คำปรึกษาในเวลาที่ข้าพเจ้าท้อแท้ ดึงจุดเด่นของข้าพเจ้าออกมาให้ข้าพเจ้ารู้จัก ตัวเองมากขึ้น ทำให้ข้าพเจ้ามั่นใจในตนเอง

แรงบันดาลใจในการเรียนวิศวะ ส่วนหนึ่งมาจากครูอมรา เพราะตอน ปลายมัธยมปีที่ ๖ ครูเคยถามข้าพเจ้าว่าอยากเป็นอะไร ข้าพเจ้าตอบว่าวิศวกร ตอนนั้นไม่คิดและไม่รู้ด้วยว่าเรียนอย่างไร รู้แต่ว่าเทดี แต่ครูช่วยหาข้อมูล พูดเรียกข้าพเจ้าในห้องเรียนว่า “นายช่างนิ่ม” หรือ “ดร.นิ่ม” อยู่เสมอ นอกเหนือจากนั้นครูทำให้ข้าพเจ้าได้รับโล่พระราชทานรองชนะเลิศอันดับ ๒ ในการประกวดมนต์หมู่ทำนองสรภัญญะ ข้าพเจ้าจึงรักคุณครูอมรามาก... คือคือแสงไฟที่นำทางที่ถูกต้องของศิษย์

น.ส.อรณัฐ วงษ์ทองดี
คณะวิศวกรรมศาสตร์

คุณครูในดวงใจของข้าพเจ้าคือ **อาจารย์วันเพ็ญ อินทร์ชัย** สอนอยู่ที่
โรงเรียนสิรินธร จังหวัดสุรินทร์ ท่านเป็นอาจารย์สอนวิชางานบ้านในสมัย
มัธยมต้นของข้าพเจ้า และเป็นอาจารย์ประจำชั้นของข้าพเจ้าด้วย ท่านจะ
คอยสอดส่องดูแลนักเรียนทุกคน หากมีปัญหาท่านก็จะช่วยแก้ไขให้เสมอ
ทั้งเรื่องเรียนและเรื่องอื่นๆ ข้าพเจ้านับถือท่านมาก **ท่านเป็นอาจารย์ที่ใจดี
และสุขุมเยือกเย็น** ข้าพเจ้าประหลาดใจมากเมื่อท่านยังจำทั้งชื่อจริงชื่อเล่น

และนามสกุลของข้าพเจ้าได้ทั้งหมด **ทั้งๆ** ที่

ข้าพเจ้าจบไปหลายปีแล้ว ท่านได้
เสียชีวิตไปอย่างกะทันหัน ทำให้

ลูกศิษย์ทุกคนเศร้าเสียใจมาก แต่

ท่านก็ยังคงอยู่ในใจของข้าพเจ้า

และเพื่อนนักเรียนของข้าพเจ้า

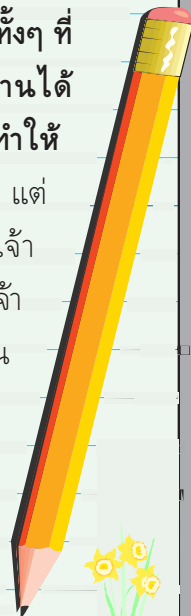
ทุกคน โดยเฉพาะนักเรียน

ชั้นมัธยมปีที่ ๓/๗ โรงเรียน

สิรินธร จังหวัดสุรินทร์

น.ส.จินตนา แถบทอง

โรงเรียนสิรินธร

๑. **อาจารย์ศิริพร บางสุด** อาจารย์แนะแนวโรงเรียนอนุตรดิตถ์

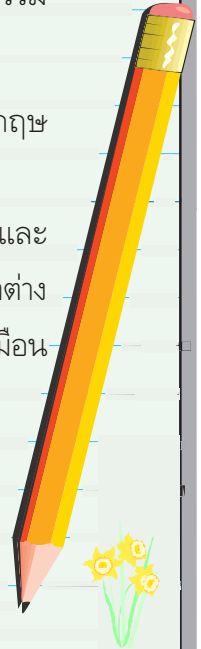
ท่านเป็นอาจารย์ที่ค่อนข้างดุ เวลาเข้าไปหาท่านต้องรีบร้อย แต่ท่านจะหวังดีและช่วยเหลือนักเรียนทุกคน ข้าพเจ้าได้ไปหาท่านบ่อยๆ ตอนมัธยมปีที่ ๖ เพื่อปรึกษาเรื่องเรียนต่อ ท่านก็ให้คำแนะนำหลายอย่าง รวมทั้งให้ข้าพเจ้าสมัครทุนโครงการจุฬาฯ-ชนบท ท่านจะคอยติดตามถามไถ่ตลอด เวลามีปัญหาอะไรก็จะช่วย ไม่ว่าจะเรื่องเรียนหรือกิจกรรมต่างๆ

๒. **อาจารย์ฉันทนา ดวงพัตรา** อาจารย์สอนวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนอนุตรดิตถ์

ท่านเป็นอาจารย์ที่ไม่ดุเลย แต่ค่อนข้างจะคุยเก่ง ข้าพเจ้าและเพื่อนๆ จึงมักเข้าไปคุยด้วย ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเป็นการปรึกษาในปัญหาต่างๆ ทั้งที่เป็นการเรียนและอื่นๆ อาจารย์คุยตลก ทำตัวไม่เห็นห่างเหมือนกับเป็นแม่ของเราคนหนึ่ง นักเรียนทุกคนรักและนับถือท่านมาก

นายอุเทน กล้าอ่อน
จังหวัดอุตรดิตถ์ Dent.

อาจารย์นัฐวรรณ พุสิงห์ โรงเรียนบ้านนาคาย จังหวัดอุบลฯ

อาจารย์สอนวิชาภาษาอังกฤษ รักอาจารย์คนนี้มาก เพราะนอกจากจะเป็นอาจารย์ที่คอยสอนให้ความรู้แก่นักเรียนแล้วยังอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเป็นคนดี อาจารย์จะคอยให้คำปรึกษาและกำลังใจอยู่เสมอถึงแม้ว่าข้าพเจ้าจะจบจากโรงเรียนมา ๑๒ ปีแล้ว แต่ข้าพเจ้าไม่เคยลืมอาจารย์เลย สิ่งประทับใจอาจารย์มากที่สุดคือ อาจารย์ชี้แนะแนวทางในการศึกษาและยังคอยบอกเตือนอยู่เสมอในการปฏิบัติตัวกับสังคม

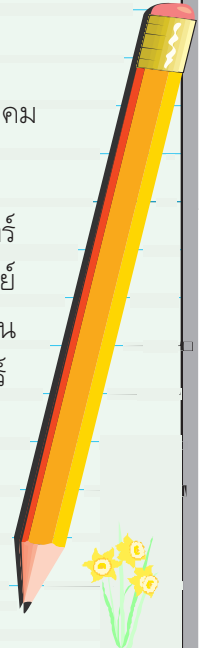

น.ส.วิณัส เข็มขันธุ์
โรงเรียนปทุมพิทยาคม

คุณครูในดวงใจ คือ **อาจารย์มยุรี ศกุนะสิงห์** อาจารย์สอนวิทยาศาสตร์ ภายนอกภาพชีวิตภาพ โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย ท่านจะสอนดีมาก และอาจารย์เป็นคนน่ารักมาก เอาใจใส่และไต่ถามทุกข์สุขกับนักเรียนเป็นประจำ ท่านเป็นอาจารย์ที่ใช้ชีวิตเรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ชอบศึกษาค้นคว้าวิทยาศาสตร์ ที่สำคัญอาจารย์มีความเป็นครูที่ดี อบรมสั่งสอนศิษย์ให้รู้ และห่วงใยลูกศิษย์

น.ส.จิราพร บ่อยังงาท
ร.ร.ร้อยเอ็ดวิทยาลัย

ทำอย่างไร ให้ใจเป็นสุข

❖ อมรา อินโชนานท์

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต
กรมสุขภาพจิต

กินเราทุกคนปรารถนา
ความสุข ถ้าความสุขเป็นวัตถุที่
จับต้องได้ คนเราก็จะพยายาม
กอบโกยเจ้าตัวความสุขเอาไว้ให้
ได้มากที่สุด

ไม่แน่นอนคะ อาจมีการ
แย่งชิงหรือคอร์รัปชั่นความสุข
กันอย่างเอาเป็นเอาตายก็ได้

แต่เพราะความสุขเป็นนามธรรม เป็นเรื่องของจิตใจที่เชื่อว่าจะมีวางขายตามแผงลอย หรือตกหล่นตามท้องถนน ใครต้องการก็สามารถซื้อหาหรือหยิบฉวยเอาได้ง่ายๆ บางครั้งคนมั่งมีร่ำรวยล้นเหลือก็ยังเอาเงินตรามาซื้อความสุขไม่ได้ ดังนั้น ความสุขจึงเป็นสมบัติเฉพาะของคนบางคนที่รู้จักไขว่คว้า แสวงหา และสร้างสรรค์ความสุขให้กับตัวเอง

คนมีความสุขไม่จำเป็นต้องเป็นเศรษฐี

คนมีความสุขไม่จำเป็นต้องเป็นคนเก่งกล้าสามารถ

คนมีความสุขไม่จำเป็นต้องมีการศึกษาสูงๆ

แต่คุณสมบัติของคนที่มีมีความสุข ก็คือคนที่รู้จักทำใจให้เป็นสุขนั่นเอง

หลายท่านคงอยากทราบแล้วสิคะว่า เราจะทำใจให้เป็นสุขได้อย่างไร และบางคนคงอยากถามว่า ถ้าต้องมีชีวิตเร้นแค้น อยู่ท่ามกลางสังคมที่สับสนวุ่นวาย ต้องเผชิญกับความสูญเสียผิดหวัง แล้วจะยังคงทำใจให้เป็นสุขอยู่ได้หรือไม่อย่างนั้นจะผลักดันความรู้สึกหดหู่ เซ็ง เบื่อหน่าย เศร้าหมอง ออกไปจากใจอย่างไรดี

ก็ต้องอ่านกลวิธีสร้างความสุขใจต่อไปนี้ดูนะคะ เพื่อจะช่วยให้คุณมองเห็นช่องทางจุดประกายความสุขให้ชีวิตได้บ้าง

กลวิธีข้อแรก คือเริ่มต้นวันใหม่ด้วยจิตใจที่สดใส มีคนกล่าวว่า ถ้าใครตื่นนอนขึ้นมาด้วยความหงุดหงิด หรือมีเรื่องอะไรที่ทำให้อารมณ์เสียแต่เช้า ก็มักจะเจอเรื่องที่ทำให้อารมณ์บูดไปแทบตลอดทั้งวัน เพราะเมื่ออารมณ์ของคุณพลุ่งพล่านก็จะมีผลทำให้ความคิดอ่านไม่แจ่มใส คุณจะจมปลักอยู่กับเรื่องที่ทำให้คุณงุ่นงันวุ่นไม่มีสมาธิให้แก่อะไรๆ ที่คุณต้องทำในวันนั้น ซึ่งเป็นสาเหตุให้คุณทำอะไรผิดพลาดได้ง่าย

และเมื่อผิดพลาดขึ้นมาก็ยิ่งทำให้คุณร้อนรนและ
หงุดหงิดใจเพิ่มมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น คุณต้องระวังอารมณ์ของคุณหลังจาก
ตื่นนอนในแต่ละวัน พยายามทำให้สดชื่นแจ่มใส
เข้าไป จะใช้เทคนิคบางอย่างเข้าช่วยก็ได้เนาะ เช่น
บางคนอาจเปิดเพลงสนุกๆ ฟังในยามเช้าเพื่อทำให้
รู้สึกกระปรี้กระเปร่าขึ้น บางคนอาจอัมเพลงในระหว่าง
อาบน้ำหรือขณะทำกิจวัตรประจำวัน หรือจะใช้วิธียิ้ม
กับตัวเองในกระจกก็ไม่ว่ากัน บางคนอาจลุกขึ้นมา
ออกกำลังกายยืดเส้นยืดสายเสียหน่อย ออกไป
สูดอากาศบริสุทธิ์ยามเช้า ดูดอกไม้ ฟังเสียงนกกรों

ให้เวลากับตัวเองสักนิดนะคะ เพื่อกระตุ้นจิตใจ
ให้แจ่มใส แล้วก็อย่าลืมบอกตัวเองว่า วันนี้คุณรู้สึก
สดชื่นและมีความสุขเหลือเกิน

*ข้อควรหลีกเลี่ยงคือ อย่าตื่นขึ้นมาพร้อมกับ
เสียงบ่นและหน้าตาที่บูดบึ้งนะคะ เพราะจะกลายเป็น
การทำลายความสุขทั้งของตัวเองและคนใกล้ตัว*

กลวิธีข้อสอง มองให้เห็นสิ่งดีๆ ในเหตุการณ์
ต่างๆ ที่ต้องเผชิญ เช่น ฝนตกเฉาะแฉะก็คิดเสียว่า
ช่วยให้อากาศเย็นชุ่มฉ่ำดี แดดยังไม่ต้องเสียเวลารดน้ำ

ต้นไม้ที่หน้าบ้านอีกด้วย ยืนเบียดกันบนรถเมล์ก็ไม่
ร้อนอบอ้าว รถติดนักก็บอกตัวเองว่าจะได้มีเวลา
ผ่อนคลายอารมณ์ ได้ฟังข่าวฟังเพลงได้นานขึ้น หรือมี
เวลาจ้อกับลูกเมียได้มากขึ้น ถูกเจ้านายตำหนิก้ให้คิด
เสียว่า ช่วยให้เรารู้ข้อบกพร่องของตัวเอง จะได้แก้ไข
เสียใหม่ ถูกแฟนทิ้งก็ให้คิดว่าเป็นประสบการณ์ที่ทำให้
ใจเราเข้มแข็งขึ้น เป็นบทเรียนที่สามารถนำไปใช้เพื่อ
ถนอมความรักครั้งใหม่ในอนาคต

*ถ้าคุณรู้จักมองว่าคุณได้อะไร แทนที่จะมานึกว่า
คุณเสียอะไร ก็จะทำให้อารมณ์ของคุณสงบเยือกเย็น
ใจของคุณก็ยังเป็นสุขอยู่ได้ ไม่กักขังความทุกข์ความ
ร้อนรนเอาไว้ในใจ*

เรื่องเล็ก เรื่องเหลือทนก็กลายเป็นเรื่องทนได้ และ
อารมณ์ขันยังกล่อมเกลາใจของคุณให้เป็นสุข กระตุ้น
ใจของคุณให้ทึ่กึกกัก และมองโลกมีสีสน้ขึ้นด้วย

กลวิธีข้อที่ห้า ทำใจให้พ้อใจกับสิ่งที่คุณมีอยู่
เป็นอยู่ คิดถึงคนที่ลำบากกว่าเรา ทุกข์กว่าเรา ก็จะช่วย
ให้ทำใจได้ง่ายขึ้นคะ ในความรู้สึกของคนเรานั้นมีขึ้นๆ
ลงๆ บางครั้งก็ทุกข์ บางคราวก็สุข และบางเวลาก็
เรื่อยๆ เฉยๆ ไม่ทุกข์ไม่สุข ซึ่งถ้ารู้สึกเฉยๆ เป็นเวลา
ยาวนาน ก็อาจนำไปสู่ความรู้สึกเบื่อและเซ็งได้ ดังนั้น
ถ้าทุกข์แล้วรู้จักคิดและปรับมุมมองเสียใหม่เพื่อลด
ความทุกข์ หรือรู้จักใช้กลวิธีต่างๆ เพื่อสร้างความสุข
ความสบายใจ ก็จะทำให้ชีวิตของคุณรื่นรมย์ขึ้น และ
ประสบกับความสุขมากกว่าความทุกข์

**อยากให้คุณทดลองใช้กลวิธีความสุขเหล่านี้ดู
แล้วคุณจะรู้สึกว่าคุณมีความสุขเข้ามาใกล้ชีวิต
ของคุณน้อยลงคะ**

กลวิธีข้อที่สาม รู้จักปล่อยใจและให้กำลังใจ
ตัวเองเมื่อเผชิญกับปัญหา ก็คือให้รู้จักคิดหาเหตุผลเพื่อ
ให้ความทุกข์ลดลง และทำให้รู้สึกสบายใจขึ้นนั่นเอง
รู้จักบอกตัวเองว่า “ไม่เป็นไร” “เรื่องเล็กน่า”
“ช่างมันเถอะ” “แล้วมันก็ผ่านไป” “เดี๋ยวก็ดีเอง”
“หลังฝนตกท้องฟ้าย่อมแจ่มใส”

ลองเอาคำพูดที่คุณเคยปลอบใจคนอื่นมาปลอบใจ
ตัวเองบ้าง

กลวิธีข้อที่สี่ คลุกคลีกับคนหรือสิ่งที่ทำให้คุณ
มีอารมณ์ขัน แล้วสักวันคุณจะซึมซับความมีอารมณ์ขัน
เข้าไว้ในตัว อารมณ์ขันจะทำให้เรื่องใหญ่กลายเป็น

สงสัย

ใช่หรือ... ที่ว่าโลกนี้เป็นของคุณ

ก็ในเมื่อโลกนี้ถูกครอบครอง และเต็มไปด้วยยลือโสมม...?

ใช่หรือ ความสุขที่คุณมีอยู่เป็นของจริง

ก็แล้วทำไม... คุณยังไม่หยุด... แสวงหาสุขอีก หาสุขอีก อยู่อย่างนั้น?

ใช่หรือ ที่เขาบอกกับคุณว่าสุดยอด เขียม เลิศ หู ไม่มีใดเทียมเลย

ก็เห็นเขาเปลี่ยนใหม่ เขาเปลี่ยนใหม่อยู่เรื่อย คุณก็ตามเขาไป...?

ใช่หรือ คุณคือผู้ที่ก้าวทันโลก

เพราะผู้ที่ยังก้าวตามอยู่ ก็คือยังก้าวตามอยู่ ยังไล่ไม่ทันความจริงที่เปลี่ยนแปลง... อยู่เสมอ

ระวังจะหอบแดदनะ

ใช่หรือ ที่คุณรู้สึกมันส์ อร่อย สนุก สะใจจริงๆ ที่นั่นที่นี้ อย่างนั้นอย่างนั้นนะ?

คุณจะรู้สึกมันส์ อร่อย สนุก สะใจจริงๆ ได้นานแค่ไหน

ใช่หรือ หากคุณเลือกและเป็นที่ คุณอยากมีชีวิตอย่างมีคุณค่า

แต่ที่ว่า คุณก็ยังมัวเมาเรื่องรำกับชีวิต...?

สุสานมาไป

HOW
ARE
YOU.

ปัจฉิมลิขิต

กอง บก.

✉ ผมได้รับทราบความรู้ใหม่ ๆ ทั้งส่วนของวิชาความรู้ทางฝ่ายโลก และธรรม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ การได้สัมผัสกับสิ่งที่ตั้งถาม แม้จะ ผ่านทางวิธีการสื่อสาร ยังนับว่า เป็นประโยชน์ต่อจิต-วิญญาณ เหมือนได้เติมศรัทธาให้มีกำลังอยู่ อย่างสม่ำเสมอ และเพิ่มพูน ปัญญาพร้อมกันไปด้วย จากสิ่งที่ ถูกมองข้ามไป ก็ได้เริ่มนำมาพิจารณา ไคร่ครวญใหม่ และพยายามนำไป ปฏิบัติที่กาย วาจา ใจ บางสิ่ง บางอย่างแม้ว่าจะทำไม่ได้ในขณะนี้ หากได้นำมาพิจารณาอยู่เรื่อยๆ คิดว่า คงจะสามารถกระทำให้เป็นรูปธรรม ที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

คุณษ์ คงจันทร์ / สงขลา

☞ นักกีฬาที่เก่งกาจ ต้องผ่านการฝึกฝนครั้งแล้วครั้งเล่า นักบงกชท์พระธรรมก็ต้องผ่านการฝึกฝนแล้วฝึกฝนอีกเช่นกัน ทั้งคิดดี พูดดี ทำดีอย่างนี้... **ตำแหน่งยอดนักบงกช.. จะไปไหนเสีย !**

✉ ผมจะขอเป็นคนซื้อสัตย์สุจริต ต่อผู้คนชอบทุจริตต่อไป เพราะการทำความดีนั้นมันยาก ได้รับผลช้า แต่ผมก็ทำต่อไป

สันติ คำมะวงษ์ / นครราชสีมา

☞ การทำความชั่วบางครั้งก็ทำได้ยาก และได้รับผลช้า เขาจึงประมาทคิดว่ากรรมชั่วไม่มีผล จึงนำสงสารที่เขาใช้ชีวิตอย่างประมาท

การต่อผู้คนชอบทุจริต ก็ขอให้สู้ด้วยจิตเมตตากรุณาเถิด

✉ ขอขอบคุณทุกท่านที่นำเสนอแต่สิ่งดีๆ ให้ ข้าพเจ้าได้รับดอกหญ้าแล้วต้องรีบอ่านทันที ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยได้ตอบมา เป็นความบกพร่องของตัวเองที่ต้องแก้ไข ฉบับนี้จึงลงมือตอบรับกลับมา และส่งแสตมป์มาด้วย จำนวน ๕๐ ดวง ส่วนการต่อสู้กับกิเลสในตัวเองก็ยังปฏิบัติอยู่ แม้ว่าบางครั้งจะมีอุปสรรคบ้าง ก็จะต้องสู้ต่อไป จะไม่ยอมแพ้เด็ดขาด และจะไม่ให้เสียชื่อผู้ปฏิบัติธรรมเด็ดขาด

เพ็ญศรี จันทร์หอม / สมุทรปราการ

☞ ผู้ปฏิบัติธรรมต้องเด็ดขาด และอาจหาญในการต่อสู้แบบนี้

☒ เริ่มกินมังสวิรัตตั้งตั้งแต่ปี ๒๕๓๙ เรื่อยมาจนวันนี้อัตว์ + ไข่ โดยเด็ดขาด ตอนเริ่มกินใหม่ๆ ถูกคนอื่นค่อนข้างอดอยู่มาก (เข้าทำนอง 'มือไม่พาย เอาเท้าราน้ำ') แต่ก็ไม่เลิกนะคะ เพราะถือว่าไม่ได้รับกวนใคร และพยายามไม่ไปว่าคนที่กินเนื้อสัตว์ด้วย ไม่สร้างศัตรู ตอนหลังพอคนอื่นเห็นว่าดิฉันมีสุขภาพดี หน้าตาแจ่มใสขึ้น ก็เริ่มหันมาทานตามบ้าง ดิฉันกินข้าวกล้อง+เมล็ดธัญพืชหลายชนิด (ถั่วดำ ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วแดง ข้าวฟ่าง ข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ หุงรวมกับข้าวกล้อง+ข้าวมันปูแดง+ลูกเดือยด้วยค่ะ) กินอย่างนี้เป็น

ประจำ ทานงาดำด้วย ไม่ค่อยกินขนมหวาน, ไขมัน สาเหตุที่สามารถกินมังสวิรัตได้ยั่งยืน ไม่ล้มเลิกกลางคัน เพราะเรามีเหตุผลต้นปลายที่ชัดเจนว่าเรากินเพื่ออะไร และควรจะกินอย่างไรจึงจะไม่ขาดสารอาหาร ศึกษาข้อมูลมาอย่างดี กินด้วยปัญญาไม่ใช่ด้วยศรัทธาอย่างเดียว เหมือนคำคมที่ว่า 'คนเราจะมันคง เพราะชัดเจน' พอรากฐานมันมั่นคงเสียอย่าง โดนอะไรกระทบก็ไม่คลอนแคลนง่ายๆ จริงไหมคะ

ปัทมา แขวงโสภา / กทม.

☞ จริงแท้ทีเดียว ศาสนาพุทธ ไม่ใช่ศาสนาขมขาย ต้องมีทั้งการปฏิบัติและมีปัญญาประกอบครบพร้อม นี่คือ**ศรัทธาที่มีปัญญาของพุทธศาสนิกชน**

☒ การปฏิบัติธรรมของดิฉันไม่ก้าวหน้า รู้สึกจิตตกลงมากและรู้สึกเบื่อหน่ายค่ะ..เพราะเจอผัสสะกระทบมากค่ะ..ทั้งเพื่อนทั้งลูกๆ หนีขึ้นไปบวชบวชวัดก็เจอที่วัดอีก..จิตตกมากค่ะ..

ลาวัณย์ / เพชรบุรี

☞ 'ปัญหา' ไม่ได้อยู่ที่ผัสสะหรืออยู่ที่ใครๆ หรือก แต่อยู่ที่จิตของเราต่างหาก ที่อ่อนไหวต่อโจทย์ เมื่อเวลาเจอโจทย์จึงพ่ายแพ้ได้ง่ายๆ ฉะนั้นน่าจะลองปรับแก้ตัวใหม่ เมื่อเจอโจทย์ทุกครั้งลองหันมามองที่**ตน** หากจุดบกพร่องของตนให้เจอ แล้วแก้ไขที่ตนก่อนอื่นใดเลย ทำตนให้ลดละทุกข์ก่อน ลดละกิเลสตนก่อน แล้วจึงค่อยหันไปมองผู้อื่น แก้ปัญหาผู้อื่น ซึ่งก็ต้องแก้ด้วยจิตเมตตากรุณาและข้อสำคัญ **อย่าคาดหวังว่า ทุกอย่างจะได้ตั้งใจเรา**

ปัญหาบางอย่างเราอาจจะแก้ไขไม่ได้เลย แต่เราก็แก้ไขจิตเราได้ ด้วยการวางใจ ไม่ให้เป็นทุกข์

✉ ได้อ่านแล้วก็เกิดความเข้าใจขึ้นมาว่า แม้แต่ตัวเราเองยังเข้าใจได้ยาก แล้วจะให้ใครที่ไหนมาเข้าใจเรา จึงทำให้เราเข้าใจได้

สามเณรวคิน แซ่ยะ / เขียงใหม่

☞ **รู้เรา รู้เขา รู้เขา รู้เรา** ก็จะสามารถวางได้ ใจก็จะสบายๆ

✉ ดิฉันรับประทานมังสวิรัตินาน ๙ ปี เพิ่งทราบจากธรรมชาติอโศกในอินเดีย ตอนที่ ๖ (ดอกหญ้าอันดับที่ ๙๙) ว่ากินมังสวิรัตินาน

มั่วๆ ดิฉันไม่มีพ่อครัวชาวอินเดียมาทำแกงถั่วดาล แกงส้มยี่ให้รับประทาน ได้แต่รับประทานน้ำพริก ผัก ต้มยำ แกงส้ม ด้วยพืชผักง่ายๆ ตามฤดูกาลในเมืองไทยเพราะดิฉันเป็นคนไทยที่ตัดสินใจรับประทานมังสวิรัตินี้(แบบมั่วๆ) เพราะ

๑. ไม่ต้องการเบียดเบียนใคร
๒. เพื่อสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง
๓. เพื่อชำระล้างจิตใจควบคู่กัน

ไป

เจอเจอใครก็แนะนำให้ทานมังสวิรัตินี้ จะทานแบบเขี่ยหมูทั้ง(เจเขี่ย) หรือทานเฉพาะวันสำคัญหรือช่วงเทศกาลที่หาทานง่ายก็ตามใจแล้วแต่ศรัทธา พร้อมกับขออนุโมทนาสาธุในการทำความดีของเขาผู้นั้นด้วย จะรับประทานกันทั้งทีก็ไม่ได้ไปค้นคว้าจากต้นตำรับเค้าหรอกค่ะว่า เขาทานกันอย่างไรและแบบไหน และก็ไม่ได้คิด

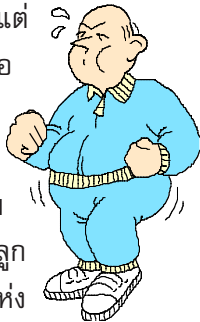
จะต้องไปทานโดยทำทุกอย่างเหมือนต้นตำรับเค้า แต่นำมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโดยยึดว่าไม่มีเนื้อสัตว์ให้เข้ากับวัฒนธรรมของคนไทย พืชพรรณและลักษณะภูมิอากาศแบบคนไทย ที่สำคัญทานแล้วดิฉันก็ไม่ปวดเข่า ร่างกายแข็งแรง ขับถ่ายสะดวก จิตใจผ่องใสเหมือนกับคุณ (ที่ทานมังสวิรัตินี้จริงๆ) ทุกประการค่ะ

อารีย์ บัณฑิต / นครราชสีมา

☞ คงจะเหมือนกับการไปหาหมอ บางคนรักษากับหมอนั้นนั่นหาย แต่บางคนต้องรักษากับหมอนั้นนี้จึงจะหาย **เราเองนี่แหละจะเป็นคนที่พิสูจน์ได้ดีที่สุด ๙ ปีแห่งการฝึกฝน คุณก็ได้รับบทสรุปที่ดีจากตัวคุณเองอยู่แล้ว**

☒ ตอนนี้น้ำดีใจค่ะ ปลื้มมาก
ที่แนวทางของพ่อท่านสามารถ
เบี่ยงเบนแนวความคิดของคุณพ่อ
ของหนูให้มาสนใจธรรมะได้มาก
ขึ้นค่ะ เมื่อก่อนคุณพ่อไม่ค่อย
เชื่อถืออาหารมังสวิรัตินะ ไตหนัก
คิดเพียงว่าถ้าไม่กินเนื้อจะเอาแรง
มาจากที่ไหน แต่

เดี๋ยวนี้คุณพ่อ
ท่านมังสวิรัตินะ
ได้สบายมาก
เลยค่ะ ซ้ำม

ภูเขาสูงๆ ๒-๓ ลูก
ก็ยังไหว พลังแห่ง
ธรรมะนี่แก่กล้ามากจริง ๆ ค่ะ

☒ ดิฉันอ่านหนังสือดอกหญ้า
ที่ได้รับทุกเล่ม ของเพื่อนดิฉันก็
อ่านหมด เมื่อก่อนฉันจะชอบ
เลือกอ่านเฉพาะบางหน้าที่สนใจ
แต่เดี๋ยวนี้อ่านทุกหน้าค่ะ บางเล่ม
อ่านแล้วอ่านอีก ซ้ำๆ บ่อยๆ
เหมือนจะให้จำและก็จำ และที่
สำคัญทำให้รู้จักทำใจในบางเรื่องค่ะ
เมื่อก่อนดิฉันคิดว่าถ้าตัวเองต้อง
เจอเรื่องความรัก ถ้าผิดหวังฉันคง
ทนไม่ไหว กินไม่ได้ นอนไม่หลับ
แต่พอเจอปัญหานี้เต็มๆ ฉันกลับ

วิลาวัณย์ จีตรี / กำแพงเพชร

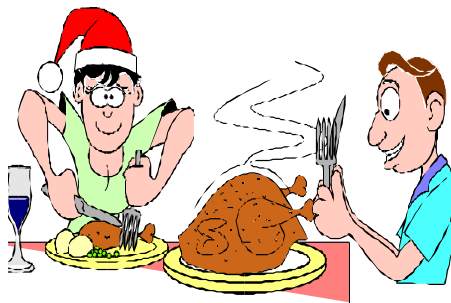
รู้สึก ว่า แค่นี้ไม่ถึงกับต้องเศร้า
มากมาย ไม่จำเป็นต้องคร่ำครวญ
ชีวิตต้องเจออะไรมากมายกว่านี้
จะท้อได้ไง? ฉันจึงทำใจได้มาก ถึง
แม้จะต้องผิดหวัง แต่สักวันฉันคง
เจอกับความสมหวังบ้าง

☒ คนที่ขยันซ้อมบ่อยๆ เมื่อ
เวลาลงสนาม ย่อมมีลีลาและกำลัง
ที่จะเอาชนะได้ไม่ยากไม่ลำบาก

อยากเตือนสักนิดว่า อย่า
คาดหวังกับความสมหวัง เพราะทุก
อย่างในโลกนี้ไม่เที่ยงแท้แน่นอน
ทำตัวเองให้เข้มแข็งด้วยการรักษาศีล
เริ่มจากศีล ๕ นอกนั้นเป็น
องค์ประกอบของชีวิตที่จะไม่มี
อิทธิพลทำให้เราเศร้าโศกเสียใจ
เมื่อถึงคราวไม่สมหวัง

☒ การปฏิบัติธรรมช่วงนี้ก็ยังคงอยู่ คีล ๕ วันธรรมดา คีล ๘ วันพระ เมื่อก่อนผมเป็นคนใจร้อนและหงุดหงิดง่าย เตี้ยนี้ใจเย็นขึ้น โครจะดำจะวาก็เฉยเสียแล้ว ไม่เถียงไม่ได้กลับ ผมคิดว่าผมไม่ได้เป็นอย่างที่เขาพูดเขาตำ จะไปโกรธเขาทำไม โกรธเขาเราก็ก็นิ่งต่อความยาวสาวความยืด ทะเลาะกันไม่มีสิ้นสุด ผมคิดว่าการปฏิบัติอย่างเดียวไม่พอที่จะทำให้คนใจเย็นลงได้ ต้องมีการกินอาหารมังสวิรัตไปด้วยจึงจะใจเย็น ไม่หงุดหงิด ผมสังเกตดูว่า คนที่กินเนื้อสัตว์มากจะเป็น

คนที่หงุดหงิด ใจร้อน โมโหง่าย ตอนนี้นั้นคนที่บ้านผมก็เริ่มจะมากินมังสวิรัตเหมือนผมแล้วครับ ผมเคยไปที่ปฐมอโศกมาหลายครั้งแล้วชอบมากเพราะเป็นที่ที่สงบ คนในชุมชนก็เรียบร้อย มีอัธยาศัยดี ถ้าผมหมดภาระหน้าที่แล้วก็อยากจะไปอยู่ปฏิบัติธรรมที่ปฐมอโศก ตอนนี้ผมมีภาระหน้าที่ที่ต้องทำอีกมาก แต่ถ้ามีเวลาผมก็จะไปให้บ่อยๆ ครับ

นรินทร์ อิกจอม / ราชบุรี

☒ การฝึกฝนเอาชนะใจตนเองแต่ละเรื่อง เป็นการสะสมความเข้มแข็งให้แก่จิตตน ฝึกอยู่กับบ้านกับการทำงานประจำวันนี้แหละ ปฏิบัติธรรมในทุกกาลเทศะ หมดภาระเมื่อใดค่อยไปฝึกกับหมู่กลุ่ม

☒ ผมได้รับหนังสือดอกหญ้าและสารอโศกเสมอมา ได้อ่านเป็นประจำ อ่านซ้ำไปซ้ำมา ก็นับว่าแปลกเพราะหนังสืออื่นอ่านทีเดียวก็ผ่าน อาจเป็นเพราะหนังสือดอกหญ้าและสารอโศกมีคุณค่าและเนื้อหาเป็นสาระ อ่านแล้วได้เนื้อหาแน่น กระตุ้นให้ตื่นจากความมัวเมา ผมบอกได้เลยว่าตอนนี้ผมรู้ทันสังคม รู้สิ่งที่มาอมเมา สังคมไทย เป็นเพราะคนไทยหลงระเริง ชอบความสบาย ความสะดวก ร้อย สิ่งสวยงาม และความหรูหรา จนสิ่งนี้กลายเป็นจุดอ่อนที่สุดของคนไทย ต่างชาติจึงเข้ามาครอบงำทุกอย่างอย่างจนประเทศจะล่มจม ยกตัวอย่างธุรกิจโทรศัพท์มือถือถือคนไทยแห่ซื้อกันเป็นว่าเล่น จากแต่ก่อนจะโทรศัพท์ตามความจำเป็น จนเดี๋ยวนี้ใช้โทรชวนกินข้าว โทรคุยเรื่องไร้สาระ ใช้เทคโนโลยีกัน

อย่างฟูมเฟือย ช่างเป็นธุรกิจเข้า
ถึงจุดอ่อนคนไทยพอดี และยังอีก
หลายๆ ตัวอย่างที่ดึงเงินคนไทย
อย่างน่าเป็นห่วง แต่ผมคนหนึ่ง
ละปฏิญาณไว้กับตัวเองว่าจะดำรง
ชีวิตอย่างวิถีไทยเหมือนอย่าง
สังคมชาวโคก ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ดี
ให้สังคมปฏิบัติตาม ผมพิจารณา
แล้วว่า ถ้าคนไทยเพียง ๖๐ % อยู่
อย่างสังคมโคก ประเทศไทยคง
หลุดพ้นจากภาวะเศรษฐกิจสังคม
ล่มสลายแน่นอน

สิ่งที่ผมกำลังปฏิบัติอย่างวิถี
ไทย ก็คือ

๑. เขียนเลขไทย
๒. อยู่อย่างง่าย ประหยัด นิยม
สิ่งของทำขึ้นเองจากธรรมชาติ
๓. สนับสนุนสินค้าไทย
๔. นิยมอาหารไทย
๕. ยกย่อง เห็นดีเห็นงามใน
วัฒนธรรมประเพณีไทย
๖. ฝึกนิสัยอยู่กันแบบเอื้ออารี
เกื้อกูลกัน
๗. พยายามศึกษา และนำภูมิ
ปัญญาไทยมาใช้ประโยชน์ในชีวิต
ประจำวัน
๘. ฝึกให้ตื่นทางความคิด
๙. กลับรณรงค์เทคโนโลยีก่อน
นำมาใช้ ใช้อย่างคุ้มค่า และเท่าที่
จำเป็น ไม่ผลาญทรัพยากรธรรมชาติ
๑๐. พยายามรู้ทันวัฒนธรรม
ต่างชาติ และนำมาเป็นจุดป้องกัน
เพื่อไม่ให้เกิดความมัวเมา
๑๑. สนับสนุนชาวโคก
อุดมศักดิ์ สุธมาตรา / ตรัง

ประเทศไทยจะล่มสลาย
มีใช้ใครอื่นหรือก แต่เป็นเพราะคน
ไทยที่ตัวเป็นไท แต่หัวใจเป็นทาส
ถ้ามีคนคิดและทำอย่างคุณหลายๆ
ชาติเราจะฟื้นจากหายนธรรมได้
แน่นอน ขออนุโมทนาจากใจจริง

ดิฉันรู้จักโคกก่อนสามี่แต่
กลับปฏิบัติธรรมได้ล่าช้ากว่า ขณะที่
สามี่เลิกทานเนื้อสัตว์ทุกชนิด
แต่ดิฉันชอบกินปลาอยู่ แต่ก็กิน
ปลาที่ตายแล้วเท่านั้น

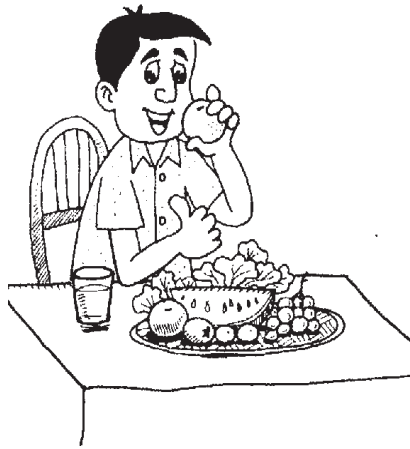
เครือมาต / พระยา

☞ เหตุผลฟังไม่ขึ้นเลยนะเนี่ย
กินปลาที่ตายแล้วก็ไม่ได้หมายความว่า
ความว่า ก่อนตายมันสละชีวิตให้
ตัดใจเถอะนะ เหลือตังเล็กๆ
นี้ไว้แสดงหัวใจทำไม เอาพลังใจ
จากคนข้างๆ(สามี) มาตัดความ
ต้อยตุงตรงนี้ทิ้งเถอะ **เขาเองก็ได้
ชีวิตเขาคืนไป เราเองก็ได้ทำบุญ
ตัดจิตตัดใจจากกิเลส จิตใจจะได้
เข้มแข็งขึ้น** ไหนๆ ก็มีสหายธรรม
อยู่ข้างตัวแล้ว ปฏิบัติไปพร้อมกัน
เป็นคู่สร้างคู่สร้าง น่าเอ็นดูออก

☞ ผมเองตอนนี้ก็ปฏิบัติธรรม
ถือศีลกินเจมา ๑ ปีแล้ว หลังจาก
ที่ผมเคยล้มมา ๒ ครั้ง และนี่เป็น
ครั้งที่ ๓ ที่ผมกินเจอีก ตอนนั้นผม
เอาจริงมาก ผมทานข้าวมือเดียว
แต่ไม่เคร่งมาก ตอนเย็นกินรอกทอง

ด้วยผลไม้ และพยายามลดความ
โกรธ ตอนนี้อะไรๆของผม
ไม่ค่อยมี การมีเมตตาต่อเพื่อน
ร่วมทุกข์นั้น ผมทำได้ดีมาก
เพราะว่าผมเป็นคนขี้สงสารคนอยู่
แล้ว ส่วนการพูดเพื่อเจอนี้ซีครับ
ยังทำไม่ได้เลย และในช่วงเช้า
พรบจะถึงนี้ ผมจะปฏิบัติ
ขัดเกลาตัวเองให้มาก ผมจะ
ควบคุมอารมณ์ให้มาก

มานพ คมเฉียบ / พังงา

☞ ขอเป็นกำลังใจกับผู้ที่ไม่
ยอมพ่ายแพ้บนเส้นทางธรรม เอา
ชนะคนอื่นเป็นหมื่นแสน ไม่เก่ง
เท่าเอาชนะใจตัวเองเลย

☞ เพราะอ่านหนังสือดอก-
หญ้าและสารอโศกทำให้ชีวิต
เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เข้าใจ
ชีวิตดีขึ้นตามความเป็นจริง รู้ว่า
อะไรเป็นบุญ อะไรเป็นบาป อะไร
คือคุณ อะไรคือโทษ ในชีวิต
เรียนรู้และพยายามใช้ความคิดของ
ตนให้ถูกต้อง ตามคำสั่งสอนของ
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
เพราะชีวิตนี้ไม่เที่ยงทุกอย่างเป็น
อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ทุกวันจะ
พยายามกำหนดให้รู้ทันความคิด
ปรุงแต่งของตัวเองเสมอ เมื่อ
เข้าใจแล้ว ทำให้ปล่อยวางได้ คือ

จิตใจเบา สบายจริงๆ ผู้ปฏิบัติจะรู้
ได้เฉพาะตน มันเป็นปัจเจกตั้ง
จริงๆ ค่ะ

สิริภา เมฆา / สกนกร

☞ ถ้าสามารถแยกแยะบุญ-
บาป, คุณ-โทษ, ดี-ชั่ว, สัมมา
ทัญญู-มิจฉาทัญญูได้ นั่นคือ **ก้าวแรก
ของการเป็นพระอริยะ**

☒ น้อมคารวะดอกหญ้า
อันดับที่ ๑๐๐

ต้องขอโทษดอกหญ้าที่ขาด
การติดต่อกันมานานเพราะมีการระ
รับใช้ประชาชนไม่ขาดระยะในช่วง
ปิดเทอม งานบริการไร้อามิสสินจ้าง
งานวิทยาทานภาษาอังกฤษผู้สนใจ
ที่อยู่ในโลกมืด งานบริหารภายใน
หมู่บ้านกองทุน กองทัพนกกองทุน

๑๑๒

อ่านดอกหญ้ายุคสมัยที่
แปรเปลี่ยน รู้สึกว่าสิ่งสถิตที่จิตใจ
ไม่เคยเปลี่ยนไปแบบไร้ธรรม ดี
มากกว่า เกินคาดที่มีดอกหญ้า
คอยตอกย้ำพร้าเตือน การเก่ง
ธรรมะ กับมองเห็นธรรมะ เป็นสิ่ง
ที่คนเรียนรู้ธรรมะต้องนำไป
ปฏิบัติจนมองเห็นธรรมะ จึงจะ
เรียกว่ารู้ธรรมะจนรักษาธรรมะ
เอาไว้ได้ตลอดไปแบบไม่จืดชืด
และจืดจาง แต่การรักษาธรรมะ
ยุคใหม่รักษาเพียงลมปราณ ไม่ได้
รักษาด้วยใจจึงกลายเป็นคนเกินยุค
กลายเป็นคนเกิดผิดยุค กลายเป็น
ยุคหลายพันธุ์จนบางสายพันธุ์ดู

ไม่ออกเลยว่ายสายพันธุ์อะไร สาย
พันธุ์ผู้ใหญ่ไร้เดียงสาก็มีเยอะ สาย
พันธุ์เม้าอำนาจก็เยอะจนเลอะเทอะ
คนจริงถูกไฟอำนาจจน คนจนถูก
ไฟอำนาจมืดเผาทำลาย ในที่สุดก็
พบแต่ทุกข์อริยสังข์ แล้วก็ดำเนิน
ชีวิตในโลกมืดต่อไป

สิ่งที่สมควรจะระลึกอยู่เสมอ
ไม่ใช่ความตายแต่ควรระลึกถึง

จงอย่าทำ สิ่งที่ไม่ดี
จงอย่าคิด สิ่งที่ไม่ดี
จงอย่ารอ สิ่งที่ไม่ดี
จงอย่าหวัง สิ่งที่ไม่ดี
วิสุทธิ บัณฑิต / บ้านไร่โคกสถิต

☞ ยินดีที่ได้รับรู้ความเป็นไป
ของคุณ แม้อุปสรรคจะหนักหนา
แต่คนกล้าจะไม่ท้อ

